

รายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ
วันศุกร์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๓
ณ ที่รัฐสภา

5

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมด ๑๒๕ คน

10

ประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกครับ บัดนี้มีสมาชิกมาประชุม ๕๐ ท่าน
ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดประชุมครับ
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
รับทราบ เรื่อง คณะกรรมาธิการการทหารขอเปลี่ยนแปลงผู้แทนในการเป็น
15 กรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา

20

25

- ประธานวุฒิสภา : ด้วยประธานคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา มีหนังสือแจ้งว่า ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติตั้ง พันตำรวจเอก สนธยา แสงภา
- 5 เป็นกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๘๐ นั้น บัดนี้ คณะกรรมการทหารได้มีหนังสือแจ้งว่า เนื่องจาก พันตำรวจเอก สนธยา แสงภา ดิถการกิจทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้อย่าง เต็มที่ คณะกรรมการจึงขอเปลี่ยนแปลงผู้แทนคณะกรรมการจาก พันตำรวจเอก สนธยา แสงภา เป็น พลอากาศเอก อาคม กาญจนหิรัญ เป็นกรรมการในคณะกรรมการ
- 10 วิสามัญกิจการวุฒิสภา จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบ (ที่ประชุมรับทราบ)
- ประธานวุฒิสภา : ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี ต่อไปเป็นเรื่องด่วน เรื่องด่วนที่ ๑ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ.
- 15 ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ท่านสมาชิกครับ โดยที่ผมได้รับหนังสือจากท่านไพฑูริย์ แก้วทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ผู้รับผิดชอบในการชี้แจงร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แจ้งว่า เนื่องจากดิถการกิจเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึก อาชีพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ จึงขอเลื่อนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไป
- 20 ในการประชุมครั้งต่อไป จะมีท่านสมาชิกท่านใดขัดข้องหรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ไหมครับ (ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)
- ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบ เรื่องด่วนที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณา
- 25 คดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ประธานวุฒิสภา : ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง
รับร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
5 พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
เสร็จแล้ว และได้นำเสนอรายงานต่อประธานวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา
ข้อ ๑๔๓ ซึ่งรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่จัดไว้ให้ท่านสมาชิกทุกท่านแล้ว ขอเชิญ
10 คณะกรรมการเข้าประจำที่ครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านประธานคณะกรรมการแถลงครับ

นายสมักร เขาวงกต (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) : กราบเรียน
ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายสมักร เขาวงกต ประธานคณะกรรมการ
15 วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน
และครอบครัว พ.ศ.

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ ๑๕
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ที่ประชุมได้ลงมติรับร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว
และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา และสมาชิก
20 สภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้วไว้พิจารณา
และตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็น
ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน
โดยวุฒิสภาได้รับเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ต่อมาในคราวประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญทั่วไป) วันจันทร์ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๓ ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติ
25 ให้ขยายเวลาการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวออกไปเป็นกรณีพิเศษอีก ๓๐ วัน
ตามความในมาตรา ๑๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว
เสร็จแล้ว สรุปได้ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีจำนวน ๒๐๖ มาตรา คณะกรรมการวิสามัญ
มีการแก้ไขจำนวน ๓๕ มาตรา คือ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๗

- 5 มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๕
มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ มาตรา ๙๓
มาตรา ๙๕ มาตรา ๑๐๒ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๓๒
มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๔๘
มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๗๒ มาตรา ๑๗๔ มาตรา ๑๙๗ มาตรา ๑๙๘ มาตรา ๑๙๙
10 มาตรา ๒๐๒ และมาตรา ๒๐๕ คณะกรรมการวิสามัญเพิ่มขึ้นใหม่ ๑ มาตรา คือ
มาตรา ๒๐๖ มีกรรมการวิสามัญสงวนความเห็น จำนวน ๔ คน มีสมาชิกวุฒิสภา
สงวนคำแปรญัตติ จำนวน ๑ คน รายละเอียดปรากฏตามรายงานของคณะกรรมการที่ได้
นำเรียนเสนอสมาชิกวุฒิสภาทุกท่านแล้ว ขอขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกครับ ในวันนี้จะเป็นการพิจารณา

- 15 ในวาระที่ ๒ ซึ่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๑๔๖ กำหนดว่า ในการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒ ให้เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงลำดับ
มาตราไปจนจบร่าง และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม
หรือที่ผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติ หรือที่กรรมการสงวนความเห็นไว้จะครับ ต่อไป
เชิญเลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการ

- 20 นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและ
ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ
ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๓ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๑
บททั่วไป ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔ ถึงมาตรา ๗ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๒ ศาลเยาวชนและ
25 ครอบครัว ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๘ ถึงมาตรา ๒๔ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒๕ มีการแก้ไข”

- ประธานวุฒิสภา : มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๒๔ ผ่านไปหมดแล้ว
 ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒๕ มีการแก้ไข เรื่องการแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบ พอใจ
- 5 ไม่ต้องอภิปราย แต่ต้องลงคะแนน ก็ต้องลงมติ เชิญท่านสมาชิกที่อยู่นอกห้องประชุมเข้ามา
 ในห้องประชุมเพื่อลงมติครับ ขอเชิญท่านสมาชิกเข้าห้องประชุมด้วยครับ ท่านที่อยู่ใน
 ในห้องประชุม ขอเชิญท่านสมาชิกเลียบบัลลังก์และกคปุมแสดงตนครับ

- นายสมักร เขาวาพันธ์ (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) :
 ท่านประธานครับ ขณะนี้มีท่านสมาชิกวุฒิสภาบางส่วนประชุมอยู่ที่อาคารรัฐสภา ๒
- 10 ขอความกรุณาช่วยเรียกอีกครั้งครับ

ประธานวุฒิสภา : เจ้าหน้าที่ลบออก ขอตรวจสอบ
 องค์ประชุมใหม่ นะครับ ขอเชิญท่านสมาชิกเลียบบัลลังก์แล้วกคปุมแสดงตนด้วยครับ
 มีสมาชิกท่านใดยังไม่ได้แสดงตน เชิญครับ แสดงตนครบทุกท่านแล้ว แจ้งผลมาได้ครับ
 (มีสมาชิกกคปุมแสดงตนเพื่อตรวจนับองค์ประชุม จำนวน ๘๘ คน)

ประธานวุฒิสภา : มีผู้เข้าร่วมประชุม ๗๘ ท่าน ครบองค์ประชุมนะครับ
ต่อไปผมจะเรียกให้มาลงมตินะครับ เนื่องจากคณะกรรมการมีการแก้ไข เพราะฉะนั้น
5 ก็จะต้องมาลงมติ ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับการแก้ไขคณะกรรมการกดปุ่ม เห็นด้วย
ท่านผู้ใดเห็นควรคงไว้ตามร่างเดิมกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ลงมติได้ครับ ลงมติครบทุกท่านแล้ว
ปิดการลงมติ แจ้งผลมาได้ครับ

(มีสมาชิกเห็นด้วย ๗๘ คะแนน ไม่เห็นด้วย ไม่มี)

ประธานวุฒิสภา : มีผู้เข้าร่วมประชุม ๘๖ ท่าน เห็นด้วย ๗๘ ท่าน
10 ไม่เห็นด้วย ไม่มี งดออกเสียง ๕ ไม่ลงคะแนนเสียง ๓ ที่ประชุมเห็นด้วยกับการแก้ไขของ
คณะกรรมการนะครับ เชิญต่อ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๒ ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓๓ มีการแก้ไข”

15 ประธานวุฒิสภา : มาตรา ๓๓ เกี่ยวกับการรับจดแจ้ง จะมีสมาชิกท่านใด
อภิปรายใหม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ประธานวุฒิสภา : ผ่านนะครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
20 จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “หมวด ๓ สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
และเยาวชน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๔ ถึงมาตรา ๔๐ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๑
มีการแก้ไข”

ประธานวุฒิสภา : มาตรา ๔๑ เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บัญชาการ
สถานพินิจ มีการแก้ไข ท่านจะอภิปรายอะไรไหมครับ

25 (ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบกับการแก้ไขของ
คณะกรรมการ ต่อไปครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
 จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๔๒ ถึงมาตรา ๔๖ ไม่มีการแก้ไข
 5 มาตรา ๔๗ มีการแก้ไข”

ประธานวุฒิสภา : มาตรา ๔๗ มีการแก้ไข เป็นเรื่องอำนาจหน้าที่ของ
 พนักงานคุมประพฤติ จะมีสมาชิกท่านใดขออภิปรายไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบตามการแก้ไข
 10 ของคณะกรรมการฯ ต่อไปครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
 จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๒ ไม่มีการแก้ไข
 มาตรา ๕๓ มีการแก้ไข มีผู้สงวนคำแปรญัตติ”

ประธานวุฒิสภา : มีท่านเจตน์สงวนคำแปรญัตติ เชิญท่านเจตน์ครับ

15 นายเจตน์ ศิรธรานนท์ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม
 นายแพทย์เจตน์ ศิรธรานนท์ สมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานครับ ในมาตรา ๕๓ ผมอยากจะ
 ย้อนอดีตถึงสมัยที่มีการร่างกฎหมายชั้นสูตรพลิกศพ ในมาตรา ๑๕๐ ในประมวลกฎหมาย
 วิธีพิจารณาความอาญา-----

- ฉบับสุดท้ายคือ ฉบับที่ ๒๑ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขกันมาตลอด ปัญหาคืออย่างนี้ครับ
- ท่านประธาน ปัญหาก็คือว่า กำหนดให้แพทย์ที่อยู่ในโรงพยาบาลของรัฐจะต้องไป
- 5 ทำหน้าที่ชั้นสูตตรพลิกศพร่วมกับทางฝ่ายปกครองและทางฝ่ายยุติธรรม ทางกระทรวง
- สาธารณสุขก็ได้พยายามแก้ไขปัญหานี้มาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่าการแก้ไขตรงนั้น
- จะสร้างความพึงพอใจให้กับแพทย์ในระบบสาธารณสุขของรัฐได้ในระดับหนึ่ง แต่ว่า
- ก็ยังมีปัญหาอยู่ โดยเฉพาะในชนบทที่มีแพทย์ทำงานอยู่เพียงน้อยนิด ในกฎหมาย
- 10 ในมาตรา ๑๕๐ นี้การชั้นสูตตรพลิกศพรจะต้องกระทำโดยเร็ว จะต้องปฏิบัติโดยแพทย์
- ในโรงพยาบาลของรัฐก่อน แต่เริ่มตอนแรกก็ให้มีแพทย์นิติเวช ซึ่งแพทย์นิติเวช
- ในประเทศไทยแล้วมีจำนวนน้อยมาก ไม่มีใครที่อยากจะไปเรียนนะครับ แล้วก็ให้แพทย์
- ในโรงพยาบาลของรัฐก่อน ไม่มี ก็ใช้แพทย์ในสาธารณสุขจังหวัด แล้วก็แพทย์
- ในโรงพยาบาลเอกชน แล้วก็แพทย์อาสาสมัครจิปาถะ แต่ในความเป็นจริงก็คือว่า
- แพทย์ที่ไปชั้นสูตตรพลิกศพในปัจจุบัน โดยเฉพาะในภูมิภาค ล้วนแล้วแต่เป็นแพทย์ของรัฐ
- 15 ในโรงพยาบาล ศูนย์โรงพยาบาลทั่วไปและก็โรงพยาบาลชุมชนทั้งสิ้น ซึ่งตรงนี้เป็นกรเพิ่ม
- ภาระงาน สาธารณสุขเอง เราทำหน้าที่ เรารักษาคนเป็น แต่ว่าเนื่องจากกฎหมายตรงนี้
- ออกมาแล้วเราก็ต้องไปรักษาคนตาย ไม่ใช่รักษาคนตาย คือเราต้องไปดูคนตาย ก็คือ
- การชั้นสูตตรพลิกศพ ตรงนี้เป็นกรเพิ่มภาระหน้าที่ขึ้นมามาก แพทย์ในชนบท
- มีชั่วโมงการทำงานถึง ๕๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในขณะที่งานอื่น ข้าราชการของรัฐ
- 20 ในกระทรวงอื่น ๆ มีชั่วโมงการทำงานเพียงสัปดาห์ละ ๔๐ ชั่วโมงเท่านั้น ซึ่งท่าน
- จะเห็นได้ชัดเจนว่าตรงนี้เป็นกรเพิ่มภาระหน้าที่ ซึ่งไม่ใช่ภาระหน้าที่หลักของแพทย์
- ในระบบสาธารณสุข

- อีกประการหนึ่ง การเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐ หมายถึง การบังคับให้ปฏิบัติงาน
- อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เจ้าพนักงานตรงนี้ก็คือ เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา
- 25 เมื่อเข้าเวรชั้นสูตตรพลิกศพก็ไม่สามารถทำตัวให้ว่าง โดยการพักผ่อนหรือปฏิบัติงานประจำ
- ที่เขาทำเอาไว้ คือ ถ้าหากว่าเขาสามารถพักผ่อนโดยที่มีคนอื่นไปทำงานแทน แล้วงาน

- ไม่เสียหาย ตรงนั้นก็ไม่ได้เสียหายอะไร แต่ปัญหาก็คือว่า งานประจำมีมาก ปัจจุบันเมื่อเราเข้าสู่ระบบ ๓๐ บาทรักษาทุกโรค ตามนโยบายของรัฐบาล ภาระงานตรงนี้เพิ่มขึ้น
- 5 เพราะฉะนั้นเขาก็จะต้องทำงานควบคู่ไปด้วย ปัญหาก็คือว่าถ้าไม่ไปปฏิบัติงานก็จะต้องเข้าข่ายละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๕๗ ของประมวลกฎหมายอาญา ผมจะขออนุญาตมาถึงร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ท่านประธานครับในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๔ เขาบัญญัติเอาไว้ให้แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา พนักงานคุมประพฤติ พนักงานสังคมสงเคราะห์และอื่น ๆ
- 10 ตามที่กฎกระทรวงระบุตำแหน่ง กฎหมายบัญญัติให้เพียงแต่ว่ามีตำแหน่งเพื่อช่วยเหลือผู้อำนวยการสถานพินิจเท่านั้น แต่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กลับบัญญัติให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา ๕๗ ดังนั้นผมจึงเสนอตัดออกทั้งหมด ด้วยเหตุผลในด้านปฏิบัติ สอดคล้องกับสิ่งที่ผมได้นำเสนอมาแล้ว ท่านประธาน
- 15 การที่ให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานั้น โดยเฉพาะแพทย์ผมถือว่าการตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่าเป็นการตั้งบุคคลให้มีอำนาจ ถ้าใช้อำนาจอย่างถูกต้อง ก็เป็นเรื่องที่ดี แต่ถ้าใช้อำนาจไปในทางผิด ก็จะเป็นเรื่องที่เสียหาย และกรณีทำผิดโทษจะรุนแรงมากกว่าคนธรรมดา
- 20 ในปัจจุบันท่านประธานครับ สาธารณสุขมีความขาดแคลนอย่างที่ผมกล่าวมาแล้ว นอกเหนือจากแพทย์ทั่วไปแล้ว ในส่วนของแพทย์ที่ทำหน้าที่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ถ้าหากว่าบังคับใช้แล้วก็เป็นแพทย์ที่เกี่ยวข้องก็คือ จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น ถัดมาก็จะเป็นกุมารแพทย์ รวมทั้งจิตแพทย์ทั่วไป ซึ่งจะต้องปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ศาลเยาวชนและครอบครัว นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เจ้าหน้าที่สถานพินิจ-----

- ในปกตินี้จะรับท่านประธาน แพทย์ในสถานบริการของรัฐหรือโรงพยาบาลของรัฐ
 เราก็ทำงานกับกระทรวงยุติธรรม เราทำงานกับสำนักงานคุมประพฤติอยู่แล้ว แต่ว่าเรา
 5 ทำงานแบบอะลุ่มอล่วย บางครั้งแพทย์ติดภารกิจ ติดการทำงาน ก็จะขอร้องให้เลื่อนหรือให้
 ความสะดวกก็นำเด็กและเยาวชนเข้ามาทำงานที่โรงพยาบาล หรือไม่อย่างนั้นก็ส่งเจ้าหน้าที่
 อื่น อาจจะเป็นนักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาเข้าไปทำหน้าที่แทน เพราะตรงนี้
 กฎหมายไม่ได้ระบุไว้ชัดเจน แต่ถ้าหากว่ากำหนดไว้ตรงนี้ว่าให้แพทย์รวมถึงจิตแพทย์
 หรือจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นเหล่านี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว
 10 ก็ถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐที่ชัดเจน ถ้าหากว่าเขาว่าง จากงานประจำเขาสามารถที่จะเจียดเวลา
 ไปปฏิบัติงานได้ก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าหากว่าภารกิจเขามีล้นมือ ปลีกตัวอย่างไรก็ไม่ได้ ก็
 จะเข้าข่ายละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๕๗ ซึ่งมาตรา ๑๕๗
 ของประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่า ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้น
 การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้น
 15 การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่
 ๒,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ท่านประธานครับ พวกเราทำงานหนัก
 อยู่แล้ว นโยบายของรัฐก็กำหนดให้เราทำงานเพิ่มขึ้น และค่าตอบแทนก็ไม่ได้เป็นไปตาม
 ปริมาณงานที่เพิ่ม ผมอยากฝากท่านประธานถึงฝ่ายรัฐบาลว่า ถ้าไม่ได้ช่วยลดงาน
 หรืออย่างน้อยก็ขอให้แพทย์เรามีคุณภาพชีวิตที่ดี เพราะทำงานเท่า ๆ กับเพื่อนข้าราชการ
 20 อื่น ๆ แต่ท่านกลับตั้งให้เขาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาที่เสี่ยงต่อโทษผิด
 อาญาตามที่กล่าวทั้งปรับและจำ โดยที่ไม่ใช้งานในหน้าที่ ถ้าหากว่าตัดมาตรานี้ทิ้ง พวกเขา
 ยังสามารถทำงานร่วมกับศาลเยาวชนและครอบครัวได้เป็นอย่างดีเหมือนที่ผ่านมา ๆ มาโดยไม่
 มีปัญหาแต่อย่างใด สามารถช่วยงานของศาลและกระทรวงยุติธรรม เพื่อคืนเด็กและเยาวชน
 ที่หลงผิดให้กลับคืนเป็นคนดีของสังคมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้มากมาย ท่านครับ
 25 ท่านตัดมาตรา ๕๓ นี้ทิ้งไปได้ไหมครับ ขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : กรรมธิการมีอะไรจะชี้แจงไหมครับ

นายสมักร เขาวงกต (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) : กราบเรียน

ท่านประธานวุฒิสภา และท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพ ผมขอชี้แจงเหตุผลที่

- ทางคณะกรรมการไม่ได้ตัดมาตรา ๕๓ ต้องกราบเรียนว่ามาตรา ๕๓ นี้ ถ้าหากว่าบุคคลตามมาตรา ๕๓ ไม่ว่าจะแพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ครู พนักงานคุมประพฤติ
- 5 ถ้าหากยังไม่เข้าปฏิบัติหน้าที่ ยังไม่ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๓ นี้ เฉพาะในกรณีที่เข้าไปปฏิบัติหน้าที่แล้วถึงจะให้มีความเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ด้วยเหตุผลอย่างนี้ นะครับว่า ที่ต้องบัญญัติให้บุคคลที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๓ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ก็เพราะว่าบุคคลดังกล่าวเมื่อต้องปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ อาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ดังนั้นหากบุคคล
- 10 ดังกล่าวได้ปฏิบัติหน้าที่ไปโดยชอบ ควรได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา แต่ถ้าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ก็ควรถูกลงโทษเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาเช่นเดียวกัน อันนี้บัญญัติไว้เพื่อเป็นการคุ้มครองกับบุคคลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓ เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ ถ้าหากว่าเราไม่ระบุไว้ว่า
- 15 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว หากไปกระทำการอะไรที่เป็นการกระทบสิทธิของประชาชนแล้ว ก็จะทำให้ประชาชนไม่ได้รับการคุ้มครอง โดยรายละเอียดเราจึงบัญญัติไว้เช่นนั้น ส่วนกรรมการท่านอื่นจะมีอะไรสนับสนุนเชิญครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญกรรมการชี้แจงที่ท่านแก้ไขเพิ่มเติมด้วยเชิญครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล (กรรมาธิการ) : ผม วัชรินทร์
 ปัจเจกวิญญูสกุล ขอชี้แจงในฐานะโฆษกคณะกรรมาธิการ คือขอประทานกราบเรียน
 5 ท่านประธานไปยังท่านที่ตั้งข้อสังเกตเมื่อสักครู่นี้ คือผมอยากจะขอกราบเรียนว่า
 มาตรา ๕๓ เป็นกรณีแพทย์หรือจิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์หรือครู สังกัดสถานพินิจ
 เป็นข้าราชการ มาตรา ๕๓ หมายถึงข้าราชการที่กินเงินเดือน แล้วก็ข้าราชการของ
 กรมพินิจ ด้วยเหตุนี้เองการปฏิบัติหน้าที่ก็คือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ
 มิฉะนั้นแล้วความรับผิดชอบต่อสังคมอะไรจะต่างกัน ต่างจากตรงที่ว่า ถ้ากรณีศาลสั่ง
 10 ปกติศาลจะส่งไปที่โรงพยาบาล ซึ่งอาจจะเป็นโรงพยาบาลเอกชนหรืออะไรก็ตามที่
 ซึ่งก็เป็นไปตามส่วนสถานพยาบาลหรือเป็นตามกฎหมายอื่น ก็อยากจะเรียนยืนยันว่า
 ในมาตรา ๕๓ หมายถึงเฉพาะข้าราชการ คือเป็นแพทย์ แต่เป็นข้าราชการในสังกัด
 กรมพินิจเท่านั้นเองทั้งมาตรา กลุ่มครองเฉพาะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่
 ตามกฎหมายนี้เพื่อที่จะคุ้มครองทั้งผู้กระทำ ในขณะที่เดียวกันก็คุ้มครองผู้ที่ได้รับบริการด้วย
 15 เช่น ถ้าไปบริการหรือไปกระทำที่มีชอบด้วยหน้าที่ ก็ต้องรับผิดชอบในฐานะเป็นเจ้าพนักงาน
 ของรัฐ ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา ด้วยเหตุนี้เองจึงต้องกำหนดให้เป็นเจ้าพนักงาน
 ตามประมวลกฎหมายอาญา แล้วปัจจุบันนี้ท่านอธิบดีท่านนั่งข้าง ๆ ท่านก็บอกว่า ปัจจุบัน
 เราก็มียุติโทษแล้วในกรมพินิจ ขอประทานกราบเรียนแค่นี้ครับ
 ท่านประธาน ขอบคุณมากครับ

20 ประธานวุฒิสภา : มาตราที่ท่านแก้ไขเพิ่มเติมด้วยหรือเปล่า กรรมาธิการ
 ชี้แจงหน่อยครับ

นายสมัคร เขาวงกต (ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ) : กราบเรียน
 ท่านประธานครับ สำหรับการเพิ่มเติมให้เพิ่ม ผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ เข้าไปด้วย
 โดยให้ผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานั้น
 25 ก็เพราะเห็นว่าผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติเมื่อได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมพินิจ
 คุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๕ แล้ว ย่อมมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับ
 พนักงานคุมประพฤติตามมาตรา ๔๘ เช่น มีอำนาจเข้าไปในสถานที่อยู่อาศัยของบิดา มารดา
 ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ เป็นต้น ซึ่งอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่

เช่นนี้ย่อมกระทำต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ถ้าเป็นการปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยชอบ ก็ควรได้รับความคุ้มครอง โดยนอกจากที่ผู้จัดตั้งไม่ให้เข้าไป
 5 ต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘๗ แล้วก็ควรได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับ
 เจ้าพนักงานตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาคด้วย แต่ถ้าผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติ
 ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้ประชาชนเดือดร้อน ก็ควรจะต้องได้รับโทษเช่นเดียวกับ
 เจ้าพนักงานตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาคด้วยเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุดังกล่าว
 จึงเห็นควรบัญญัติให้บุคคลที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๑ และผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติเป็น
 10 เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ด้วยเหตุผลดังกล่าวครับ

ประธานวุฒิสภา : จะมีสมาชิกท่านใดขออภิปรายไหมครับ
 (ไม่มีสมาชิกอภิปราย)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ผมจะถามมตินะครับ ท่านเจตน์อภิปรายไปแล้ว
 ไม่ใช่หรือครับ ท่านให้ตัดออกใช่ไหมครับ

15 นายเจตน์ ศิรธรานนท์ : ขออนุญาตครับท่านประธาน ท่านกรรมาธิการ
 ตอบขัดกันด้วย แล้วผมก็ยังยืนยันว่าผมเสนอตัดมาตรา ๕๑ นี้ด้วย ผมก็มีเหตุผลครับ
 ท่านประธาน ในส่วนที่อภิปรายไปแล้วก็เรื่องหนึ่ง แต่ในส่วนที่กรรมาธิการตอบ
 ก็อีกเรื่องหนึ่ง ผมยังไม่ได้ตอบเลยครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญครับ

20 นายเจตน์ ศิรธรานนท์ : ผมคิดว่าทางกรรมาธิการตอบก็ขัดกันอยู่ในตัว
 เพราะในเรื่องของร่างมาตรา ๕๑ นี้ ในส่วนที่บัญญัติเอาไว้ก็ไม่ได้กำหนดเรื่องที่ว่า
 เป็นแพทย์หรือจิตแพทย์ หรือจิตแพทย์เด็กวัยรุ่นอะไรก็ตามนี้เป็นนักจิตวิทยา
 นักสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ ต้องสังกัดกรมพินิจ เพราะว่าเป็นจริงแพทย์ขาดแคลน
 ไม่ใช่จะให้กรมพินิจหรือสถานพินิจทั่วประเทศจะมีแพทย์อยู่ประจำไม่มีหรือครับ ต้องใช้
 25 แพทย์จากโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น เพราะว่าทางโรงพยาบาลเอกชน

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ศิริรัตน์ ๖/๓

หรือแพทย์ที่อาสาเขาไม่ได้สนใจจะทำงานนี้ เพราะว่าคำตอบแทนไม่เอื้อต่อการทำงานของพวกแพทย์เหล่านี้ -----

5

- ๓/๑

- เพราะฉะนั้นในความเป็นจริงก็จะมีแพทย์เฉพาะของโรงพยาบาลของรัฐเท่านั้น แม้ในส่วน
 ของท่านประธานคณะกรรมการเองท่านก็บอกว่า ในเรื่องนี้เป็นการคุ้มครองประชาชน
 5 เพราะว่าไปกระทบสิทธิของประชาชน ท่านชี้แจงผมมาตั้งแต่เมื่อครั้งที่ผมไปแปรญัตติ
 ต่อกรรมการแล้วรับท่านประธาน แต่ว่าเรื่องของการคุ้มครองประชาชนนี้ ผมถามว่า
 แล้วพระราชบัญญัติศาลคดีเยาวชนและครอบครัวปฏิบัติมาตั้งแต่ ๒๕๓๔ แล้วมีปัญหาอะไร
 เพราะในความเป็นจริงเราขาดแคลนอัตรากำลังที่เราจะไปดูแลเรื่องนี้ เรามีแพทย์ที่ทำงาน
 อยู่ในโรงพยาบาลของรัฐที่ปริมาณงานเพิ่มขึ้นมามากมายอย่างที่กล่าวไว้ แล้วก็นับวัน
 10 ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น ในภาคการผลิตของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์เองก็ไม่เพียงพอ
 ต่อการเติบโต อัตราก้าวหน้าของประชาชนที่มาใช้สถานบริการของโรงพยาบาลสาธารณสุข
 เพราะฉะนั้นในแง่ความเป็นจริงคือปัญหาในการทำงาน ในเรื่องของการกระทบสิทธินั้น
 ผมยอมรับ ในเรื่องของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็เช่นเดียวกัน การชั้นสูตร
 พลิกศพของแพทย์ในขณะที่แพทย์มีงานล้นมือ ก็ต้องออกไปทำงานนอกโรงพยาบาล
 15 ก็จริง ก็ใช่ แต่ก็มีปัญหามากมายในอำเภอที่อยู่ไกลปืนเที่ยง ซึ่งตรงนี้คือปัญหา
 แล้วท่านกรรมการท่านก็ชี้แจงว่าเป็นแพทย์ในสังกัดสถานพินิจเท่านั้น ซึ่งผมคิดว่าตรงนี้
 ต้องยืนยัน ถ้าไม่อย่างนั้นต้องเพิ่มประโยชน์ตรงนี้ไป เพราะถ้าหากว่าเป็นแพทย์จิตแพทย์
 ในสถานพินิจเท่านั้นเอง ปัญหานี้ก็ไม่เกิด เพราะว่าในวันที่แปรญัตติท่านก็ไม่ได้พูดอย่างนี้
 ครับ ทีนี้ถ้าท่านพูดอย่างนี้ผมก็เข้าใจดีว่าเป็นแพทย์หรือจิตแพทย์ที่อยู่ในสถานพินิจ
 20 ซึ่งตรงนั้นไม่มีครับ แล้วก็ไม่ได้เดือดร้อนแพทย์ในระบบสาธารณสุขทั่วไป ซึ่งถ้าหากว่าแพทย์
 ในระบบสาธารณสุขทั่วไปในโรงพยาบาลต่าง ๆ ของรัฐใช้กฎหมายเดิม ก็ไม่มีปัญหาอะไร
 เพราะว่าปฏิบัติงานแบบอะลุ่มอล่วยช่วยเหลือกัน ไปได้ในกรณีที่ว่าง หรือว่าไปได้
 กรณีที่ไม่ต้องทำงานที่ให้บริการประชาชนในโรงพยาบาล ก็สามารถปลีกหรือเจียดเวลา
 ไปได้ อันนั้นก็เป็นที่ดี คือหลักการต้องช่วยกันทำงาน เราเพียงแต่มาบ่นให้ฟังว่าปริมาณ
 25 งานมาก แต่ว่าข้อสำคัญก็คือว่า เรายินดีและเต็มใจที่จะช่วยเหลือเยาวชนและเด็กให้กลับคืน
 เป็นคนดีของสังคม อันนั้นคือเป้าหมายที่ร่วมกัน แต่ว่าการทำงานจะทำได้ จะมีปัญหา

ในการทำงาน แล้วจะทำให้จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น แล้วก็จิตแพทย์ทั่วไปหนีออกจากภาครัฐ เข้าไปสู่ภาคเอกชนทั้งหมด ตรงนี้คือสิ่งที่ผมอัดอั้นตันใจ ผมอยากจะระบายให้ฟัง

5 ขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : จะมีสมาชิกท่านใดอภิปรายอีกไหมครับ
(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มี ผมจะขอลงมตินะครับ เชิญสมาชิกที่อยู่
นอกห้องประชุมเข้าห้องประชุมเพื่อลงมติ ท่านเจตน์มีอะไรอีกครับ

10 นายเจตน์ ศิรธรานนท์ : ท่านประธาน คือทางกรรมาธิการยังไม่ได้บอกกว่า
แพทย์ในสถานพินิจหรือกรมพินิจเท่านั้นหรือเปล่า หรือว่าเป็นแพทย์ในระบบทั้งหมด
อันนี้ขอให้ตอบด้วยครับ

ประธานวุฒิสภา : อธิบายสั้น ๆ เชิญเลยครับ

นายรัชชชัย ไทยเขียว (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ผม รัชชชัย

15 ไทยเขียว กรรมาธิการ อธิบดีกรมพินิจครับ คือในส่วนของแพทย์ส่วนหนึ่งถูกต้องอย่างที่
อาจารย์เจตน์ตั้งข้อสังเกต ก็คือเป็นแพทย์ในสังกัดของกรมพินิจ แต่ส่วนหนึ่งเป็นแพทย์
ที่อาสาเข้ามาทำงานและก็ได้รับผลตอบแทนเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีอยู่ทุกที่ทั่วประเทศ
ในขณะนี้ครับ ก็จะมีข้อตกลงกับกรมบัญชีกลางว่าให้ชั่วโมงละเท่าไร เพราะฉะนั้นในส่วน
ของการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนนี้ก็มีผลกระทบต่อตัวเด็กและเยาวชน แล้วก็ต่อตัวความ

20 ที่เกี่ยวข้องด้วย ก็จึงจำเป็นที่ต้องรับผิดชอบทางอาญา เพราะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ขอเชิญท่านที่อยู่ข้างนอกห้องประชุมเข้าห้องประชุม เพื่อลงมติด้วยครับ ท่านเจตน์มีอะไรอีกครับ

- 5 นายเจตน์ ศิรธรานนท์ : ขอภัยท่านประธาน ท่านประธานก็รู้ว่า ผมไม่ได้มีนิสัยที่แบบตื้อจนถึงที่สุด แต่ว่าคำตอบของกรรมาธิการไม่ได้ตอบคำถามของผมจริง ๆ ก็ท่านก็จะพยายามจะตอบ แต่ท่านก็ไม่ได้ตอบ คือผมอยากจะรู้ว่าแพทย์จิตแพทย์ ของโรงพยาบาลของรัฐนี้ตกลงว่าจะป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ ช่วยตอบแค่นี้ครับ

- 10 ประธานวุฒิสภา : ตอบสั้น ๆ เลยนะครับ
นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) : ขออนุญาตครับท่านประธาน ระหว่างที่คอยเพื่อนสมาชิก ขออนุญาตตอบคำถามท่านเจตน์เพิ่มเติม กราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านสมาชิกอย่างนี้ครับว่า ในมาตรา ๕๓ นั้น มีหลักสำคัญอยู่ ๒ ประการเท่านั้นเองครับท่านเจตน์

- 15 ประการแรก ก็คือการกำหนดให้ตัวบุคคลซึ่งมีตำแหน่งตามที่ปรากฏอยู่ในมาตรา ๕๓ นั้นขณะเข้าปฏิบัติหน้าที่ ถ้าโดยปกติทั่วไปท่านประกอบภาระงานอย่างอื่นซึ่งไม่ใช่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ไม่ได้อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๕๓ นั้นคือ ประการที่ ๑ ที่อยากจะกราบเรียนให้ท่านทราบ

- 20 ประการที่ ๒ ก็คือว่า แม้ว่าไม่มีมาตรา ๕๓ ใช่ว่าบุคลากรในตำแหน่งต่าง ๆ ที่เขียนอยู่ในมาตรา ๕๓ จะไม่เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ผมกราบเรียนอย่างนี้ครับว่า สถานะการเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้นให้ดูว่า เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรคนนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและใช้อำนาจรัฐหรือไม่ และการใช้อำนาจรัฐนั้นมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนหรือไม่ ถ้าเป็นเช่นนั้น ก็มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายอยู่แล้วโดยไม่ต้องเขียนเพิ่มเติม แต่การที่เราเขียนเพิ่มเติมในกฎหมายฉบับต่าง ๆ ว่า
25 ให้เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายอาญานั้น ก็เพื่อความชัดเจนเท่านั้นเอง ไม่ต้องไปตีความภายหลังว่า บุคคลคนนั้นมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ แต่ผม

กราบเรียนครับว่า แม้ไม่เขียนเช่นนี้ แต่ถ้าท่านปฏิบัติหน้าที่แล้วใช้อำนาจแทนรัฐ แล้วเข้า
องค์ประกอบเป็นเจ้าพนักงาน ก็จะมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

5 โดยกฎหมายอยู่แล้วนะครับ

ประการสุดท้ายที่อยากจะกราบเรียนก็คือว่า การเขียนให้บุคลากรต่าง ๆ
มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานั้น มิได้เป็นโทษต่อบุคลากร
ในตำแหน่งนั้น ๆ เท่านั้น หรืออย่างที่ท่านมีความเข้าใจและมีความกังวล ผมทราบดี
ถึงเจตนารมณ์ที่ดีของท่าน แต่ผมกราบเรียนว่า บ่อยครั้งเรามีความจำเป็นที่จะต้องคุ้มครอง

10 บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะอาจจะมีการกระทำความผิด
ต่อบุคคลที่เข้าไปปฏิบัติหน้าที่แทนรัฐ ถ้าบุคคลคนนั้นเขาเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย
การกระทำความผิดต่อเจ้าพนักงาน ผู้กระทำความผิดก็จะมีโทษเพิ่มขึ้น ในลักษณะเช่นนี้

ท่านจะเห็นได้ว่าเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย
อาทิเช่น การต่อสู้ขัดขวางบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ ก็จะมีผลผิดในฐานต่อสู้ขัดขวาง
15 เจ้าพนักงาน เช่นนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นมิใช่ว่าการกำหนดให้เป็นเจ้าพนักงานตาม
ประมวลกฎหมายอาญาแล้วจะมีผลเสียหายหรือเป็นโทษต่อบุคลากรในตำแหน่งนั้น ๆ
ในทางตรงกันข้าม กลับเป็นการคุ้มครองบุคลากรในตำแหน่งนั้น ๆ ให้ได้รับการคุ้มครอง
ตามกฎหมายด้วย กราบเรียนทำความเข้าใจเพิ่มเติมครับ

20 ประธานวุฒิสภา : เชิญท่านสมาชิกที่อยู่นอกห้องประชุมเข้าห้องประชุม
ด้วยครับ ท่านเจตน์พอใจในคำชี้แจงแล้วนะครับ

นายเจตน์ ศิรธรานนท์ : ขอโทษท่านประธาน เจตน์ ศิรธรานนท์
สมาชิกวุฒิสภา ก็ถ้าจะถามตรง ๆ ว่าพอใจหรือไม่พอใจ ก็คงต้องตอบว่าไม่พอใจ เพราะว่า
อยู่ดี ๆ ไม่มีการบัญญัติให้แพทย์และจิตแพทย์เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา
กฎหมายเก่าก็ไม่มี กฎหมายเก่าก็ใช้มาตั้งนานแล้ว แล้วคราวนี้อยู่ดี ๆ ก็จะเสนอ จริง ๆ
25 ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ผมชอบมาก ร่างพระราชบัญญัติศาลคดีเยาวชนและครอบครัว

๑๕

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

นนทพร ๘/๓

ตรงนี้ผมคิดว่าเป็นการช่วยเหลือเยาวชนแล้วก็แก้ปัญหาสังคมได้เป็นอย่างดีเลย
แต่ว่ามาตรานี้ผมตั้งใจจริง ๆ ผมตั้งใจมาก เพราะว่าอยู่ดี ๆ ก็บัญญัติให้แพทย์ จิตแพทย์
5 และไม่ใช่จิตแพทย์เท่านั้น-----

- ๕/๑

เพราะว่าในความหมายก็คือ ในสถานที่ ในจังหวัดที่ไม่มีจิตแพทย์ ไม่มีจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น ก็ใช้แพทย์ทั่วไป ที่นี้การที่เอาแพทย์ทั่วไปซึ่งไม่เคยจะต้องเป็นเจ้าพนักงานตาม

- 5 ประมวลกฎหมายอาญามาเป็นเจ้าพนักงาน การที่จะให้ใครก็ตามเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา แม้กระทั่งครู ไม่ใช่เรื่องที่ดี เพราะว่าแน่นอนเขาคุ่มครองคนทำงานแต่คนทำงานผิด ผิดนี้ตั้งใจผิดก็ดี ถูกลงโทษ แต่ประเภทแบบผิดโดยไม่ได้ตั้งใจ แล้วความรู้ก็ไม่มี ท่านประธานครับ พวกผม พวกหมอและพวกครูนี้ไม่รู้กฎหมายหรอกครับ ทำอะไรก็ทำผิดโดยไม่ได้ตั้งใจ ไม่มีใครที่เขาจะเจตนาไปหาเสหาเลย หาผลประโยชน์
- 10 จากตรงนี้ แต่การที่บัญญัติเขาเข้ามาแล้วมีโทษตามที่ผมกล่าวไว้แล้ว ไม่ใช่สิ่งที่ดี ไม่ใช่สิ่งที่ยากเป็น เพราะฉะนั้นผมถึงต้องขอประทานโทษ ต้องกราบเรียนท่านประธานถึงกรรมาธิการจริง ๆ ว่า ผมก็ไม่เห็นด้วยจริง ๆ ครับ

ประธานวุฒิสภา : ท่านเจตน์ครับ ตอนนี้คงครบองค์ประชุมแล้ว ขอลงมติเลยนะครับ ขอเชิญท่านสมาชิกเสียบัตรแล้วกดปุ่มแสดงตนด้วย แสดงตนครบทุกท่านแล้ว

15 แจ้งผลมาได้ครับ

(มีสมาชิกกดปุ่มแสดงตนเพื่อตรวจนับองค์ประชุม จำนวน ๘๕ คน)

ประธานวุฒิสภา : มีผู้เข้าร่วมประชุม ๘๕ ท่าน ครบองค์ประชุม

ผมจะถามมตินะครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นด้วย

ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับผู้สงวนคำแปรญัตติให้ตัดมาตรา ๕๑ ออกทั้งมาตรากดปุ่ม ไม่เห็นด้วย

20 เชิญลงมติได้ครับ ลงมติครบทุกท่านแล้ว ปิดการลงมติ แจ้งผลมาได้ครับ

(มีสมาชิกเห็นด้วย ๕๕ คะแนน ไม่เห็นด้วย ๒๗ คะแนน)

ประธานวุฒิสภา : มีผู้เข้าร่วมประชุม ๘๕ ท่าน เห็นด้วย ๕๕ ไม่เห็นด้วย ๒๗ งดออกเสียง ๗ ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ เชิญเลขาธิการ

25 ครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหารจัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “หมวด ๔ ศูนย์ฝึกและอบรม สถานศึกษา

๒๑

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

อัญชฎีพร ๘/๒

สถานฝึกและอบรม และสถานแนะนำทางจิต ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๔ ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕๕ มีการแก้ไข”

5 (การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายประสพสุข บุญเดช ประธานวุฒิสภา
ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง
ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิก ท่านผู้ใดจะอภิปรายครับ

10 (ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ผ่านครับ เชิญต่อไปครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๕๖ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๕

15 การฝึกอบรม ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๗ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านสมาชิก ท่านใดจะอภิปรายครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

20 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มี ผ่านครับ เชิญครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๕๘ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านสมาชิกครับ ท่านประสงค์จะอภิปรายไหมครับ

25 (ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ผ่านครับ

LIRT

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๕๕ ถึงมาตรา ๖๓ ไม่มีการแก้ไข
5 มาตรา ๖๔ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านสมาชิกครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
10 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มีใครอภิปราย ที่ประชุมเห็นชอบ ผ่านครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๖๕ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ

15 (ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มีผู้อภิปราย ผ่านครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “หมวด ๖ การสอบสวนคดีอาญา ไม่มีการ
20 แก้ไข มาตรา ๖๖ ถึงมาตรา ๖๘ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๖๙ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกอภิปรายไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
25 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มี ผ่านครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๗๐ มีการแก้ไข”

๒๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

อัญชิตีพร ๕/๔

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : มีท่านผู้ใดจะอภิปรายไหมครับ

5 (ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มี ผ่านครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ ไม่มีการแก้ไข

10 มาตรา ๗๑ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มี ผ่านครับ

15

- ๑๐/๑

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
 5 จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๓๔ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๕
 มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 10 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : มีท่านผู้ใดจะอภิปรายไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 10 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มี ที่ประชุมผ่านครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
 จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ ไม่มีการแก้ไข
 15 มาตรา ๓๘ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 15 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 20 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มีผู้สนใจอภิปรายผ่านนะครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
 20 จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๓๙ ถึงมาตรา ๔๕ ไม่มีการแก้ไข
 หมวด ๓ มาตราพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๖ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 25 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มีผู้สงวนความเห็น มีผู้สนใจอภิปรายไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 25 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มี ที่ประชุมเห็นชอบ มาตราต่อไปครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
 จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๔๗ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านสมาชิกครับ

5 (ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มีผ่านนะครับ

นายมนตรี รูปสุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านการเมือง การปกครอง และการบริหาร
จัดการ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๘๘ และมาตรา ๘๙ ไม่มีการแก้ไข
10 มาตรา ๙๐ ไม่มีการแก้ไข มีกรรมวิธีการสงวนความเห็น”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านสุรชัยครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) :
กราบเรียนท่านประธาน ผม นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมการ
15 มาตรา ๙๐ มีประเด็นที่กระผมได้ขออนุญาตสงวนความเห็นไว้ตั้งแต่ข้อความในมาตรา ๙๐
บรรทัดที่ ๔ ซึ่งตามร่างเดิมนั้นใช้คำว่า “หากเด็กหรือเยาวชนให้การรับสารภาพและ
ผู้เสียหายยินยอม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพฤติกรรมแห่งคดีไม่เป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม
เกินสมควร และศาลเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนอาจกลับตัวเป็นคนดีได้ และผู้เสียหายอาจได้รับ
การชดเชยเยียวยาตามสมควร หากนำวิธีทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อ
20 อนาคตของเด็กหรือเยาวชนและต่อผู้เสียหายมากกว่าการพิจารณาพิพากษา ให้ศาลมีอำนาจ
สั่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือบุคคลที่ศาลเห็นสมควรจัดให้มีการดำเนินการเพื่อจัดทำ
แผนดังกล่าว” สรุปสาระสำคัญของมาตรา ๙๐ ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับว่า
มาตรา ๙๐ นั้นก็คือ แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในร่างกฎหมายฉบับนี้ ในการที่จะนำ
มาตรการพิเศษมาบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนแทนการดำเนินคดีอาญา ประเด็นที่ผม
25 สงวนความเห็นไว้ ก็คือการที่เด็กหรือเยาวชนจะได้รับสิทธิเข้าสู่มาตรการพิเศษ
ก็คือสิทธิที่จะไม่ต้องถูกดำเนินคดี ในทางตรงกันข้าม ให้นำตัวเด็กไปเข้าสู่แผนฟื้นฟู
ตามหลักเกณฑ์ที่ปรากฏอยู่ในร่างเดิมนั้น กำหนดให้เด็กนั้นต้องให้การรับสารภาพตาม
คำฟ้องเสียก่อน ซึ่งผมไม่เห็นด้วย เหตุผลที่ผมไม่เห็นด้วยก็คือ ในเมื่อบทบัญญัติของ

- มาตรา ๕๐ เป็นอย่างที่ผมได้กราบเรียนต่อที่ประชุมว่า เป็นบทบัญญัติในหมวด ๗ เป็นหมวดซึ่งว่าด้วยมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา นั้นหมายความว่า เรากำลัง
- 5 มองว่าการดำเนินคดีอาญากับเด็กและเยาวชนซึ่งกระทำความผิดและนำไปสู่การลงโทษ ตามกฎหมายนั้น ไม่ใช่วิธีการที่ดีที่สุดสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
- เมื่อเป็นเช่นนี้ เหตุไฉนการที่เราจะนำมาตรการพิเศษ ก็คือการฟื้นฟูเด็กและเยาวชนมาใช้ เพื่อทดแทนการดำเนินคดีอาญา เราจึงต้องไปบังคับให้เด็กยอมจำนนกับข้อกล่าวหาเสียก่อน
- 10 ด้วยการผ่านเงื่อนไข คือเด็กต้องให้การรับสารภาพ ผมยกตัวอย่างอย่างนี้ครับว่า ในการที่ เด็กถูกกล่าวหาและถูกดำเนินคดีด้วยการยื่นฟ้องคดีต่อศาลนั้น กฎหมายตามรัฐธรรมนูญ ก็ให้บัญญัติโดยให้บทสันนิษฐานเป็นประโยชน์กับผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคน ซึ่งรวมถึง
- เด็กและเยาวชนไว้ว่า ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นกระทำความผิด แต่เมื่อมีการ
- ยื่นฟ้องคดีต่อศาล เรากลับไปเขียนกฎหมายให้บังคับว่า เด็กและเยาวชนซึ่งได้รับ
- 15 บทสันนิษฐานตามกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าเป็นผู้บริสุทธิ์นั้นกลับต้องให้การรับสารภาพ เสียก่อน ถึงจะมีสิทธิเข้าสู่มาตรการพิเศษ ก็คือมาตรการฟื้นฟูเด็ก คำถามที่ผมอดเกิดขึ้น ในใจผมเองไม่ได้ทำนุประชน ก็คือว่าแล้วที่สุดมาตรการพิเศษที่เราอุตส่าห์คิดค้นขึ้นมา แล้วบอกว่า เพื่อมาทดแทนการดำเนินคดีอาญานั้น สุดท้ายเราจะฟื้นฟูเด็กหรือเราจะบังคับ
- 20 ให้เด็กต้องยอมรับว่าตัวเองกระทำความผิดเสียก่อน เพื่อประโยชน์ของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ในที่นี้ หมายถึงใครครับ ก็หมายถึงบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด ที่จะไม่ดำเนินคดี ที่จะไม่ต้องเสียเวลากับการสืบสวนสอบสวนหรือการพิจารณาคดีต่อไปเช่นนั้นหรือ-----

- แล้วถึงจะบอกว่าเด็กคนนั้นมีสิทธิที่จะเข้าสู่มาตรการพิเศษ ผมยกตัวอย่างครับว่า ถ้าเด็กถูกฟ้องว่ากระทำความผิดหลายข้อหา เอาคดียาเสพติดก็ได้ครับ ถูกฟ้องว่ามียาเสพติดไว้ในครอบครอง
- 5 ในครอบครอง เสพยาเสพติด และมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กคนนั้นเพียงติดยาเสพติด ซึ่งตาม พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ บอกว่า ให้ถือว่าผู้เสพยาเสพติดคือผู้ป่วย แต่การฟ้อง ได้ฟ้องข้อหาว่าเด็กจำหน่ายยาเสพติดไปด้วย คำว่า “รับสารภาพตามมาตรา ๕๐” นั้น หมายความว่าอย่างไร หมายความว่าเด็กต้องยอมรับสารภาพทุก ๆ ข้อหาหรือเปล่าครับ ถึงจะเข้าสู่
- 10 มาตรการพิเศษได้ นั่นคือตัวอย่างที่ ๑ ตัวอย่างที่ ๒ ถ้าเด็กและเยาวชนถูกฟ้องว่ากระทำความผิดร่วมกับจำเลยคนอื่น ๆ และผู้ที่กระทำความผิดที่แท้จริงคือจำเลยอื่น ไม่ใช่เด็กหรือเยาวชน ซึ่งถูกฟ้องว่ากระทำความผิดร่วมกัน แต่เด็กคนนั้นจะต้องถูกบังคับให้รับสารภาพร่วมกับผู้กระทำความผิดที่แท้จริง ถึงจะมีสิทธิเข้าสู่มาตรการพิเศษ คือเข้าสู่มาตรการฟื้นฟูและยิ่งไปกว่านั้นในมาตรา ๕๐ นี้ ถ้าพวกเราได้ช่วยกันพิจารณาต่อไปในบทบัญญัติของ
- 15 มาตรการในส่วนที่ว่าด้วยเรื่องการพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งจะปรากฏอยู่ใน มาตรา ๑๓๒ เพื่อนสมาชิกจะสังเกตเห็นได้เลยครับว่า แม้ในมาตรา ๑๓๒ ก็ยังเขียนไว้ว่า ในกรณีที่ศาลเห็นว่าพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรที่จะมีคำพิพากษา หรือบิดา มารดาผู้ปกครอง หรือบุคคลที่จำเลยอาศัยอยู่ด้วยร้องขอ ศาลอาจจะมีคำสั่งให้ปล่อยตัวเด็กก็ได้ นั่นถึงขนาด
- 20 สืบพยานไปแล้ว ท่านประธานครับ สืบพยานไปแล้ว แต่ศาลเห็นว่ายังไม่ควรที่จะไปตัดสินว่าเด็กผิดหรือไม่ผิด ก็ให้อามาตรการพิเศษมาแทนการพิพากษาคดีอาญาได้ ยิ่งครับ ยังมีอีกครับว่า ที่สุดแม้ศาลมีคำพิพากษาว่าเด็กหรือเยาวชนนั้น ไม่มีความผิด แต่ศาลเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำความผิด เรายังเขียนให้อำนาจที่ศาลจะสั่งให้ส่งตัวเด็กไปเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูได้ ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๓๘ เพราะฉะนั้นเราจะเห็นได้
- 25 เลยครับว่า ถ้าคุณภาพเชื่อมโยงทั้งหมดระหว่างมาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๘ ซึ่งพูดถึงกระบวนการในการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญานั้น ในเส้นทางระหว่างการสืบพยานจนกระทั่งเสร็จสิ้น ศาลจะยังไม่มีการพิพากษาก็ได้ครับ ทั้งหมดก็คือเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองเด็กไม่ให้เด็กมีมลทินติดตัว ไม่ให้เด็กต้องมีประวัติติดตัวว่าเคยถูกพิพากษาว่าจำคุก

๒๘

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

อารีวรรณ ๑๑/๒

โดยคำพิพากษาของศาล หรือในทางกลับกันมาตรา ๑๓๘ ยังเขียนต่อไปครับว่า เมื่อผ่าน
กระบวนการพิสูจน์ว่าเด็กคนนั้นบริสุทธิ์ ไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาแล้ว
5 แต่ศาลเห็นว่าโดยพฤติการณ์แห่งคดี เด็กนั้นมีความเสี่ยงต่อการที่จะกระทำความผิดต่อไป
ก็ยิ่งให้อำนาจศาลที่จะสั่งให้ส่งเด็กคนนั้นหรือเยาวชนคนนั้นไปเข้าสู่มาตรการพิเศษได้
ด้วยเหตุผลอย่างที่ผมกราบเรียน ผมจึงเห็นว่าสิ่งที่เราเขียนกฎหมายโดยบอกว่า กำลังจะ
เอามาตรการพิเศษมาใช้กับเด็กและเยาวชนที่หลงผิดชั่วขณะแทนการดำเนินคดีอาญา
แต่ในขณะเดียวกันเรากลับไปสร้างเงื่อนไขอยู่ในมาตรา ๕๐ คือเงื่อนไขที่เด็กคนนั้นต้อง
10 ยอมรับสารภาพเสียก่อนว่า เด็กคนนั้นกระทำความผิด ถึงจะมีสิทธิได้รับการฟื้นฟูจาก
ผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองนี้ เหตุผลที่อ้างว่าที่ต้องเขียนเช่นนี้ เพราะไม่เช่นนั้นแล้วเท่ากับว่า
เด็กไม่ยอมรับว่าตัวเองทำผิด จะเอาเด็กไปฟื้นฟูได้อย่างไร จะเอาเด็กไปเข้าสู่แผนการฟื้นฟู
ได้อย่างไร ก็จะขัดกับมาตรา ๑๓๒ ขัดกับมาตรา ๑๓๘ ที่ผมได้กราบเรียนไปแล้วโดยสิ้นเชิง
ว่า แม้กระทั่งเด็กที่พิพากษาว่าบริสุทธิ์แล้ว เรายังเขียนกฎหมายให้อำนาจศาลที่จะส่งเด็ก
15 ไปเข้าสู่มาตรการการฟื้นฟูเด็กได้ ในทางกลับกันถ้าเราบอกว่า ถ้าเด็กไม่รับสารภาพแล้ว
การเอาเด็กไปเข้าสู่แผนฟื้นฟูอาจจะเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของเด็ก เพราะเด็กอาจจะต้อง
ถูกให้อยู่ในบริเวณที่มาตรการในแผนนั้นกำหนดไว้เป็นชั่วครั้งชั่วคราว ซึ่งเป็นการละเมิด
สิทธิเสรีภาพของเด็ก ไม่ใช่เหตุผลในการที่เราจะไปบังคับให้เด็กต้องยอมจำนนเสียก่อนว่า
คุณทำผิด เราถึงจะไปฟื้นฟูเด็ก การที่เราจะฟื้นฟูเด็กและเยาวชนซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของ
20 ประเทศชาติต่อไปในอนาคตนั้น อย่าไปบังคับให้เด็กต้องยอมจำนนเสียก่อนได้ไหม
ครับว่า -----

25

- ๑๒/๑

เด็กกระทำความผิด มิเช่นนั้นแล้วมาตรการตามที่เราเขียนกฎหมายในมาตรา ๕๐ อย่างนี้
ต่อไปแทนที่จะเป็นมาตรการในการฟื้นฟูเด็ก ก็จะกลายเป็นมาตรการในการที่ไปต่อรองให้
5 เด็กรับสารภาพว่า ถ้าคุณไม่อยากเสียเวลาในการถูกดำเนินคดี ถ้าคุณไม่อยากเสียเวลาในการ
ที่จะต้องขึ้นโรงขึ้นศาล และเสี่ยงต่อคำพิพากษาของศาลว่าที่ สุดแล้วอาจจะถูกลงโทษตาม
กฎหมายก็ได้ คุณต้องรับสารภาพเสียก่อน แล้วจะได้ไปเข้าสู่แผนฟื้นฟู เช่นนี้ผมเห็นว่า
เรากำลังไม่ได้ให้ความเป็นธรรมกับเรื่องของเด็กและเยาวชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด
อีกประการหนึ่งที่ผมอยากจะขอกราบเรียนประการสุดท้ายก็คือว่า

- 10 ในเงื่อนไขของมาตรา ๕๐ นั้นเอง เราได้เขียนหลักเกณฑ์ที่เป็นเกณฑ์ในการที่จะให้สิทธิเด็ก
เข้าสู่มาตรการฟื้นฟู ก็คือฝ่ายผู้เสียหายเองต้องยินยอมอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าผู้เสียหายไม่ได้
ให้ความยินยอมเพราะเหตุที่ยืนยันว่าเด็กมีความประพฤติไม่ดี ไม่สมควรที่จะได้รับการฟื้นฟู
ก็เป็นเกณฑ์ในการที่เราจะใช้มาประกอบการพิจารณาอยู่แล้ว นั่นก็คือความยินยอมของฝ่าย
ผู้เสียหาย เพราะฉะนั้นผมจึงมีความเห็นว่าการที่เราจะให้เด็กเข้าสู่มาตรการพิเศษแทนการ
15 ดำเนินคดีอาญานั้น เราไม่จำเป็นที่จะต้องไปบังคับให้เด็กต้องรับสารภาพเสียก่อน เพียงแค่
เด็กให้ความสำคัญ เพียงแค่เด็กสำนึกว่าพฤติกรรมของตัวเองที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์
ที่เกิดขึ้นในแต่ละคดีนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เด็กนั้นก็สมควรที่จะได้รับการฟื้นฟู
แล้วรับ ก็กราบเรียนเป็นเหตุผลให้เพื่อนสมาชิกทั้งหมดได้กรุณาพิจารณาประกอบ
ข้อสงวนความเห็นของกระผมว่าที่ผมสงวนความเห็นไว้ทั้งหมดก็คือเพื่อประโยชน์ของ
20 ตัวเด็กตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ ที่ต้องการให้เด็กมีโอกาสได้รับการฟื้นฟูนิสัย
ความประพฤติ แทนการดำเนินคดีอาญา กราบเรียนท่านประธานครับ

- ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เดี่ยวผมจะอนุญาตให้ผู้สงวนความเห็นอีก ๒ ท่าน ก็คือท่าน
เสริมเกียรติ วรดิษฐ์ กับท่านสัตยา อรุณธารี อภิปรายนะครับ แล้วก็จะอนุญาตให้
25 ท่านอภิสิทธิ์ได้ชี้แจง ท่านชรินทร์ครับ ขออภัยจริง ๆ ครับ เพราะว่าตรงนี้กรรมการ
ไม่ได้แก้ไข เพราะฉะนั้นท่านสมาชิกอภิปรายไม่ได้ เชิญท่านเสริมเกียรติครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
 ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติที่เคารพ กระผม เสริมเกียรติ วรดิษฐ์ กรรมาธิการผู้สงวน
 5 ในมาตรานี้ไว้ ผมขออนุญาตท่านเพื่อแสดงความเห็นในมาตรานี้เล็กน้อย มาตรานี้ก็เป็น
 หมวดเดียวกัน ก็คือมาตรการพิเศษแทนการฟ้องคดีอาญา ซึ่งมาตรานี้กับมาตรา ๘๖ ต้องคู่ไป
 คู่กัน มาตรา ๘๖ เป็นเรื่องของมาตรการพิเศษก่อนฟ้องคดีอาญา ส่วนมาตรา ๘๐ เป็นเรื่อง
 10 มาตรการพิเศษหลังฟ้องคดีอาญา เป็นมาตรการเพื่อช่วยเหลือเหยี่ยวาเด็กทั้ง ๒ มาตรา
 ซึ่งในมาตรา ๘๖ ก็ดี มาตรา ๘๐ ก็ดี มีรากฐานมาจาก พ.ร.บ. เยาวชนเดิม พ.ศ. ๒๕๓๔
 15 มาตรา ๖๓ ในมาตรา ๖๓ นั้นหลักเกณฑ์สั้น ๆ ง่าย ๆ มาก ก็คือว่าในกรณีที่โทษไม่เกิน
 ๕ ปี เด็กเยาวชนทำผิด ถ้าหากผู้อำนวยการสถานพินิจเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนกลับตนเป็น
 คนดีได้ และก็มีกลุ่มครอบครัวช่วยกันพิจารณากำหนดมาตรการเยียวยาแล้ว ก็เสนอ
 ความเห็นมายังพนักงานอัยการ อัยการเห็นชอบก็จะมีคำสั่งไม่ฟ้อง คำสั่งไม่ฟ้องก็เป็นที่สุด
 20 ไม่ต้องไปผ่านกระบวนการตามวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕ คือไม่ต้องให้
 15 ผู้บัญชาการตำรวจ (ผบ.ตร.) หรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นชอบ เห็นแย้ง ทั้งนี้ก็
 เพราะว่ามีหลักการว่าเด็ก เยาวชนไม่ใช่อาชญากร เด็ก เยาวชน เป็นผ้าขาว ต้องการเยียวยาให้
 เป็นคนดี ไม่ได้มุ่งเน้นการลงโทษนั่นเอง แต่พอมีร่างกฎหมายนี้ทั้งฉบับขึ้นมา ก็มีการ
 ปรับปรุงกระบวนการมาตรการพิเศษให้รัดกุม ให้ละเอียดรอบคอบ เพื่อเยียวยาเด็กให้มี
 คุณภาพขึ้น ประเด็นก็คือว่าสมควรที่จะกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมจากหลักการเดิมหรือไม่ว่า
 20 การใช้มาตรการพิเศษ ไม่ว่าจะก่อนฟ้องคดี หลังฟ้องคดี ต้องมีเงื่อนไขว่าเด็ก เยาวชนนั้นต้อง
 รับสารภาพ สมควรหรือไม่ในเมื่อหลักการต้องการเยียวยาเด็ก ต้องการแก้ไขให้เด็กปรับตน
 เป็นคนดี ไม่มุ่งเน้นว่าลงโทษแล้วเวลาจะช่วยเหลือเยียวยาเด็ก -----

- ทำไมต้องมีเงื่อนไขให้เด็กรับสารภาพ ซึ่งในมาตรา ๘๖ มาตราการพิเศษก่อนฟ้อง
- คดีอาญากระทำโดยผู้อำนวยการสถานพินิจกับอัยการ เดิมร่างไว้ก็บอกว่า “เด็กต้อง
- 5 รับสารภาพ” ในที่ประชุมคณะกรรมการก็พิจารณาว่าการไปบีบบังคับให้เด็กรับสารภาพ ไม่ใช่หลักการที่ถูกต้อง ก็ปรับแก้เป็น “รู้สำนึกในการกระทำ” ตรงเจตนารมณ์ในหลักการ และเหตุผลท่านลองดูมาตรา ๘๖ ก็ปรับแก้จาก “รับสารภาพ” เป็น “รู้สำนึกในการกระทำ” พอมาถึงมาตราการพิเศษตอนหลังฟ้องคดีอาญา คือชั้นศาล หลักการนี้ก็เป็นหลักการเดียวกัน ว่าไม่ควรจะต้องมีเงื่อนไขว่าเด็กต้องรับสารภาพ มิฉะนั้นจะกลายเป็นคำถามว่า ทำไม
- 10 มาตราการก่อนฟ้องไม่ต้องบีบบังคับให้เด็กรับสารภาพ ทำไมหลังฟ้องต้องบีบบังคับให้เด็กรับสารภาพ เป็นเงื่อนไขให้เด็กใช้มาตรานี้ ท่านลองคิดดูคำว่า บีบบังคับให้เด็กรับสารภาพ บางครั้ง บางคดีเด็กนั้น ไม่ได้กระทำผิด อย่างเช่นเมื่อสักครู่ที่ท่านสุรชัย ขออนุญาตเอ่ยนาม ว่าในเรื่อง ยาเสพติด บางทีผิดนิดหน่อยมีประวัติเคยเสพยา แต่เรื่องมีเพื่อจำหน่าย เขาไม่เกี่ยว แต่พอ
- 15 เขาก็เพื่อจะได้ประโยชน์มาตรา ๘๐ รับก็รับ อันนี้เราก็ไม่ได้เจตนารมณ์ที่แท้จริง เหมือนกับว่าให้เอาขนมมาต่อเด็กให้เด็กได้รับมาตรการว่าคุณต้องรับสารภาพทั้งหมด แล้วก็
- อย่างเรื่องโกสัตัว นักเรียนโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ๒ โรงเรียน ยกพวกไปตีกัน ส่วนใหญ่ ก็จะไปตีกันแค่ฝากรอยแค้นตีให้เจ็บเท่านั้น แต่บังเอิญมีนักเรียนคนหนึ่งพกอาวุธปืน ไป
- 20 โดยคนอื่นไม่รู้โอโหนอเห็นและคน ๆ นั้น ไปยิงอีกฝ่ายหนึ่งตาย เขาเหมารวมเวลาตั้งข้อหาว่า ร่วมกันฆ่าผู้อื่น ท่านลองคิดดูว่าเด็ก ๕ คน ๑๐ คน ถูกฟ้องไป มีคนเดียวเท่านั้นที่ฆ่า แต่ว่า
- อีก ๕ คนที่ร่วมไปโดยไม่รู้โอโหนอเห็น ถูกฟ้องว่าร่วมกันฆ่า แล้วบอกเด็กต้องใช้มาตรการ พิเศษ ต้องรับสารภาพผมถามหน่อยว่าถูกต้องตามหลักการและเหตุผลในการจะเยียวยาเด็ก
- 25 หรือไม่ ก็เหมือนกับว่าสอนให้เด็กรู้ว่าการที่เด็กจะได้ประโยชน์ เด็กต้องยอมเสียอะไรบ้าง รวมทั้งเด็กต้องยอมว่ารับสารภาพทั้งที่ไม่ผิด ก็กลายเป็นหลักการและเหตุผลที่ว่าไขว้เขวไป
- เลย แล้วจะมาบอกว่าเป็นมาตรการพิเศษแทนการฟ้องคดีอาญาเพื่อประโยชน์ของเด็กได้
- อย่างไร ดังนั้นมาตรา ๘๖ กับมาตรา ๘๐ ต้องไปในทางเดียวกัน เงื่อนไขจะใช้มาตรการพิเศษ ถ้าเห็นว่าคำว่ารับสารภาพเป็นสิ่งที่ไม่ถูก แก่มาตรา ๘๖ เป็นรู้สำนึก มาตรา ๘๐ ก็ต้องแก้ว่า

๓๒

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

สรยุทธ ๑๓/๒

5
10
15
20

แต่รู้สำนึกก็พอ คำว่า รู้สำนึก คือเสียอกเสียใจว่าไม่น่าไปกับเขาเลย ต้องการไปตีแค่ฝาก รอยแค้นเท่านั้น เพื่อนกัน ไปยิงเขาตาย คือรู้สำนึกแล้ว เส่ร้างใจแล้ว แค่นี้ก็ถือว่าเด็กรู้จักว่าการ เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำในเรื่องที่ไม่ดี แล้วก็เขาคงไม่กลับไปทำอีกแล้ว ใช้มาตรการ นี้อย่าไปบีบให้เขารับสารภาพได้หรือไม่ ไหน ๆ ก็จะช่วยเขาแล้ว อย่าทำให้เด็กต้องรู้สึกว่ สังกมไปบีบเค้น ทุกวันนี้บ้านยุ่งเพราะพ่อแม่ไม่เข้าใจลูก ชอบไปบีบให้ลูกทำอย่างนี้ อย่าง นั้น บางทีลูกไม่ได้ทำ แล้วก็เอาสิ่งของที่เป็นประโยชน์ว่า ถ้าจะได้อย่างนี้คุณต้องทำอย่างนั้น ผมกราบเรียนท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพครับ หลักการมาตรการพิเศษแตกมาจากรากเหง้า เดียวกัน คือมาตรา ๖๓ เดิม มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๐ ต้องไปในทางเดียวกัน คือ ไม่เอาเรื่อง รับสารภาพของเด็ก เยาวชน มาเป็นเครื่องต่อรองในการได้มาตรการพิเศษ กราบขอบคุณ ท่านสมาชิกวุฒิสภาครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านอัยการสัตยา เชิญครับ

15
20
25

นายสัตยา อรุณชารี (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานและท่าน สมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติ กระผม นายสัตยา อรุณชารี รองโฆษกคณะกรรมาธิการ ได้สงวนความเห็นเอาไว้ นะครับ ผมขออนุญาตสนับสนุนท่านผู้ทรงเกียรติทั้ง ๒ ท่าน คือ ท่านสุรัชย์ เลียงบุญเลิศชัย และท่านเสริมเกียรติ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ คือมาตรา ๘๐ เป็นการ กำหนดวิธีการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูสำหรับเด็กหรือเยาวชนที่ถูกโจทก์ฟ้องว่า ได้ กระทำความผิดอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงไม่เกิน ๒๐ ปี แทนการลงโทษตามประมวล กฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่มีโทษในทางอาญา ซึ่งถ้าเด็กและเยาวชนที่เป็นจำเลยปฏิบัติ ตามแผนแก้ไข บำบัดฟื้นฟูดังกล่าวแล้วก็จะไม่ถูกลงโทษ โดยให้ศาลสั่งจำหน่ายคดี และให้สิทธินำคดีอาญา มาฟ้องระงับ

- ๑๔/๑

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์แก่จำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง แต่เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติว่า จะใช้มาตรานี้ได้ เด็กและเยาวชนต้องให้การรับสารภาพเสียก่อน ซึ่งเห็นว่าไม่ควรบัญญัติเช่นนั้นเช่นกัน เพราะเด็กและเยาวชนที่ถูกฟ้องว่ากระทำผิดนั้นยังไม่อยู่ในภาวะที่จะเข้าใจข้อหาได้ดีเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ จึงอาจให้การรับสารภาพตามข้อกล่าวหาขึ้นไปโดยผิดหลงไม่ตรงกับที่ตนได้กระทำไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจถูกจูงใจให้รับสารภาพ เพื่อจะได้ใช้วิธีการแทนการลงโทษก็ได้ ซึ่งน่าจะไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ จึงเห็นควรแก้ไขเป็น ให้เด็กและเยาวชนผู้ถูกฟ้องเพียงแต่รู้สำนึกในการกระทำ คือรู้ว่าตนได้กระทำอะไร ไปก็สามารถจะใช้วิธีการทำแผนแก้ไขฟื้นฟูได้แล้ว

อีกประเด็นหนึ่ง เนื่องจากคดีที่จะใช้วิธีการพิเศษแทนการลงโทษนี้มีอัตราโทษอย่างสูงไม่เกิน ๒๐ ปี ซึ่งรวมทั้งคดีอาญาแผ่นดินที่รัฐเป็นผู้เสียหายและคดีอาญาแผ่นดินที่มีผู้เสียหายด้วย ดังนั้นก่อนที่จะใช้แผนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูแทนการลงโทษควรที่โจทก์ซึ่งหมายถึงพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นทนายความแผ่นดิน ผู้ดูแลความเสียหายที่เกิดกับแผ่นดินและเอกชนผู้ได้รับความเสียหายในกรณีฟ้องคดีเอง จะได้พิจารณาให้ความเห็นชอบและไม่คัดค้านเสียก่อน จึงขอเพิ่มข้อความในบรรทัดที่ ๕ ของมาตรา ๕๐ ว่า “และโจทก์ไม่คัดค้าน” กราบขอพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านประธานคณะกรรมการมอบให้ท่านผู้พิพากษาอภิรดี เชิญครับ

นางอภิรดี โพธิ์พร้อม (กรรมการ) : ดิฉัน อภิรดี โพธิ์พร้อม

รับมอบหมายจากท่านประธานคณะกรรมการชี้แจงในฐานะกรรมการเสียงข้างมากขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้ว่า บทบัญญัติในเรื่องมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญานี้เป็นบทบัญญัติที่ถูกร่างขึ้นใหม่ ทำให้สร้างกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในกฎหมายฉบับนี้ เราจะมีเครื่องมือในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหลากหลายครบวงจรแล้วเครื่องมือแต่ละเครื่องมือไม่ได้หมายความว่าใช้กับเด็กได้ทุกคน เครื่องมือที่ถูกสร้างขึ้นบางอย่างก็ใช้กับเด็กที่มีความเสียหายน้อย แก้ไขง่าย บางอย่างก็ใช้กับเครื่องมือที่ถูกออกแบบมาอาจจะใช้กับเด็กที่ต้องมีปัญหามาก ต้องมีมาตรการในการแก้ไขเพิ่มขึ้น เพราะฉะนั้นเราไม่ได้ออกแบบมาเป็นสื่อโหล เป็นเรื่องของการพิจารณา เป็นการเลือกใช้

- ให้เหมาะกับเด็กแต่ละรายในเรื่องมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา ถ้าท่านสมาชิก
- ผู้ทรงเกียรติ ท่านประธาน ดิฉันขออนุญาตกราบเรียนไปถึงท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติว่า เราจะ
- 5 มีการออกแบบเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งคือ ให้เด็กสามารถออกจากกระบวนการยุติธรรม
- ไปตั้งแต่ยังไม่มีการฟ้องคดี เด็กกลุ่มนี้ก็จะเป็เด็กที่มีความเสียหายน้อยที่สุด แล้วก็
- ไม่สมควรอยู่ในกระบวนการยุติธรรมนานเกินไป ก็เลยมีการออกแบบไว้ในมาตรา ๘๖
- แต่ในขณะเดียวกันกระบวนการยุติธรรมหลักของประเทศที่มีกระบวนการยุติธรรมที่จะต้อง
- มีการสอบสวน จับกุม สั่งฟ้อง แล้วก็ไปพิจารณาคดียังมีอยู่ แต่เราดีไซน์ (Design) ระบบ
- 10 ให้มีทางเลือกเปิดจากกระบวนการยุติธรรมปกติออกสู่กระบวนการยุติธรรมทางเลือกได้
- เมื่อมีการจับตัวเด็กมาแล้ว ขั้นตอนยังไม่มีการฟ้องคดี ก็เปิดช่องไว้ให้ผู้อำนวยการ
- สถานพินิจสามารถพิจารณาภายใต้เงื่อนไขมาตรา ๘๖ คือ อัตราโทษที่เด็กกระทำความผิด
- ในโทษที่ไม่ร้ายแรงมาก คือ ไม่เกิน ๕ ปี แล้วก็มีการที่จะมีการทำแผนในการ
- ไปพูดคุยกันผ่านความเห็นชอบของพนักงานอัยการ ถ้าสมมุติตกลงกันได้ตามแผน เด็กก็จะ
- 15 ถูกออกจากระบบโดยไม่กลับเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ผ่านเข้าไปกระบวนการทางเลือก
- แล้วไม่ต้องวนกลับมาเข้ามาในกระบวนการยุติธรรมปกติอีก แต่ถ้ากรณีที่ไม่ผ่าน
- ในช่องทางนี้ เด็กคนนี้ก็ต้องกลับเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมปกติ การสอบสวนต้องมีต่อมา
- ต้องมีการสั่งฟ้องโดยพนักงานอัยการ แล้วก็ส่งมาเพื่อศาลได้พิจารณาพิพากษา -----

จัดทำแผนได้อีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีเงื่อนไขความเห็นของฝ่ายโจทก์เลย แต่ถ้าผู้เสียหาย
 ในฐานะที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำโดยตรง เขายินยอม เขาเห็นด้วย เด็กก็ได้รับ
 5 ประโยชน์ตรงนี้แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าเปรียบเทียบกันระหว่าง ๒ ร่าง ร่างตามที่กรรมการ
 เสียข้างมากเห็นชอบกับร่างตามที่มีการสงวนความเห็นนี้ฉันขออนุญาตกราบเรียนว่า
 ผลประโยชน์ที่ตกได้แก่ตัวเด็ก ในความเป็นจริงแล้วตามร่างที่ได้เสนอ โดยกรรมการ
 เสียข้างมากเป็นประโยชน์มากกว่าค่ะ ก็กราบขอบพระคุณท่านประธาน ท่านสมาชิกค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 10 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : สรุปว่ากรรมการเสียข้างมากนี้ยังไม่ยอม เชิญท่านผู้สงวน
 ความเห็นท่านสุรชัยครับ

นายสุรชัย เลียงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) :
 ขอบคุณครับท่านประธาน ผม สุรชัย เลียงบุญเลิศชัย สมาชิกวุฒิสภาในฐานะกรรมการ
 ผู้สงวนความเห็น ขออนุญาตชี้แจงเพิ่มเติมครับว่า สิ่งที่ท่านกรรมการฝ่ายเสียข้างมากได้
 15 ชี้แจงไปนั้น ด้วยความเคารพ ผมไม่อาจเห็นด้วยทั้งหมดเลยครับ เหตุผลก็คือ ท่านยังมองว่า
 เด็กที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือไม่กระทำความผิดนั้น มีอยู่ ๒ ทางเลือกเท่านั้นเอง
 คือผิดกับไม่ผิด ซึ่งผมได้กราบเรียนที่ประชุมไปก่อนหน้านี้แล้วครับว่า เริ่มต้นคิดก็ผิดแล้ว
 ถ้าท่านคิดแบบนี้ เพราะรัฐธรรมนูญบอกว่า ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่ผิด แต่ท่านกำลัง
 ชี้แจงว่าเด็กต้องตัดสินใจก่อนว่าเด็กทำผิดตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ทำผิด นั่นหมายความว่า
 20 เริ่มต้นเราก็บังคับว่าเด็กต้องยอมจำนนกับข้อกล่าวหาเสียก่อนว่า คุณทำผิดหรือไม่ทำผิด
 ถ้าคุณไม่ทำผิด คุณก็จะได้รับสิทธิตามกระบวนการยุติธรรมว่า -----

ที่สุดจะพิพากษาว่าคุณไม่ผิด อะไรคือหลักประกันตรงนั้นครับ ผมเห็นพะยะในกระบวนการ
 ยุติธรรมนี้เกิดขึ้นเยอะมากเลย คนที่ไม่ทำผิดแล้วถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด แล้วที่สุด
 5 ถูกพิพากษาถึงขั้นลงโทษจำคุกก็มีปรากฏให้เราเห็นอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นที่ท่านมาชี้แจงว่า
 ถ้าเด็กไม่ผิด เด็กก็จะได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอยู่แล้ว มันไม่เป็น
 เช่นนั้นเสมอไปครับ

อีกประเด็นหนึ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนก็คือว่า แม้เด็กจะกระทำความผิด
 ใจว่าเด็กเป็นผู้ผิดเสมอไป การกระทำความผิดนั้นเราลองดูสิครับว่า เบื้องหลังการกระทำ
 10 ความผิดนั้นมีสาเหตุอะไร ท่านไม่มองเลย ท่านมองว่าต้องไม่ผิด หรือผิด ต้องยอมรับ
 สาระภาพถึงจะเข้าสู่มาตรการพิเศษได้ ผมถามว่า แล้วเช่นนั้นในประมวลกฎหมายอาญา
 จะเขียนเหตุยกเว้นความผิดให้กับผู้กระทำความผิดบางเหตุไว้ทำไมครับ เช่น การกระทำ
 ความผิดด้วยความจำเป็น เช่น การกระทำความผิดด้วยเหตุป้องกันตัว เช่น การกระทำ
 ความผิดเพราะบันดาลโทสะ การกระทำความผิดเพราะเหตุโง่เขลาเบาปัญญา ก็เป็นเหตุที่จะ
 15 ทำให้ศาลจะไม่ลงโทษเลยก็ได้ เช่น การกระทำความผิดเพราะสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะ
 สภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชน ผมจะยกตัวอย่างคดีหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นจริง และผมเชื่อว่า
 ท่านสมาชิกหลายท่านคงเคยอ่านข่าวคดีนี้ ก็คือ คดีที่เยาวชนคนหนึ่งทำงานเป็นพนักงาน
 ขายของอยู่ในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง ทำหน้าที่ขายซาลาเปาอยู่ในห้างสรรพสินค้า
 แล้วเขาก็มีหลักเกณฑ์ของห้างสรรพสินค้านี้ว่า พนักงานขายห้ามเอาสินค้าหรือซาลาเปา
 20 ที่ขายเหลือนี้ออกไปจากห้าง ของที่เหลือจากการขายแต่ละวันต้องเททิ้งหมด ขณะเดียวกัน
 ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเยาวชนคนนี้ครอบครัวยากจน ไม่มีอาหารที่จะเอาไปให้น้องทาน
 ลักซาลาเปาที่ขายเหลือจากวันนั้นซึ่งเป็นซาลาเปาที่จะต้องเอาไปทิ้งอยู่แล้ว ด้วยการนัดแนะ
 ให้แม่มารับซาลาเปาที่ห้างหลังเวลาเลิกงาน แล้วเด็กคนนั้นถูกจับข้อหาลักทรัพย์นายจ้าง
 ซึ่งผมเชื่อว่าพวกเราทุกคนคงทราบดีครับว่า ลักทรัพย์ธรรมดาก็เป็นความผิดทางอาญา
 25 อยู่แล้ว แต่ลักทรัพย์นายจ้างนั้นเป็นความผิดทางอาญาซึ่งมีโทษหนักกว่า เช่นนี้เด็กคนนี้
 สมควรติดคุกครับ ถ้าท่านคิดอย่างเดียวว่าผิดก็ต้องผิด ถ้าไม่ผิดก็ไม่ต้องรับสารภาพ แต่ถ้า
 เราดูเบื้องหลังของข้อเท็จจริงอย่างนี้ เด็กทำผิดด้วยสภาพแวดล้อมบังคับ ด้วยฐานะยากจน
 มิใช่เกิดจากสันดานการเป็นโจร มิใช่เกิดจากสันดานการเป็นอาชญากรรม ซึ่งผมเชื่อว่า

เด็กและเยาวชนของประเทศไทยนั้นทำผิดด้วยการหลงผิด ด้วยสภาพแวดล้อมบังคับ
 นี้เยอะมาก ท่านบรรดาผู้ใหญ่ทั้งหลายซึ่งเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ของบ้านเมือง สมควรที่จะ
 5 ให้โอกาสเด็กและเยาวชนเหล่านั้นเข้าสู่แผนฟื้นฟูโดยไม่ต้องไปผ่านกระบวนการชี้ถูกชี้ผิด
 ได้ไหมครับ โดยไม่ต้องไปผ่านกระบวนการว่าคุณต้องยอมจำนนตามที่ผู้ใหญ่กล่าวหาว่า
 คุณทำผิดแล้วคุณจะได้รับการฟื้นฟู ผมก็ต้องขอถามกลับครับว่า แล้วบรรดาผู้ใหญ่
 ซึ่งอยู่ในกระบวนการยุติธรรม พร้อมทั้งจะให้ความเป็นธรรมกับเด็กและเยาวชนในการ
 ตั้งข้อหา กับเด็กและเยาวชนอย่างตรงไปตรงมาไหมครับ ผมเห็นตั้งข้อหาเพื่อเหลือเพื่อขาด
 10 ทุกครั้ง และข้อหาเพื่อเหลือเพื่อขาดนั้นก็จะมีผู้มัดเด็กว่า ถ้าคุณไม่รับสารภาพทุกข้อหา
 คุณเข้าสู่แผนฟื้นฟูไม่ได้ แล้วอุตสาหกรรมแทนการดำเนินคดีอาญาออกมา
 สุดท้ายก็เอามาตรการพิเศษซึ่งบอกว่า จะแทนการดำเนินคดีอาญามาผูกติดกับระบบ
 คดีอาญาเดิมอีกด้วยการที่จะต้องรับสารภาพ แล้วที่สุดเป็นอย่างไรรครับ ที่สุดบอกว่า
 ถ้าทำแผนฟื้นฟูเสร็จ เข้าสู่กระบวนการตามแผนถูกต้อง ครบถ้วน เรียบร้อย คดีนั้น
 15 ให้จำหน่ายคดี ท่านประธาน ให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ แล้วบอกว่า
 สิทธิดำเนินคดีอาญาระงับ ท่านเขียนผูกติดกับเรื่องของคดีอาญาตลอด ด้วยวิธีคิดแบบนี้
 ผมถึงได้กราบเรียนครับว่า ถ้าเราคิดแบบนี้ตั้งแต่เริ่มต้น ที่สุดกระบวนการพิเศษต่าง ๆ
 เหล่านี้ก็เป็นเพียงกระบวนการล่อใจเด็กเลิกกับการรับสารภาพ และคำรับสารภาพนั้น
 ที่สุดแล้วจะเป็นประวัติติดตัวเด็กว่า -----

20

- ๑๓/๑

๓๘

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ปานชนก ๑๗/๑

เด็กคนนี้เคยถูกจับ เคยถูกฟ้องในข้อหานี้ แล้วเคยรับสารภาพมาก่อนว่าทำผิด เพราะฉะนั้น ถ้าถูกจับซ้ำอีกในข้อหาเดิม แปลว่าเด็กคนนี้ทำผิดซ้ำซาก ไม่กลับตัวเป็นพลเมืองดี

- 5 ไม่กลับตัวเป็นเด็กและเยาวชนที่ดี ผมถามว่าอะไรคือหลักฐานว่าสิ่งที่เด็กรับสารภาพนั้น มิใช่เด็กรับสารภาพเพราะการที่ยอมจำนนแลกเปลี่ยนกับการไม่ถูกดำเนินคดีอาญา อย่างว่า แต่ในคดีเด็กและเยาวชนเลยครับ ในโลกของความเป็นจริง ณ วันนี้ผมเชื่อว่าพวกเราคง ไม่ปฏิเสธว่า แม้กระทั่งในคดีที่ผู้ใหญ่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ตกเป็นจำเลย ในคดีอาญา ผู้ใหญ่หลายคนยอมรับสารภาพ แลกเปลี่ยนกับการที่จะได้รับการรอลงโทษ
- 10 เขาบอกสู้ไป แพ้ ดิดคุก รับสารภาพเสียไม่ต้องตัดสินว่าผิดหรือไม่ผิดโดยคำพิพากษา ของศาล คุณมีโอกาสดูได้รับการรอลงโทษ แล้วคดีเสร็จเร็วกว่า พวกที่อยากพิสูจน์ว่า ตัวเองบริสุทธิ์เข้าสู่กระบวนการปกติ ประกันตัว สู้คดีไป ใช้เวลาเป็นแรมปี เรื่องต่าง ๆ อย่างนี้เราคำนึงถึงหรือไม่ เราคิดหรือไม่ว่าในโลกของความเป็นจริงกับโลกของจินตนาการ ในทางทฤษฎี ทางกฎหมายนั้นบ่อยครั้งที่ไปเป็นคนละทาง ผมมีประสบการณ์ตรงในเรื่อง
- 15 ต่าง ๆ เหล่านี้ค่อนข้างมาก ในเรื่องจำเลยในคดีอาญาจำต้องรับสารภาพเพื่อแลกเปลี่ยนกับการไม่ถูกดำเนินคดี ทั้ง ๆ ที่เขาไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิด แต่เขาบอกว่ายอมครับ เพื่อไม่ต้องเสียเวลา ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตัวเอง ท่านครับ ผมกราบเรียนครับว่า ขอให้ยืนอยู่บนความเป็นจริงว่า การพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตัวเอง ในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยนั้นสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเยอะมาก สิ้นเปลืองเวลา
- 20 เยอะมาก เพราะฉะนั้นถ้าเรามีเจตนารมณ์ที่ดีกับเด็ก ช่วยกันฟื้นฟูเด็กได้หรือไม่ครับ อย่างบังคับให้เด็กต้องยอมรับว่าเขาทำผิด เพียงแค่เด็กสำนึกว่า ที่เขาเข้าไปพัวพันหรือ มีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เขาถูกกล่าวหา เป็นเรื่องที่เขาไม่สมควรกระทำอีกต่อไป แค่นั้นเด็ก คนนั้นควรได้รับการฟื้นฟูแล้วครับ กราบเรียนครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน

25 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : กรรมการเสียงส่วนใหญ่ยอมหรือไม่ครับ เชิญท่านอธิบดีครับ

นางอธิบดี โพธิ์พร้อม (กรรมการ) : อธิบดีคะ รองเลขานุการ คณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานอย่างนี้ค่ะ คือดิฉัน จำเป็นที่จะต้องกราบเรียนว่าวิธีการที่เราใช้ในมาตรา ๘๖ นี้ไม่เหมือนกับเรื่องของการตัดสิน

- ผู้ใหญ่ เพราะว่าเราจำเป็นต้องให้เด็กเขารู้สำนึกในการกระทำของเขา เราเอาหลักการ
 ของต่างประเทศมาใช้ หลักเรื่องของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หรือ เรสโทเรทีฟ
- 5 จัสติส (Restorative Justice) คือจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่ากระบวนการการแก้ไขเด็กไม่ใช่
 เป็นเรื่องของการ撵เด็กออกไปจากกระบวนการยุติธรรมคือ ๆ แต่ต้องมีกระบวนการ
 ที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นว่าเด็กคนนั้นเขารู้ เขารับสารภาพเพราะว่าเขาทำผิดในเรื่องนี้ แล้วเขาก็
 ได้ไปผ่านกระบวนการเปิดใจกับผู้เสียหาย กับชุมชน กับพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าสิ่งที่เขาทำนี้
 ส่งผลกระทบกับสังคมอย่างไร แล้วเขาก็จะไม่กลับมากระทำความผิดนั้นอีกนี่คือ
- 10 วัตถุประสงค์ของกฎหมาย ไม่ใช่เรื่องของผู้ใหญ่ที่จะมาตัดสินความผิดที่ผิดกัน ถ้าทราบใด
 ที่เด็กในเมื่อที่ดิฉันได้กราบเรียนว่า คำว่า “รับสารภาพ” นั้นสำคัญไฉน ตอนนี้อยู่ในชั้นของ
 ก่อนฟ้องนี้ท่านกรรมการที่สงวนความเห็นท่านก็ได้อธิบายแล้ว เราก็ดูแล้วว่ามิช่องทาง
 เป็นไปได้ เพราะว่าในเรื่องของการสอบสวนนี้ยังไม่ยุติ ยังไม่จบ แล้วเด็กให้การในชั้น
 สอบสวนอย่างไรก็ได้นี้จะใช้คำว่า “สำนึกในการกระทำ” ทางกรรมการเสียงข้างมาก
- 15 ก็เห็นว่าไม่ขัดแย้งอะไรกับกระบวนการยุติธรรมที่เป็นอยู่ ก็เป็นเรื่องที่ดี ก็เห็นชอบตามที่
 ท่านเสนอความเห็นมา แต่พอมาถึงชั้นพิจารณาของศาล คือดิฉันอาจจะอธิบายสั้นไป
 นิดหนึ่งว่า นอกจากมาตรการพิเศษตรงนี้ไม่ได้แปลว่าเด็กคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับประโยชน์
 ตามมาตรการพิเศษอันนี้ เดินเข้าไปในกระบวนการยุติธรรมแล้วจะไม่ได้รับประโยชน์
 ใด ๆ อีก ในกฎหมายฉบับนี้มีการออกแบบไว้ว่า ถ้าเด็กคนนั้นแม้แต่เขาได้ต่อสู้คดี
- 20 หรือเขารับสารภาพ -----

- แต่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ควรจะเป็นตามมาตรา ๕๐ เขาก็สามารถมีเครื่องมือตาม
 มาตรา ๑๓๒ ที่ศาลอาจจะไม่ต้องพิพากษาคดีเขา แต่ส่งเข้าไปแก้ไข บำบัดฟื้นฟู ทำวิธีการ
 5 ต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมายตามเครื่องมือที่ออกแบบไว้ แล้วถ้าแก้ไขปรับปรุงตัวได้ตาม
 วัตถุประสงค์ของเจตนารมณ์ของกฎหมาย กลับตัวเป็นคนดีอีกครั้งหนึ่ง เด็กก็ไม่ต้องถูกศาล
 พิพากษา ในเรื่องของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กได้มีเขียนรองรับไว้ว่า การพิพากษา
 ของศาลไม่ได้เป็นตราบาปสำหรับเด็ก ไม่ได้ห้ามบันทึกประวัติเด็ก ไม่ได้มีความเสียหาย
 แต่เด็กคนนั้นกระทำความผิดจริง ทำผิดแล้วก็ยังกระทำความผิดอีก เป็นข้อเท็จจริง
 10 ที่จำเป็นที่ศาลหรือคนในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กต้องรับรู้ เพื่อสามารถใช้เครื่องมือ
 ที่มีความเข้มข้นเพิ่มขึ้น ไปอีกว่า เด็กเขาทำผิดแล้วทำผิดอีก จะแก้ไขเขาก็ต้องใช้เครื่องมือ
 ในอีกมาตราหนึ่ง ส่วนในมาตรา ๑๓๘ ที่ท่าน ขอประทานโทษ ท่านกรรมาธิการสุรัชชัย
 เลียงบุญเลิศชัย ได้อ้างถึง ก็เป็นอีกบทมาตราหนึ่ง เป็นกระบวนการจำกัดสิทธิเด็กจริง
 แต่เป็นไปได้เพื่อการคุ้มครอง ในกรณีที่เด็กถูกศาลพิพากษาปล่อยตัวไป แต่มีประวัติเสียหาย
 15 อาจจะมีแนวโน้มจะกลับมากระทำความผิดอีก กฎหมายก็ออกแบบออกมาคุ้มครองว่า เรา
 ต้องคุมความประพฤติเขาไว้เพื่อไม่ให้เขาไปทำผิดในชายที่เขาจะต้องถูกตัดสินขึ้นศาล
 ผู้ใหญ่ เพราะวัยขนาดนี้ใกล้เคียงการขึ้นศาลผู้ใหญ่ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เรากำลังพูด ดิฉันเข้าใจ
 ในทัศนะของท่านในฐานะทนายความว่าท่านก็มีประสบการณ์ในเรื่องนี้ แล้วท่านก็มอง
 ในเรื่องนี้ในเชิงคดี แต่ดิฉันในฐานะเป็นผู้พิพากษาในศาลเยาวชน ทำงานกับเด็กและเยาวชน
 20 มาตลอด การดูแลคดีเด็กกับศาลผู้ใหญ่ที่ต่างกันมากมาย ข้อเท็จจริงที่เราจะใช้ในคดีเด็ก
 เราไม่ใช่เทคนิคการต่อสู้กันทางคดี เราว่ากันในเรื่องข้อเท็จจริง ถ้าเด็กคนนั้นเขาทำผิดจริง
 สำนึกในการกระทำ รับผิดชอบต่อสังคม ไม่ได้สร้างความเสียหายอะไรให้เด็กคนนั้นเลย เขาต้อง
 ยอมรับโดยตัวเอง ยึดคอกอย่างลูกผู้ชาย ลูกผู้หญิงว่าตัวเองทำผิด แล้วพร้อมที่จะรับ
 ความผิดพลาดที่ตัวเองทำ สังคมหรือว่ากระบวนการยุติธรรมก็จะให้โอกาสเขา ถ้าเขา
 25 สามารถสำนึกตัวแล้วจะกลับตัวเป็นคนดีได้อีกครั้งหนึ่ง เพราะฉะนั้นดิฉันก็คิดว่าจุดนี้
 เรามองเจตนารมณ์ตรงกัน แต่ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นในกระบวนการที่ดิฉันห่วงใยก็คือว่า
 เราเขียนกฎหมายแบบนี้เด็กยังปฏิเสธ เด็กยังมีข้อต่อสู้ว่า มันไม่ได้ทำผิดในเรื่องนี้ แต่โดย
 เงื่อนไขที่เอาจุดนี้เป็นแรงจูงใจมาล่อ เด็กก็กระโจนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เข้าสู่

๔๒

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

นุชฉิษา ๑๘/๒

ช่องทางเลือกแบบนี้โดยที่เขาไม่ได้สำนึกในสิ่งที่เขาทำ แล้วเราเอาเขาไปแก้ไขบำบัดฟื้นฟู
ทั้ง ๆ ที่ท้ายที่สุดเขาบอกว่าฉันไม่ได้ทำผิด อาจจะถูกมีคดีนำไปสู่ศาลรัฐธรรมนูญต่อไปว่า
5 มีการละเมิดสิทธิเด็ก ถ้าเราออกแบบกระบวนการยุติธรรมอย่างนี้ ขอขอบพระคุณค่ะ
ท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ผมจะใช้ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อที่ ๑๔๖

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) :
10 ท่านประธานสั้น ๆ นิดเดียว นาทีเดียวครับ ขออนุญาตครับ สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย สมาชิก
วุฒิสภา ในฐานะกรรมการ ขออนุญาตชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาท่านกรรมการอภิรดี
ขอภัยที่เอ่ยนาม ที่บอกว่าความเห็นผมเป็นการมองในชั้นเชิงของคดี ไม่ใช่เลย ขออนุญาต
ชี้แจงว่านั่นเป็นคำกล่าวหาซึ่งปราศจากมูลความจริง ผมมองบนพื้นฐานของการที่จะฟื้นฟู
เด็ก พิทักษ์เด็กและเยาวชนตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ ผมมองโดยยืนอยู่บน
15 หลักการว่า การที่จะฟื้นฟูเด็กหรือไม่ฟื้นฟูเด็กนั้น ผู้ใหญ่ต้องเป็นคนตรวจสอบข้อมูล
ท่านบรรดาผู้ใหญ่ทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะพนักงานสอบสวน สถานีพินิจ ศาลเยาวชน
หรือผู้พิพากษาสมทบต้องช่วยกันมอง ไม่ใช่ให้เด็กเป็นคนตัดสินใจว่าคุณอยากเข้าสู่
กระบวนการฟื้นฟูคุณต้องรับสารภาพ สิ่งที่ท่านพูดกับของผม หลักการไม่ตรงกันตรงนี้
ตรงที่ผมบอกว่า หลักการของผมคือผู้ใหญ่ต้องมองเด็กด้วยความเมตตา ต้องเป็น
20 คนตรวจสอบสังเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมแห่งคดี แล้วถ้าเห็นว่า
เด็กนั้นสมควรได้รับการฟื้นฟู ผู้ใหญ่ก็ต้องเป็นคนจัดการกระบวนการทำแผนฟื้นฟู
ให้กับเด็ก ไม่ใช่ต้องไปบังคับว่าคุณจะรับสารภาพไหม เพียงแค่เด็กไม่รับสารภาพ
สิ่งที่เราออกแบบไว้ทั้งหมด -----

25

- ๑๕/๑

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

คือเมตตาคจากผู้ใหญ่จะหายไปทันทีเลย เพียงแค่บอกว่าเด็กไม่รับสารภาพ เพราะฉะนั้น
 ผมถึงได้พยายามพูดเรื่องนี้ย่ำหลายครั้งมากกว่า อย่างบังคับให้เด็กยอมจำนน แต่มาตรการ
 5 ฟันฟุเด็กต้องมาจากเมตตาคจิตของบรรดาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย ที่ท่านต้องเปลี่ยนวิธีคิด
 วิธีทำงานตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวนใหม่ ไม่ใช่สอบแบบเดิม คิดแบบเดิมว่าเด็กทำผิด
 หรือไม่ มีพยานหลักฐานที่จะมาพิสูจน์ว่าเด็กคนนั้นทำผิดหรือไม่ มัดให้เด็กเดินไม่ออก
 แล้วสุดท้ายบอกว่า ต้องรับสารภาพ เพราะพยานหลักฐานมัดมาอย่างนี้ แต่การสอบสวน
 คดีเด็กจากนี้ไปต้องเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมใหม่
 10 ทั้งหมด คือการสอบสวนเพื่อที่จะหาสาเหตุว่า ถ้าเด็กนั้นทำผิด มีสาเหตุมาจากอะไร ต่างกับ
 คดีผู้ใหญ่ที่ไม่ต้องไปค้นหาสาเหตุ ปล่อยให้คุณหยิบไปเป็นข้อต่อสู้เอาเองในชั้นศาล แต่พอ
 ในคดีเด็กนี้ต้องเปลี่ยนใหม่เลยว่า ถ้าค้นพบว่าเด็กทำผิดจริง ผู้ใหญ่ค้นพบได้ ไม่ต้องไปให้
 เด็กรับสารภาพหรือกรับ คุณจะต้องค้นต่อไปว่า แล้วสาเหตุมาจากอะไร มาจากสันดาน
 มาจากสภาพแวดล้อม หรือมาจากด้วยความจำเป็น บันดาลโทษะ ป้องกันตัว แล้วช่วยกัน
 15 เอาข้อเท็จจริงตรงนั้นไปสู่การทำแผนฟันฟุเด็ก เราต้องการให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่
 เป็นอนาคตของประเทศไทย เราไม่ต้องการแบ่งแยกว่าเด็กคนนั้นทำผิด เข้าสู่แผนฟันฟุไม่ได้
 เด็กคนนั้นไม่ทำผิด ไปสู่กระบวนการพิสูจน์ว่าเด็กไม่ได้ทำผิด นั่นไม่ใช่เจตนารมณ์ของ
 มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดี เพราะฉะนั้นคำว่า “มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดี”
 นั้น หมายความว่า ทั้งการดำเนินคดีไว้ก่อน เอาแผนมาตรการพิเศษมาฟันฟุเด็กก่อน จนที่สุด
 20 ไม่สามารถฟันฟุเด็กได้ตามแผน ถึงปรับเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดียามปกติเช่นเดิม นี่คือ
 สิ่งที่ผมอยากจะกราบเรียน เพราะฉะนั้นด้วยเหตุผลที่ผมได้เพียรพยายามชี้แจงให้เพื่อน
 สมาชิกได้ทำความเข้าใจก็คือ กำลังจะกราบเรียนว่า ทั้งหมด ผมยืนอยู่บนหลักการว่า
 การที่จะนำมาตรการพิเศษมาแทนการดำเนินคดีนั้น ซึ่งบอกอยู่แล้วครับ เพียงแต่ผมยืนยัน
 บนหลักการว่า มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีนั้น ต้องเป็นมาตรการที่เกิดจากเมตตาค
 25 ของผู้หลักผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการนี้ทั้งหมด ไม่ใช่เป็นมาตรการที่เกิดจากการบังคับ
 ให้เด็กต้องยอมรับสารภาพ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการที่จะได้รับสิทธิเข้าสู่มาตรการแทนการ
 ดำเนินคดีอาญา ด้วยเหตุผลตรงนี้ผมกับเพื่อนร่วมคณะกรรมาธิการเสียงข้างน้อยอีก ๒ ท่าน
 จึงได้ขอแก้ไขถ้อยคำ ว่า จากการใช้บังคับให้เด็กหรือเยาวชนให้การรับสารภาพนั้น ผมขอ

ผ่อนปรนมาคิดเดีวครับท่านประธาน ก็คือให้เด็กหรือเยาวชนนั้นสำนึกในการกระทำ
ความผิด ก็มีสิทธิเข้าสู่กระบวนการที่จะได้รับการฟื้นฟูแล้วครับ ขอบพระคุณครับ

- 5 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ ดูแล้วกรรมาธิการเสียงข้างมากกับกรรมาธิการเสียง
ข้างน้อยคงตกลงกันไม่ได้ เพราะฉะนั้นผมจะอาศัยข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ข้อ ๑๔๖ จะ
อนุญาตให้ท่านวรินทร์ได้อภิปรายเฉพาะประเด็นที่ทางกรรมาธิการเสียงข้างน้อยขอแก้ไข
จากการที่“ให้การรับสารภาพ” เป็น “สำนึกในการกระทำ” เฉพาะประเด็นนี้ ท่านอย่า
10 แดกแถวนะครับ เชิญท่านวรินทร์ครับ

- นายวรินทร์ เทียมจรัส : ท่านประธานครับ ผม วรินทร์ เทียมจรัส สมาชิก
วุฒิสภาสรรหาจากองค์กรเอกชน ผมยืนยันครับ ตรงประเด็นครับ เมื่อสักครู่นี้ยกมือ
เพราะผมเห็นว่าในเอกสารฉบับนี้อย่างไรก็ตามผมอภิปรายได้อยู่แล้ว เนื่องจากว่ามี
การสับสนตรงที่เขียนว่ามีการแก้ไข แต่กรรมาธิการเสียงข้างน้อยก็สงวนความเห็นไว้และ
15 ขอแก้ไขด้วย แล้วตรงที่แก้ไขเอง ผมเองผมมีประเด็นที่ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ข้อ ๑ ในส่วนที่
แก้ไขถ้อยคำตรงนี้ “หากเด็กและเยาวชน” ไม่ว่าจะเขียนว่า “ให้การรับสารภาพ” หรือ
“สำนึกในการกระทำและผู้เสียหายยินยอมและ โจทก์ไม่คัดค้าน” ข้อความที่ผมอ่านตรงนี้
ผมตั้งข้อสังเกตไว้แบบนี้

- ข้อ ๑ สักมวันนี้ สภาแห่งนี้ กำลังสะท้อนการกระทำอันเป็นการกระทำ
20 ก้าวร้าวและเป็นภัยแก่เด็ก ข้อสังเกตข้อที่ ๑

ข้อ ๒ ถ้อยคำตรงนี้ไม่ว่าจะมองในฐานะศาลก็ดี นักสังคมสงเคราะห์ก็ดี
นักจิตวิทยาก็ดี และมองในมุมตรงข้ามในฐานะทนายความอย่างผมซึ่งทำอาชีพนี้มา
๓๐ กว่าปี ผมมองว่า ไม่ให้โอกาสเด็ก

ข้อ ๓ เราไม่ได้เตรียมการเพื่อนำเด็กเข้าสู่สังคม เรากำลังผลักเด็กออกไปจากสังคม นี่ข้อสังเกตนะครับ

- 5 ถามว่า ตรงถ้อยคำอันนี้เรากำลังทำให้เด็กต้องจำนนภายในเงื่อนไข ๓ เรื่อง
- เรื่องที่ ๑ คือบังคับให้เด็กรับสารภาพ รับว่าตัวเองเป็นอาชญากร ขอมจำนนรับว่าได้มีการ
- สำนึกในการกระทำ คำว่า “สำนึกในการกระทำ” ในความเห็นของผม ท่านจะใช้ระดับไหน
- ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเด็ก ท่านใช้ระดับไหน ต่อไปนะครับ เราหวัง
- อย่างเดียวกันว่ากระบวนการจะเสร็จสิ้น ไม่ว่าจะเสร็จสิ้นในแบบใดก็ตาม ในแบบอาชญากรรม
- 10 ของผู้ใหญ่ก็ดี อาชญากรรมของเด็กก็ดี หรือเราจะเรียกอะไรก็ดี เราต้องการให้เสร็จสิ้น
- แต่ถามว่าการที่ทำให้เด็กต้องทำ ๓ อย่างนี้ อันที่ ๑ ก็คือยอมรับ อันที่ ๒ ให้ค่าเสียหาย
- เราทำให้เด็กจำนน พ่อ แม่ ผู้ปกครองของเด็กต้องจำนนที่ต้องไปหาทนายมาเพื่อมาถ้
- การกระทำ ในลักษณะสินไหมทดแทน ในลักษณะค่าเสียหาย และขณะเดียวกันเราก็
- เปิดโอกาสให้โจทก์ไม่คัดค้าน ผมถามว่า ๓ กระบวนการนี้ในชีวิตการทำงานที่นักกฎหมาย
- 15 ของผมได้เห็นช่องทางการทำมาหากินบนคดีเด็ก บนศาลชำนาญพิเศษที่ทำเรื่องเกี่ยวกับเด็ก
- ท่านกรรมการเห็นไหมครับว่าสิ่งเหล่านี้มีอยู่จริง หรือท่านบอกว่า
- เป็นเรื่องเฉพาะคดี ท่านเคยลงไปลึก ๆ ใหมครับว่า ผู้พิพากษาสมทบนั้น ที่ตะเกียกตะกาย
- ขึ้นมาเพื่อขอตำแหน่งไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่มีการเรียกผลประโยชน์ ตรงนี้ผมตั้ง
- ข้อสังเกตไว้ นะครับ ผมยังมองต่อไปว่า ถ้าวันนี้สภาแห่งนี้ สังคมแห่งนี้เป็นผู้ใหญ่ใจดี
- 20 เราต้องไม่ออกกฎหมายในความรู้สึกว่า เราเป็นขุนนาง เป็นผู้มีอำนาจ เราต้องออกกฎหมาย
- ในฐานะที่ว่าเราเป็นพ่อ แม่ เป็นผู้ปกครอง เป็นปู่ ย่า ตา ยายของเยาวชนของเด็ก แล้วเรา
- ให้โอกาสเขา แต่ถ้าท่านสร้างเงื่อนไข ๓ อันนี้ ผมถามเลย ๓ อันนี้ผมหาकिनได้แน่นอน
- และกระบวนการยุติธรรมจะแสวงหาไม่ได้ซึ่งความยุติธรรม ให้มี ๑๐๐ สหวิชาชีพ
- เราก็ไม่สามารถจะแก้ปัญหาดังนี้ได้ ขอบคุณครับ

- 25 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
- วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณมากครับ พลเรือเอก สุรศักดิ์ มีอะไรครับ ท่านเอาเฉพาะ
- ประเด็นที่กรรมการเสียงข้างน้อยขอสงวนความเห็นนะครับ เชิญครับ

พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
 5 กระผม พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ สมาชิกวุฒิสภา ผมเห็นด้วยกับกรรมาธิการเสียงข้างมาก
 ตอนนี้ก็เลยทำให้ผมเสียใจครับ เมื่อสักครู่นี้ตอนที่ผ่านมาตรา ๘๖ ไปนี่นะครับ กระผม
 ไม่ได้ทักท้วง ก็ผ่านไปแล้ว คิดว่าคงถอยไม่ได้ ถ้าสมมุติกรรมาธิการเสียงข้างมากไม่ใจอ่อน
 ไปแก้มาตรา ๘๖ จากที่สภาผู้แทนราษฎรเขาร่างมา ปัญหาอันนี้ไม่น่าจะเกิดขึ้น
 เพราะความเห็นของผมคิดว่า การสำนึกในการกระทำ การรับสารภาพนี่นะครับ การสำนึก
 10 ในการกระทำนี้ไม่ทราบว่าจะในด้านทางเอกสารท่านจะอย่างไร จะยากในการปฏิบัติ
 ก็ขอให้ท่านกรรมาธิการเสียงข้างมากได้ช่วยกรุณาชี้แจงย้อนไปถึงมาตรา ๘๖ นิดหนึ่ง
 ถึงแม้จะผ่านมาแล้วว่า ในทางปฏิบัติระหว่างการรับสารภาพ กับการสำนึกในการกระทำ
 ท่านจะดำเนินการอย่างไรในส่วนนี้ในทางเอกสาร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 15 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านคำคุณครับ

นายคำณูณ สิทธิสมาน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม คำณูณ สิทธิสมาน สมาชิกวุฒิสภา กำลังจะพูดในประเด็นหนึ่งเช่นเดียวกับท่านสมาชิกที่อภิปราย

5 เมื่อสักครู่นี้ คือตอนนี้เรามาตัดสินกันในมาตรา ๕๐ ผมก็เกรงเครียดไปกับทนายความกับศาล ที่มีมุมมองที่อาจจะแตกต่างกันบ้าง ก็เป็นเรื่องที่สร้างสรรค์ดี แต่ว่าเมื่อพลิกไปดูมาตรา ๘๖

10 ในเมื่อแก้ไขไปแล้วว่าเป็นสำนึกในการกระทำ ก็คือไปแก้ไขเรื่องรับสารภาพ เป็น สำนึก ในการกระทำ ก็ถือว่าผ่านไปแล้ว แม้ว่าจะเป็นการผ่านแบบสมาชิกไม่ได้ตั้งตัวหรืออย่างไร ก็แล้วแต่ คราวนี้พอในมาตรา ๕๐ จะทำกันอย่างไร การลงมติในมาตรา ๕๐ ถ้าเพื่อเกิดว่า

15 ไปลงมติตามกรรมาธิการเสียงข้างมาก แล้วจะเกิดการขัดกันหรือไม่ระหว่างมาตรา ๕๐ กับมาตรา ๘๖ ไขไหมครับ อันนี้ขออนุญาตเป็นคำถาม ถ้าท่านตอบว่าไม่ขัดก็จะได้พิจารณา กันต่อไป

อีกประเด็นหนึ่งกระผมขอคำตอบจากกรรมาธิการเสียงข้างน้อยก็แล้วกันว่า

15 เราจะมึหลักวัดอย่างไรครับ หากเด็กหรือเยาวชนสำนึกในการกระทำ อะไรถึงจะเรียกว่า สำนึกในการกระทำ ลงนามว่าสำนึกในการกระทำหรือว่าเราต้องดูพฤติกรรมอย่างอื่น

ประกอบด้วย แล้วสำนึกในการกระทำนี้ก็ไม่ใช่คำว่า สำนึกในการกระทำความคิด เป็นการ

สำนึกในการกระทำเฉย ๆ คือสำนึกว่า ได้ทำไปตามที่ถูกฟ้อง ซึ่งเป็นการฟ้องที่มีโทษ

ค่อนข้างสูง ขออนุญาตพิจารณาอีกสักครั้งก็แล้วกัน เพราะว่าให้การรับสารภาพ อันนี้ชัดเจน

คือคุณก็ลงนามรับสารภาพไม่ว่าคุณจะสำนึกหรือไม่สำนึกก็ตามแต่ คือลงนามรับสารภาพ

20 เพื่อเข้าสู่แผน แต่ที่นี้คือถ้าเราแก้ไขเป็นสำนึกในการกระทำ จะมีเครื่องมือวัดไหมครับว่า อะไร ถึงจะเรียกว่าสำนึกในการกระทำ จะต้องดูสภาพทางร่างกาย ดูแววตา ดูจิตสำนึกเขาอย่างไร

ขออนุญาตรับฟังทั้ง ๒ คำถามนี้ก่อน เดี่ยวค่อยพิจารณาตัดสินอีกทีครับ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน

วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ให้ท่านอนุรักษ์สั้น ๆ ครับ เดี่ยวจะให้กรรมาธิการได้ชี้แจงครับ

25 นายอนุรักษ์ นิยมเวช : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม นายอนุรักษ์ นิยมเวช สมาชิกวุฒิสภา ผมเห็นด้วยกับทางกรรมาธิการเสียงข้างมาก ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ มาตรา ๘๖ กับมาตรา ๕๐ คนละเรื่องกัน ลักษณะคุณสมบัติในการ ที่จะเข้าเงื่อนไขมาตรา ๘๖ คือกรณีของเด็กหรือเยาวชนต้องหากทำความผิด ซึ่งมีอัตราโทษ

อย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่เกิน ๕ ปี นี้คือในส่วนองมาตรา ๘๖ ซึ่งส่วนนี้ก็ผ่าน
 ไปแล้วว่า ถ้าในกรณีเด็กหรือเยาวชนมีการสำนึกในการกระทำ ซึ่งตรงนี้เราผ่านไปแล้ว
 5 แต่เพียงมาตรา ๕๐ เป็นกรณีที่ฟ้องคดีต่อศาลว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด ซึ่งมี
 อัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่เกิน ๒๐ ปี เพราะฉะนั้นโดยหลัก
 องค์ประกอบตรงนี้ต่างกัน ในขณะที่เดียวกันกรณีการเสียดียงข้างน้อยได้มีการเพิ่มเติม
 เงื่อนไขขึ้นมา ๓ ประการ มากกว่าตัวกรณีการเสียดียงข้างมาก ที่จริงกรณีการ
 เสียดียงมากเขาบอกว่า หากเด็กหรือเยาวชนรับสารภาพและผู้เสียดียงยินยอม ก็คือแค่
 10 ๒ องค์ประกอบ แต่ขณะเดียวกันกรณีการเสียดียงข้างน้อยได้เพิ่มในบางส่วน ใช้คำว่า
 เด็กหรือเยาวชนสำนึกในการกระทำซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างไร ความชัดเจนก็ไม่มี
 แต่ขณะเดียวกันอย่าลืมนะครับ อันนี้อัตราโทษสูงไม่เกิน ๒๐ ปี และผู้เสียดียงยินยอม
 แต่เพิ่มอีกจุดหนึ่ง โจทก์ต้องไม่คัดค้านด้วย เท่ากับองค์ประกอบ ๓ องค์ประกอบ ซึ่งผม
 มองว่าในส่วนองตัวกรณีการเสียดียงข้างมากที่มีการระบุไว้ว่า ถ้าเป็นกรณีที่ระบุตาม
 15 เงื่อนไขมาตรา ๕๐ ว่าอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๒๐ ปี ผมมองว่าอย่างนี้ เด็กหรือเยาวชน
 ที่วางว่าเงื่อนไขของการรับสารภาพและผู้เสียดียงยินยอม ผมคิดว่าเหมาะสมแล้ว
 กราบขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : กรณีการรับ ท่านเสริมเกียรติครับ เชิญครับ

20 นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
 ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติครับ กราบขอบคุณที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้กรุณาถาม
 แล้วให้เสียดียงน้อยได้ชี้แจงในเรื่องสำนึกในการกระทำ-----

- ผมขอกราบเรียนว่าท่านคิดว่าคำว่า สำนึกในการกระทำนี้มองไม่เห็นอย่างไรเรียกว่า
สำนึกในการกระทำ ต่างจากรับสารภาพอย่างไร ผมกราบเรียนว่า ท่านดูคำว่า สำนึก
- 5 อย่างออกข่าวหลายครั้งในโทรทัศน์ บางคนทำผิดแล้วหน้าตายังทะเล้น ยังเหิมเกริม ยังดูแล้ว
เหมือนกับว่าไม่รู้สำนึกเลย ทำผิดแล้วก็ยังคู้สู้สึกว่า ยังไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษ ยังไม่สงสาร
คนที่เสียหาย อันนี้คือเรียกว่า ทำผิดแล้วไม่รู้สำนึก แต่คนที่รู้สำนึก ทำผิดเพราะเคยออก
เที่ยวเตร่ ไปคบเพื่อนแล้วพาไปทำผิด ก็เปลี่ยนนิสัยอยู่กับบ้าน เลิกออกไปนอกบ้าน อันนี้
เรียก รู้สำนึก แล้วเคยพูดจาทักพ่อแม่ นอกจากเถียงแล้วก็ยังมีการประชดประชัน อันนี้ไม่มี
- 10 นิสัยอย่างนี้ก็เรียกสำนึก สิ่งต่าง ๆ ก็คือพฤติกรรมนั่นเอง พฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชน
เปลี่ยนไปใหม่ หลังจากเกิดเหตุแล้ว ถ้าเปลี่ยนไปในทางที่สลดหดหู่ เศร้า โศกเสียใจ อย่างนี้
เขาเรียก พฤติกรรมสำนึก ซึ่งต่างจากคำว่า รับสารภาพ คำว่ารับสารภาพนั้นว่าคุณไปทำผิด
จริง ๆ ที่เขาฟ้อง อย่างที่เมื่อสักครู่นี้ผมกราบเรียนว่า เด็กนักเรียน ๒ โรงเรียนติดกัน ยกพวก
ไปเพราะเรื่องใส่เสื้อผ้าคนละสถาบัน ต้องการฝากรอยแค้นไปนิดหน่อยเท่านั้น แต่บังเอิญ
- 15 เด็กคนหนึ่ง ๑๐ คนเอาปืนไปด้วย แล้วไปยิงเด็กอีกฝ่ายตาย แล้วไปฟ้องว่าร่วมกันฆ่าผู้อื่น
ผมถามว่าเด็ก ๕ คน ถ้าจะใช้ระบบกระบวนการยุติธรรมจะต้องมีการสืบพยาน ๒ ฝ่าย
กว่าคดีเสร็จอาจจะเป็นปี แล้วก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง พ่อแม่ต้องมีความวิตกกังวล
จะทำอะไรก็ทำไม่ได้ ท่านคิดว่าเป็นผลดีหรือเป็นผลร้ายแก่เด็กที่จะหาความเป็นธรรมว่า
ถ้าคุณบริสุทธิ์ คุณไม่ได้ผิด คุณอย่ารับสารภาพ เอากระบวนการยุติธรรมปกติซิ ถามว่า
- 20 ท่านเป็นผู้ใหญ่เอง ท่านจะเลือกให้คดีเสร็จเร็วหรือเสร็จช้า เอาอย่างนี้เรื่องฟ้องการพนัน
คนอยู่ในวงพนันถือว่าร่วมทำผิด ถ้าคนไม่ทำผิด ต้องพิสูจน์ หลายคดีก็รับสารภาพ วันนี้ปรับ
ก็ได้กลับบ้าน แต่สู้คดีว่าความบริสุทธิ์อีก ๑ ปี ท่านคิดว่าคุ้มไหม ตัวท่านเองเป็นผู้ใหญ่
ท่านยอมเสียค่าปรับ จบ กลับบ้าน หรือว่าจะซื้อความยุติธรรม ซื้อความบริสุทธิ์ กราบเรียน
ถามท่านว่าเป็นผลดีหรือเป็นผลร้ายกับเด็กหรือเยาวชนนั้น ผมกราบเรียนว่า กระบวนการ
- 25 ที่มาดีไซน์ (Design) กฎหมายในเรื่องพันคดีเรื่องเด็กที่ไม่ต้องถูกดำเนินคดีอาญาเป็นมาตรการ
พิเศษนี้มีรากเหง้ามาจากที่เดียวกัน คือมาตรา ๖๓ พ.ร.บ. ศาลเยาวชน พ.ศ. ๒๕๓๔ ขึ้นตอน
ง่ายไม่สลับซับซ้อน แล้วตอนนี้ก็ใช้เป็นประโยชน์อย่างดียิ่งเลย ไม่มีใครครหาว่ากระบวนการ
ยุติธรรม ไม่ว่าจะสถานพินิจ อัยการ ตำรวจหรือว่านักสหวิชาชีพ มีใครได้นอกได้ในหากิน

กับเด็ก เยาวชนในการใช้มาตรการพิเศษ แต่การดีไซน์ (Design) ที่ผมกราบเรียนมาว่า เป็น
 กระบวนการจัดให้เป็นระบบ ผมก็กราบเรียนว่าเป็นส่วนดี คำว่า ส่วนดี เมื่อสักครู่นี้ท่าน ขอ
 5 อนุญาตที่เป็นทนายความบอกไปเพิ่มเงื่อนไข ผมเห็นด้วย มาตรการมาตรา ๖๓ ไม่มีเงื่อนไข
 ว่าเด็กต้องเคยต้องโทษจำคุกมาก่อนหรือเปล่า ของเดิมไม่มี พวกเราในห้องนี้มีใครบอกว่า
 บริสุทธิมาตั้งแต่เกิดจนเดี๋ยวนี้ไม่เคยทำผิด ทุกคนก็เคยทำผิด เพียงแต่ว่าเมื่อก่อนนี้อาจจะ
 โศกดีไปลักผลไม้เขากิน เขาไม่เอาเรื่อง ผมก็เคยลักของเขากินเมื่อเด็ก ๆ สนุก ไข่ใหม่ครับ
 แล้วถ้าเกิดเอาประวัติอย่างนี้ซึ่งทุกคนมีสิทธิผิดได้มาเป็นเงื่อนไขว่า คุณไม่มีสิทธิใช้
 10 มาตรการนี้ ถูกไหม เอาละ เรื่องที่ว่าเด็กรับสารภาพเหมือนกัน มาตรา ๖๓ เดิมก็ไม่มี เรื่อง
 มาตรการแทนการดำเนินคดีในชั้นศาลเมื่อก่อนก็ไม่มี ผมกราบเรียนว่าผมเป็นอัยการ ผมใจ
 กว้าง ยอมรับว่ากระบวนการดูแลเด็กทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน รวมทั้งศาลก็มีส่วนร่วม ผมใจ
 กว้าง ไม่คิดว่างานนี้เป็นเรื่องสังกัดของอัยการ ศาลไม่เกี่ยว ผมไม่เคยคิดเลย ผมคิดว่าทุก
 กระบวนการต้องช่วยกัน -----

15

- ๒๓/๑

เมื่อช่วยกันแล้ว อย่าเอาเงื่อนไขที่จะมาช่วยเหลือเด็ก เยาวชน เอากลับมาเป็นเงื่อนไขที่
 5 แยกว่าเดิม เด็กต้องไม่เคยต้องโทษจำคุก เด็กต้องรับสารภาพ ท่านอย่าลืมว่ามาตรา ๘๖ ก็คือ
 10 มาตรา ๕๐ ก็คือ วิวัฒนาการมาจากมาตรา ๖๑ เดิม เพราะฉะนั้นแล้วตรงเงื่อนไขว่าเด็กจะ
 ได้รับมาตรการนี้ก็ต้องไปด้วยกันไม่ว่าจะก่อนฟ้องหรือหลังฟ้อง ก่อนฟ้องคือมาตรา ๘๖
 หลังฟ้องคือมาตรา ๕๐ ท่านอย่าลืมใจกว้างขนาดว่าในชั้นอัยการชั้นสอบสวนให้สิทธิในการ
 ใช้มาตรการเพียงโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี มาชั้นศาลให้ถึง ๒๐ ปีเลย ตรงนี้ก็คือหล่อมล้ำต่ำ
 15 กัน สูงกัน ผมก็ไม่ว่า ให้เกียรติศาลทุกอย่าง เพียงแต่ว่าขออย่างเดียวได้ไหม อย่าเอาเงื่อนไข
 ว่าคุณจะใช้มาตรา ๕๐ คุณต้องรับสารภาพ ผมกราบเรียนว่าเด็ก ๕ คนที่ร่วมไปกับเพื่อนอีก
 ๑ คน ตีกัน เขาโดนว่าเขาฆ่าผู้อื่น จริง ๆ เขาแค่ร่วมกันไปทำร้ายเท่านั้น ถ้าตามเนื้อหาเขาผิด
 แค่ร่วมกันไปทำร้าย โทษชนิดเดียวมาตรา ๒๕๕ แต่ให้รับสารภาพตามฟ้อง คือร่วมกันฆ่า
 โทษจำคุก ๒๐ ปี ผมกราบเรียนว่าถ้าเด็กไม่รับสารภาพ ขออนุญาตฝ่ายกรมการเสียงข้าง
 มากบอกว่า เด็กก็ได้รับการคุ้มครองเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีปกติ ท่านเป็นผู้ใหญ่ เมื่อ
 20 สักครู่นี้ผมเรียนว่า ท่านชอบไหมอีก ๑ ปี กว่าคดีจะเสร็จต้องมาศาลทุกเดือน พ่อแม่ พี่น้อง
 กังวลว่าคดีจะออกมาอย่างไร อยากจะให้จบโดยมาตรการพิเศษไหม อยาก แต่ถ้าอยากคุณ
 ต้องรับสารภาพ ถามว่าท่านเอาเงื่อนไขนี้มายื่นหมื่นหมื่น เหมือนกับเอาขนมมาล่อเด็ก อย่าง
 ที่ผมบอก เหมาะสมในการมีหลักการและเหตุผลว่าเป็นมาตรการเยียวยาเด็ก เป็นมาตรการ
 แก้ไขเด็กหรือไม่ ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติ ท่านอย่าไปคิดว่าเป็นคนละมาตรา เป็น
 25 มาตรการก่อนฟ้อง หลังฟ้อง ก็ต่างกันได้ เพราะเรื่องนี้เป็นหลักการมาจากมาตรา ๖๑ เดิม
 เหมือนกัน และเป็นมาตรการเบี่ยงเบนไม่ให้ดำเนินคดีอาญา นาย ก กรณีปกติเหมือนกัน
 เพียงแต่เปิดโอกาสให้ฉันทำก่อนฟ้องและหลังฟ้อง หลักการต้องไปด้วยกัน ถ้าท่านเอาว่า
 ก่อนฟ้องใช้คำว่า สำนึกในการกระทำ หลังฟ้องต้องรับสารภาพ ท่านต้องตอบคำถามสังคม
 ว่า ทำไมเงื่อนไขของมาตราก่อนฟ้องและหลังฟ้องต่างกัน และก็อย่างที่บอกว่า สังคมจะถาม
 30 ด้วยว่า เด็กจะต้องดำเนินคดี ๑ ปีในคดีปกติ กับการที่เขารับสารภาพเพื่อจะไม่ต้องดำเนินคดี
 อีก ๑ ปี เสียค่าใช้จ่าย ต้องทนทุกข์ทรมาน ท่านว่าถูกต้องในหลักการไหม อย่าให้กฎหมาย
 ฉบับอย่างนี้ผ่านไปในลักษณะอย่างนี้ แล้วก็ถูกตำหนิว่าออกโดยสภาแห่งนี้ ผมกราบเรียนว่า
 ถ้าเรามีใจกว้างพอ หมายความ อัยการ สถานพินิจ ทุกคนก็ต้องการเยียวยา

๕๒

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ศุภกัษณ์ ๒๓/๒

เด็ก แล้วถ้าเกิดคำว่า “รับสารภาพ” เปลี่ยนเป็น “รู้สำนึก” อย่างตามพฤติกรรมที่กราบเรียน
จะเสียหายไปตรงไหน กราบเรียนท่านว่า สิ่งที่ท่านสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัยนำเสนอ ท่านมอง
5 ภาพกว้าง ท่านเป็นคนที่มีมองทุกอย่างเห็นทั้งระบบ ท่านไม่ได้เห็นองค์กรใดได้เปรียบ
เสียเปรียบอะไรที่ตั้งใจไว้ ปรับใจ เปลี่ยนใจ ทำใจให้กว้างหน่อยได้ไหม ถ้าหากว่ารับได้
สมาชิกวุฒิสภาแห่งนี้จะถือว่าได้คุณประโยชน์กับเด็ก เขวชนอย่างมาก ฝากขอบคุณครับ
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ก็อภิปรายกันมีทั้งจากข้างล่างและจากท่านสมาชิกสอบถามถึง
10 สันับสนุนกรรมการเสียงข้างมาก บางท่านสนับสนุนกรรมการเสียงข้างน้อย
ที่นี้ผมอนุญาตให้กรรมการเสียงข้างน้อยได้ชี้แจงไปแล้ว ผมก็ต้องอนุญาตให้กรรมการ
เสียงส่วนใหญ่ ท่านวัชรินทร์เชิญครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล (กรรมการ) : ขออนุญาต ผม วัชรินทร์
ปัจเจกวิญญูสกุล กรรมการเสียงข้างมาก คือผมอยากจะกราบเรียนอย่างนี้ว่า เหตุที่
15 มาตรา ๘๖ ที่บอกว่าใช้คำว่า “สำนึก” ได้ เพราะว่าเนื่องจากจริง ๆ แล้วความสำนึก
จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อต้องเข้ากระบวนการมาคุยกัน แล้วก็กฎหมายไม่ได้บังคับว่า
ในชั้นสอบสวนนี้เด็กหรือผู้ต้องหาจะให้กรอย่างไรก็ได้ หมายความว่าพอสอบ
เราก็ให้สถานพินิจเป็นคนดูสภาพแวดล้อม ถ้าสมควรเข้าแผนก็ดำเนินการตามนั้น
ด้วยเหตุนี้เองคำว่า “สำนึก” ก็คงไม่ได้นะครับ -----

20

- ๒๔/๑

ส่วนในมาตรา ๕๐ นี้เป็นกระบวนการทางกฎหมายอาญา เพราะว่าเมื่อมีการฟ้องคดีอาญา
 ยังศาลแล้วนะครับ หน้าที่ของศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๗๓
 5 นี้ ศาลจะต้องสอบถามคำให้การจำเลย จำเลยจะให้การปฏิเสธหรือให้การรับสารภาพ
 ศาลก็ต้องบันทึกไว้โดยละเอียด แล้วก็จำเลยจะให้การอย่างไรก็ได้ เช่น รับสารภาพภายหลัง
 จากปฏิเสธ หรือปฏิเสธภายหลังจากรับสารภาพก็ได้ เป็นสิทธิของจำเลย ซึ่งตามกฎหมาย
 ประกอบกับกฎหมายใหม่นี้เราบังคับศาลว่า ทุกคดีนี้จะต้องตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้
 10 ผมก็เข้าใจว่าในการสอบคำให้การจำเลยในวันแรก ที่ปรึกษากฎหมายก็จะอยู่ด้วยแล้ว
 ก็จะให้คำปรึกษาได้ แล้วก็คำว่า “รับสารภาพ” นี้เพียงแค่เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นเท่านั้นเอง
 จริง ๆ แล้วเมื่อเข้าองค์ประกอบตามมาตรา ๕๐ นี้ ก็ต้องมีการประชุมกันการประชุม
 ก็ย่อมเกิดการพูดคุยกัน ปกติแล้วการรู้สำนึกก็คือ การแสดงออกถึงความเห็นใจ
 ความยอมรับว่าตัวเองได้ก่อความเสียหายให้กับผู้เสียหายหรือทำให้เกิดชุมชนเดือดร้อน
 ปกติเวลาใกล้เกลี่ยในคดีอาญาที่ศาลต่าง ๆ ก็เหมือนกันครับ ก็หมายความว่าถ้าหาก
 15 จริง ๆ เขาได้รับสารภาพ แต่ว่าเวลาเราใกล้เกลี่ยก็ต้องให้เขาแสดงออกซึ่งการรู้สำนึกว่า
 เขายินยอมที่จะเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือยินยอมว่าตัวเองจะไม่กระทำ
 ความเดือดร้อนให้กับเพื่อนบ้านอีก แล้วก็แสดงความเอื้ออาทรต่อกัน อันนี้เป็นการ
 สะท้อนให้เห็นถึงว่ารู้สำนึก คือถ้าจะถามผมตอนนี้ว่า รู้สำนึกนี้จะเกิดอย่างไรก็ต้องเกิดขึ้น
 จากกระบวนการที่มีการพูดคุยกันก่อน เพียงแต่คำรับสารภาพที่ว่าเป็นเงื่อนไข
 20 ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่า ศาลจะต้องสอบถามคำให้การจำเลยนะครับ
 แต่อย่างไรก็ตามในกฎหมายนี้ คือกฎหมายที่เราร่างขึ้นมา มี ๓ ส่วนด้วยกันก็คือ ก่อนฟ้อง
 ก็คือมาตรา ๘๖ เมื่อฟ้องเข้ามาแล้วในกรณีมาตรา ๕๐ เรากำหนดโทษไว้ว่าไม่เกินยี่สิบปี
 ถ้าตามร่างนี้ะครับ แล้วอีกกรณีหนึ่งก็คือมาตรา ๑๗๓ ครับ มาตรา ๑๗๓ นั้นแม้จำเลย
 จะปฏิเสธหรือให้การรับสารภาพก็ตามที่ ศาลก็สามารถที่จะใช้กระบวนการนี้ได้อยู่แล้ว
 25 ซึ่งผมก็คิดว่าในกฎหมายนี้ก็เปิดช่องทางในการที่จะคุ้มครองเด็กอย่างเต็มที่อยู่แล้ว
 ทุกขั้นตอนเด็กสามารถที่จะเข้าสู่กระบวนการพูดคุยกันหรือทำแผน แล้วก็แสดงถึง
 ความรับผิดชอบหรือรู้สำนึกผิด ซึ่งในมาตรา ๑๗๓ นั้นก็เป็นไปได้ แม้จำเลยจะปฏิเสธ
 แล้วก็มีการสืบพยานไปแล้ว ถ้าศาลเห็นว่าพฤติการณ์แห่งคดีเขาน่าจะพูดคุยกันได้

น่าจะเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ ศาลก็ชอบที่จะให้เลื่อนคดีไปหรือว่าให้ไปทำแผน
 5 อะไรพวกนั้น ถ้าปฏิบัติตามแผนแล้วก็ถือว่าคดีนั้นก็อาจจะตั้งยุติไปได้เลย ผมคิดว่ากฎหมาย
 ฉบับนี้เราได้ออกแบบ ๓ ขั้นตอน ก็คือก่อนฟ้อง แล้วก็ในขณะที่ฟ้องเข้ามา แล้วมาตรา ๕๐
 หรือในชั้นพิจารณา ก็คือมาตรา ๑๗๒ ผมคิดว่าน่าจะคุ้มครองเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 อยู่แล้ว ขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 10 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ผมจะอนุญาตท่านสุดท้ายนะครับ ท่านสมาชิกครับ วาระนี้มี
 ๒ อาร์เจนดา (Agenda) ๒ ความคิดนะครับ ของกรรมาธิการเสียงข้างน้อย กรรมการ
 เสียงข้างมาก ผมได้อนุญาตให้จากนายก็พูดแล้ว อัยการ ให้ทางศาลอีกสักคน
 ท่านสิทธิศักดิ์ เชิญครับ

นายสิทธิศักดิ์ วนะชกิจ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
 15 ครับ กระผม สิทธิศักดิ์ เลขานุการคณะกรรมาธิการ ในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างมาก
 กระผมอยากจะกราบเรียนถึงถ้อยคำสองคำครับ คำว่า “รู้สำนึก” กับคำว่า “รับสารภาพ”
 จริง ๆ แล้วถ้าเรายอมรับความจริงในทางสังคมว่า ในทางคดีอาญาหรือกระบวนการยุติธรรม
 เราจะเห็นได้ว่าคำว่า “รับสารภาพ” ในความเป็นจริงก็ตรงกับที่ท่านสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย
 ได้พูดถึง บางคดีนั้นรับสารภาพด้วยความจำใจ รับสารภาพด้วยฝืนใจ เพราะด้วยผลลัพท์
 20 สุดท้ายนั้นเป็นประโยชน์แก่ตน ประการที่ ๒ ต่อให้ใช้คำว่า “รู้สำนึก” รู้สำนึกโดยเสแสร้ง ดี
 หน้าเศร้าเล่าความเท็จ เพราะรู้ว่าประโยชน์สุดท้ายก็เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง เพราะฉะนั้น
 คำว่า รับสารภาพแล้วเป็นเสมือนหนึ่งเอาขนมมาล่อนั้น ในตรรกะเดียวกันรู้สำนึก
 ก็เปรียบเสมือนหนึ่งเป็นขนมได้ ไม่ต่างกันครับ -----

- เพราะฉะนั้นวันนี้เรามาโต้แย้งกันเรื่องถ้อยคำว่าจะเปลี่ยนเป็นคำว่ารับสารภาพดี หรือรู้สำนึกดี กลับมาสู่เหตุผลว่า เหตุไฉนโยจึงเขียนมาตรา ๘๖ กับมาตรา ๕๐ ต่างกัน
- 5 ความจริงคณะกรรมการเสียงข้างมากเขาใจอ่อนจริงในมาตรา ๘๖ โดยมองว่ามาตรา ๘๖ ที่ใช้คำว่า “มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา” นั้น เป็นเรื่องอัตโนมัติ ถ้าหากว่า กระบวนการที่เด็กรับสารภาพโทษไม่เกิน ๕ ปีแล้ว ไม่ต้องเข้ามาสู่อัยการ ไม่ต้องเข้ามาสู่ศาล เพราะฉะนั้นคำว่า รู้สำนึก ก็ตรงกับนิยามที่อาจารย์วัชรินทร์ที่พูดถึงก็คือว่า เด็กรู้ว่า
- 10 ตนเองนั้นได้ก่อภัยอะไรเกิดขึ้น แล้วภัยที่ตนเองนั้นได้กระทำให้เกิดความเสียหายต่อ ผู้เสียหาย ต่อสังคม ชุมชน และครอบครัวตนเองอย่างไร ส่วนคำว่า รับสารภาพ นั้น มักจะมุ่งหมายว่า รับสารภาพเฉพาะในข้อหาที่มีการกล่าวหาว่ากระทำความผิด การรับสารภาพนั้นเป็นประตูบานแรกที่จะเปิดไปสู่การค้นหาความจริง ก็คือจิตสำนึก
- 15 ที่แท้จริงที่อยู่ในตัวเด็ก เพราะฉะนั้นประตูบานแรกที่จะก้าวเข้าไปสู่ประตูบานที่ ๒ สู่กระบวนการเจรจานั้นยังมีอีกหลายขั้นตอน ต่อให้วันนี้จะเขียนว่ารู้สำนึก ถ้าเด็กหรือบุคคล ที่มีส่วนได้เสียกับเด็กเห็นว่าเป็นประโยชน์ เด็กก็จะใช้คำว่ารู้สำนึก แต่ถ้าเขียนว่ารับสารภาพ เด็กก็จะใช้คำว่ารับสารภาพ เพราะช่องทางเป็นคุณแก่เด็ก ทำให้มาตรา ๕๐ ถึงต้องเขียนว่า
- 20 รับสารภาพ เพราะเหตุว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม มีการสอบสวน มีการฟ้อง แล้วมีการดำเนินคดี เช่นตัวอย่าง เมื่อเด็กถูกฟ้องในข้อหาปล้นทรัพย์ แน่นอนครับ เด็กคิดว่าตัวเองไม่ได้กระทำความผิด เด็กก็ให้การปฏิเสธและสู้คดี สืบพยานโจทก์มาจนจะ จบแล้ว ศาลอาจจะมองว่าเรื่องนี้ไม่ควรที่จะใช้กระบวนการยุติธรรมปกติมาตัดสินโทษ
- 25 หรือใช้วิธีการสำหรับเด็กโดยการฝึกอบรม อาจจะสอบถามว่าเด็กที่เคยปฏิเสธไว้ จะว่าอย่างไร ยังจะสู้คดีต่อหรือไม่ ถ้าเด็กบอกว่าผมเปลี่ยนใจแล้วครับ ผมรับสารภาพ กับเปลี่ยนใจแล้วครับ ผมรู้สำนึก ผมคิดว่าเป็นแค่ถ้อยคำ แต่ประตูบานแรกคือ ต้องจากปฏิเสธเป็นรับสารภาพ แล้วก็พ้นคดีออกไป เพราะฉะนั้นมาตรการพิเศษเกิดขึ้น
- ใน ๒ ช่องทาง อันแรกอัตโนมัติ อันที่ ๒ เป็นข้อยกเว้นที่เด็กอาจจะสู้คดีจนจบก็ได้ โดยไม่ต้องการที่จะรับสารภาพ และไม่ต้องการที่จะรู้สำนึก เพราะฉะนั้นที่เขียนต่างก็ด้วย เหตุผลเรื่องนัยแตกต่างตรงนี้ แล้วก็ไม่ได้มีอะไรขัดหรือไปแย้งกัน ไม่ว่าจะเขียนมาตรา ๘๖
- ที่เขียนว่ารู้สำนึก หรือในมาตรา ๕๐ ที่เขียนว่ารับสารภาพ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ มาตรานี้อภิปรายมาเป็นชั่วโมง ผมขอปิด

- 5 การอภิปรายก่อนครับ แล้วก็จะได้ขอมติที่ประชุม ขอภัย เพราะว่าเราคงฟังมาชั่วโมงกว่ากับเรื่องของการรับสารภาพ กับเรื่องของการสำนึกในการกระทำ ผมคิดว่าท่านสมาชิกคงจะมีดุลพินิจในการที่จะลงมติที่จะเห็นด้วยกับกรรมวิธีการเสียงข้างมากหรือเสียงข้างน้อย ท่านสมาชิกที่อยู่นอกห้องประชุม ขอเชิญเข้าห้องประชุม เดี่ยวจะลงมติในมาตรา ๕๐

นายอนุศักดิ์ คงมาลัย : ขออนุญาตท่านประธาน แค่ ๒ - ๓ นาที

- 10 ได้ไหมครับ ระหว่างที่รอท่านสมาชิกเข้าห้องประชุม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านอนุศักดิ์ มีอะไรครับ

นายอนุศักดิ์ คงมาลัย : ผมขออนุญาตท่านประธานนิดเดียวครับ

- 15 กระผม อนุศักดิ์ คงมาลัย สมาชิกวุฒิสภาจากการสรรหาครับ ผมเพียงแต่อยากจะขอต่อกล้าความเข้าใจของผมเองในฐานะที่ไม่ได้เป็นนักกฎหมาย แต่ว่ามีภรรยาที่เคยเป็นผู้พิพากษาสมทบในศาลคดีเยาวชนและครอบครัว แล้วก็ติดตามภารกิจในเรื่องเหล่านี้มาโดยตลอด ผมขอสั้น ๆ นิดเดียวครับท่านประธาน ผมยังคิดว่า ความเป็นนามธรรมของเรื่องของการรู้สำนึกมีมากกว่าคำว่ารับสารภาพ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด การที่จะให้เด็กรับสารภาพจะไม่เป็นการต่อกล้าถึงความเป็นอาชญากรของเด็กหรือเปล่า อันนี้คือสิ่งที่เราจะต้อง

- 20 ตอบคำถามให้ได้ เพราะสิ่งที่เรากำลังดำเนินการอยู่นี้ เรากำลังดำเนินการ ในสิ่งที่เรียกว่าเป็นมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา คำว่า “มาตรการพิเศษแทนการดำเนินอาญา” นั้นหมายถึงเป็นเรื่องของเด็ก เพราะเด็กทำลงไปจะโดยพวกพ้อง จะโดยวิธีการใด ๆ ก็แล้วแต่ แต่อันนี้เรากำลังหาโอกาสให้กับเด็กได้เติบโตไปอย่างป็นพลเมืองที่สามารถกลับตัว ปรับตัว ปรับใจได้ ผมยังคิดว่า ถึงแม้ว่าความรู้สำนึกนั้นจะเป็นนามธรรม

- 25 มากกว่า -----

แต่ก็มีองค์ประกอบที่เป็นรูปธรรมที่สามารถจะนำมาประมวล แล้วสามารถที่จะนำมา
สรุปได้ว่า ความรู้สำนึกของผู้ที่เป็นผู้ต้องหานั้นยังมีมากกว่า ถ้าหากว่าจะไปรับสารภาพ
5 ถ้าจะเสแสร้งผมคิดว่าการเสแสร้งด้วยการรับสารภาพน่าจะมีมากกว่า ดังนั้นผมจึงคิดว่า
การที่เราจะไม่ไปประทับตราเด็กเอาไว้ว่า เด็กรับสารภาพว่าเป็นอาชญากร หรือทำตรงนี้
เอาไว้จริง ๆ น่าจะช่วยเหลือเด็กให้บูรณาการตัวเองต่อไปในสังคมได้ดีกว่า มากกว่าที่จะให้
เขารับสารภาพ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
10 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านนฤมล เสียววินาทีนะครับ ท่านจะพูดนะครับ

นางนฤมล ศิริวัฒน์ : ท่านประธานคะ ดิฉัน นฤมล ศิริวัฒน์
ขออนุญาตท่าน ๑ นาทีเท่านั้นค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญครับ

15 นางนฤมล ศิริวัฒน์ : ท่านประธานคะ นฤมล ศิริวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา
จากจังหวัดอุดรดิษฐ์ค่ะ มีเพื่อนสมาชิกบางท่านได้พูดพาดพิงไปถึงผู้พิพากษาสมทบ
ซึ่งเป็นตำแหน่งซึ่งได้รับการโปรดเกล้าฯ นะคะ ดิฉันขอใช้สิทธิพาดพิงเล็กน้อยค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เอาแค่ประเด็นนี้ครับ ประเด็นที่บอกว่าที่กรรมการเสียงข้างน้อย
20 จะขอแก้ไข

นางนฤมล ศิริวัฒน์ : ประเด็นสำนึกหรือว่าสารภาพ เพราะทั้งสองฝ่ายที่
อภิปรายก็ต่างมีเหตุผล ดิฉันไม่มีความสงสัยค่ะ ดิฉันเห็นด้วยกับกรรมการเสียงข้างมาก
แต่ในฐานะที่ดิฉันเป็นผู้พิพากษาสมทบของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (กรุงเทพฯ)
ดิฉันคิดว่าตำแหน่งนี้เป็นตำแหน่งซึ่งมีเกียรติ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นองค์ประกอบ
25 ของการพิจารณาคดีของเด็กและเยาวชนให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น การที่เพื่อนสมาชิก
อภิปรายว่ามีการตะเกียกตะกายเข้าไปเป็นผู้พิพากษาสมทบนี้ ดิฉันคิดว่าไม่สมควรจะต้องใช้
คำอย่างนั้น

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านนฤมลครับ ไม่มีใครพูดแล้วครับ

- 5 นางนฤมล ศิริวัฒน์ : ท่านประธานคะ อีกนิดเดียวค่ะ ผู้พิพากษาสมทบเป็นตำแหน่ง ซึ่งต้องได้รับการโปรดเกล้าฯ มีกระบวนการคัดเลือก มีกระบวนการคัดสรรหา มาอย่างมีมาตรฐาน ถ้าใครปฏิบัติไม่ดีต้องได้รับการประเมินผลเหมือนกัน เพราะฉะนั้น ขอให้เกียรติตำแหน่งงานนี้ด้วย ขอบพระคุณค่ะ

- 10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ความจริงแล้ววันนี้ผมไม่ควรจะอนุญาตให้ฟลอร์ (Floor) ข้างล่างพูด ผมอดสำห่อนุญาตให้พูดนะครับ เพราะฉะนั้นผมจะขอมติ ท่านสมาชิกครับ ท่านที่อยู่ นอกห้องประชุมกรุณาเข้าห้องประชุมครับ เพราะมาตราต่อไปนี้อีก ๕ – ๖ มาตรา ที่จะต้องลงมติ เพราะว่ายังมีอีกประมาณ ๒๖ มาตราที่มีการแก้ไข ขอเชิญท่านสมาชิกอย่าไปไกล ท่านอยู่ตรงนี้ใกล้ ๆ เมื่อท่านเข้าห้องประชุมแล้วกรุณาเสียบบัตร แล้วกดปุ่ม
- 15 แสดงตน ผมขอตรวจสอบองค์ประชุมอีกครั้งนะครับ เชิญท่านแสดงตนได้ครับ ท่านใดยังไม่กดปุ่มแสดงตน เชิญครับ ทุกเสียงมีค่าะครับ วันนี้ผมจะพิจารณากฎหมายอีกหลายฉบับ แล้วก็กฎหมายที่รอในวันจันทร์อีกหลายฉบับที่จะต้องเร่งให้เสร็จภายใน สัปดาห์หน้า ครบถ้วนแล้วส่งผลได้ครับ

(มีสมาชิกกดปุ่มแสดงตนเพื่อตรวจนับองค์ประชุม จำนวน ๘๔ คน)

- 20 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านที่อยู่ในห้องประชุม ๘๔ ท่าน ครบองค์ประชุมแล้ว ท่านสมาชิกครับ ในมาตรา ๕๐ มีกรรมวิธีการเสียงข้างน้อยขอสงวนความเห็นไว้ โดยจะขอแก้ไขข้อความในมาตรา ๕๐ หากเด็กและเยาวชนให้การรับสารภาพเป็นสำนึก ในการกระทำ แล้วก็ได้มีการแสดงเหตุและผลทั้ง ๒ ฝ่าย เชื่อว่าท่านสมาชิกคงได้ฟัง
- 25 ถึงแม้อยู่นอกห้องประชุม ท่านคงได้ฟังแล้วว่าเหตุและผลจะเป็นอย่างไรนั้น อยู่ที่ท่านแล้วครับ ผมจะให้ลงมตินะครับ ถ้าท่านผู้ใดเห็นด้วยกับกรรมวิธีการก็คือ ให้คงร่างเดิมไว้ คือให้คงร่างเดิมคำว่า “ให้การรับสารภาพ” ท่านกดปุ่ม เห็นด้วย

แต่ถ้าท่านผู้ใดเห็นด้วยกับกรรมการเสียงข้างน้อย ก็คือให้แก้ไขเป็นสำนักในการกระทำ
ท่านกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย เชิญท่านลงมติได้ครับ ลงมติเรียบร้อยแล้ว ขอปิดการลงมติ นะครับ
5 ส่งผลครับ

(มีสมาชิกเห็นด้วย ๓๒ คะแนน ไม่เห็นด้วย ๔๔ คะแนน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ผู้เข้าประชุมทั้งหมด ๗๕ ท่าน เห็นด้วย ๓๒ คือเห็นด้วย
กรรมการเสียงส่วนใหญ่ ๓๒ ไม่เห็นด้วย ๔๔ ก็คือเห็นด้วยกับกรรมการเสียงข้างน้อย
10 งออกเสียง ๓ ก็เป็นอันว่ามาตรานี้ที่ประชุมได้ลงมติให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็น
ของกรรมการเสียงข้างน้อย มาตราต่อไปครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) :
 ท่านประธาน นิดเดียวครับ ผม สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ในนามกรรมการเสียงข้างน้อย
 5 กราบขอบคุณท่านสมาชิกที่กรุณาให้ความเมตตาเด็กและเยาวชนของประเทศไทย
 ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ต่อกไปครับ

นายพิเชษฐ กิตติสิน (ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการ
 10 วุฒิสภา) : “มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๓ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : มีสมาชิกท่านใดจะอภิปรายไหมครับ เชิญท่านพลเรือเอก สุรศักดิ์ครับ

พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
 กระผม พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ สมาชิกวุฒิสภา ในมาตรา ๕๑ แต่เดิมไม่มีเงื่อนไขว่า
 15 ในกรณีที่มีการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูไม่สำเร็จ และต้องดำเนินคดีกับเด็ก คณะกรรมการ
 ได้แก้ไข ที่เขียนว่า “ในกรณีที่มีการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไม่สำเร็จและต้องดำเนินคดี
 กับเด็กหรือเยาวชนต่อไป” ที่เพิ่มเติม “ห้ามมิให้นำข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่ได้มา
 จากการประชุมเพื่อจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๕๑ มาใช้อ้าง
 ต่อศาล” กระผมไม่เห็นด้วยต่อข้อความที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด

20 ข้อ ๑ เงื่อนไขตรงนี้มองในทางกลับกันก็จะทำให้เกิดปัญหามากกว่า

ข้อ ๒ ข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานซึ่งแต่เดิมนั้นข้อเท็จจริงในการประชุม
 จะมีแค่หลักฐานเท่านั้น ในข้อเท็จจริง คือส่วนที่เพิ่มมาว่า “ข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐาน”
 ยิ่งทำให้ผมคิดว่าในการปฏิบัตินี้จะทำให้มีปัญหามากกว่า

เพราะฉะนั้นก็ขอเรียนว่าไม่เห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ไปแก้ไขมาตรา ๕๑
 25 ที่ขีดไว้ทั้งหมดครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ไม่มีผู้ใดอภิปรายแล้วนะ เชิญกรรมาธิการชี้แจงครับ ถ้าไม่ชี้แจง
 ผมจะให้โหวต (Vote) ท่านพลเรือเอก สุรศักดิ์ คำถามไม่จบหรือครับ

พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ สมาชิกวุฒิสภา ขออนุญาตให้กรรมการได้กรุณาชี้แจง
5 เพราะว่าเดี๋ยวเราโหวตไปโดยไม่เข้าใจจะทำให้มีปัญหา เพราะว่าเหตุผลที่กรรมการ เสี่ยงข้างมากไปเพิ่มด้วยเหตุผลอะไรถึงไปเพิ่มเงื่อนไข

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญกรรมการชี้แจงครับ ท่านพลเรือเอก สุรศักดิ์ จะได้สบายใจ
เวลากดโหวต จะได้เป็นไปถูกต้องตามที่ได้แสดงความคิดเห็น เชิญครับ

10 นายสุรัชย์ เลียงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) :
ขอขอบคุณท่านประธานครับ ผม สุรัชย์ เลียงบุญเลิศชัย สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะ
กรรมการ กราบเรียนเพื่อนสมาชิกผ่านท่านประธานอย่างนี้ว่า เดิมในมาตรา ๕๓ นั้น
ตามร่างที่ผ่านจากสภาผู้แทนราษฎรกำหนดแต่เพียงว่า “ห้ามมิให้นำพยานหลักฐานที่ได้
จากการประชุมเพื่อจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๑ มาใช้อ้าง
15 ต่อศาล” ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการนั้น คณะกรรมการได้พิจารณาแล้ว
มีความเห็นว่า เนื่องจากการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนนั้นอาจจะต้องมีการ
ประชุมผู้เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อตรวจสอบเรื่องของอายุ ประวัติ ความประพฤติ
สภาพแวดล้อม แล้วก็วิธีการนำไปสู่การฟื้นฟูเด็ก ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจะ
ทำให้เราค้นพบข้อเท็จจริงหรือค้นพบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นสาเหตุของ
20 การกระทำความผิดในตัวเด็ก ดังนั้นเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถที่จะเปิดเผยข้อเท็จจริง
หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน ซึ่งตรงนี้เองก็จะกราบเรียนเพื่อนสมาชิก
ที่เคารพว่า สืบเนื่องจากมาตรา ๕๐ ภายได้หลักการเดียวกัน ซึ่งเราได้ลงมติไปเมื่อสักครู่ว่า
เราพยายามที่จะแยกเรื่องมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีออกจากกระบวนการดำเนินคดี
ปกติ เพราะฉะนั้นที่เพื่อนสมาชิกได้กรุณาถามมติเห็นชอบตัดคำว่า “รับสารภาพ” ออกไปนั้น
25 ผมขอกราบเรียนว่าถูกต้องแล้วครับ เพราะมาถึงกระบวนการในมาตรา ๕๓ ท่านจะเห็น
เลยว่า กระบวนการต่าง ๆ ในการฟื้นฟูเด็กและเยาวชนนั้น ไม่ว่าเราจะไปค้นพบข้อเท็จจริง
หรือค้นพบพยานหลักฐานอะไรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่นำไปสู่การที่เด็กนั้นถูกกล่าวหา

๖๒

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

อำนาจรียา ๒๓/๓

ว่ากระทำความผิด เขาไม่ให้เอามาอ้างในการพิจารณาคดีของศาลทั้งหมด เพื่อเป็นการย้า
ให้เห็นว่า มาตรการพิเศษในการที่จะฟื้นฟูเด็กนั้นแยกออกอย่างเด็ดขาดกับกระบวนการ
5 พิจารณาคดีปกติ-----

- ๒๘/๑

- ที่สุดแล้วถ้าเพื่อการดำเนินการตามแผนบำบัดฟื้นฟูเด็กนั้นไม่ประสบความสำเร็จหรือไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่จัดทำขึ้นได้ เด็กต้องปรับเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี
- 5 อย่างปกติ เมื่อนั้นถึงจะไปเริ่มต้นกระบวนการพิจารณาคดีแบบปกติด้วยการเริ่มต้นถามว่า เด็กจะรับสารภาพหรือปฏิเสธ หรืออยากจะต่อสู้คดี แล้วข้อเท็จจริงพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ในชั้นของการบำบัดฟื้นฟูเด็กนั้นไม่ให้เอามาอ้างในการพิจารณาคดี นั้นหมายความว่า กระบวนการพิจารณาคดีในกระบวนการปกตินั้นก็ต้องเริ่มต้นด้วยการสืบพยานใหม่ทั้งหมด จะนำเอาคำรับสารภาพ หากมี กลับมาใช้ลงโทษเด็กไม่ได้ เพราะฉะนั้นที่ที่ประชุมลงมติว่า
- 10 ไม่เอาเงื่อนไขการรับสารภาพมาสู่มาตรการพิเศษนั้น จึงเป็นการลงมติที่ผมเรียนคร่ำว่า เป็นการลงมติที่ชอบด้วยหลักการแล้ว ด้วยเหตุผลตรงนี้มีมาตรา ๕๓ เราจึงได้ขอปรับถ้อยคำ ว่า “ในกรณีที่การจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไม่สำเร็จและต้องดำเนินคดี” เห็นหรือไม่ ครับท่าน การดำเนินคดีจะเกิดขึ้นหลังจากที่กระบวนการจัดทำแผนบำบัดฟื้นฟูเด็ก ไม่ประสบความสำเร็จ ก็จะหันกลับเข้ามาสู่กระบวนการปกติ เราจึงได้ใช้ถ้อยคำว่า
- 15 “และต้องดำเนินคดีกับเด็กหรือเยาวชนนั้นต่อไป ห้ามมิให้นำข้อเท็จจริงหรือ พยานหลักฐาน” ซึ่งของร่างเดิมที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรมานั้น ห้ามแต่เฉพาะพยานหลักฐาน แต่เรามองลึกไปกว่านั้นว่า นอกจากพยานหลักฐานแล้ว ข้อเท็จจริงที่ได้จากการแลกเปลี่ยน กัน ซึ่งอาจจะเกิดมาจากจิตสำนึกของเด็ก หรือเกิดมาจากการสืบเสาะของสถานพินิจเอง ได้ข้อเท็จจริงประการใดประการหนึ่งมาก็ตามนั้น ห้ามนำข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐาน
- 20 ที่ได้จากการประชุมเพื่อจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูมาใช้อ้างต่อศาลครับ นี่คือเหตุผลที่เรา ได้มีการปรับปรุงแก้ไข กล่าวโดยสรุปก็คือ

ประการที่ ๑ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความชัดเจนขึ้นถึงที่มาของ พยานหลักฐานว่า พยานหลักฐานทั้งหมดที่ได้จากกระบวนการในการจัดทำแผนฟื้นฟูเด็ก เอามาใช้อ้างในชั้นพิจารณาคดีต่อศาลไม่ได้

- 25 ประการที่ ๒ คือเพิ่มเติมข้อความให้มีความครอบคลุมมากขึ้น กล่าวคือ นอกเหนือจากพยานหลักฐานที่ได้จากการจัดทำแผนฟื้นฟูที่ห้ามไม่ให้เอามาใช้อ้าง ต่อศาลแล้ว เรายังรวมไปถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็ก ที่ได้จากการจัดทำแผนฟื้นฟู

ก็ห้ามมิให้เอาข้อเท็จจริงนั้นมาใช้อ้างในการพิจารณาคดีในชั้นศาล กราบเรียนท่านประธาน ผ่านไปยังเพื่อนสมาชิกครับ

5 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านไม่เข้าใจนะครับ เชิญครับ

พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ สมาชิกวุฒิสภา ก็คือสรุปว่า มาตรา ๘๗ ที่แก้ไขตามนี้จะเป็นคุณ แก่เด็ก ถูกไหมครับ เมื่อเป็นคุณแก่เด็ก ผมก็เรียนถามต่อไปว่า ต่อไปเด็กที่กระทำผิดก็มี

10 โอกาสที่จะหลุดคดีมากขึ้น ถูกไหมครับ ถ้าสมมุติว่าเป็นเช่นนี้ แต่เดิมไม่มี

คำว่า ห้ามเอาข้อเท็จจริงมา ตอนนี้อย่างไรแล้ว ผมมองในทางกลับกัน เลยแย้งกันครับ คือสิ่งที่ท่านต้องการ ท่านต้องการว่าเพื่อช่วยเด็ก แต่ท่านเขียนอย่างนี้ในการที่ผมฟัง คำอธิบายแล้ว ผมคิดว่าตรงกันข้ามกับสิ่งที่ท่านประสงค์จะทำ

15 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย

พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ : คิดว่ากรรมาธิการน่าจะพิจารณาให้ละเอียด อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะตัดสินใจให้เพื่อนสมาชิกวุฒิสภาลงมติครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย

20 นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) :

กราบเรียนท่านสมาชิกครับ ผม สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย สมาชิกวุฒิสภาในฐานะกรรมาธิการ ก็กราบเรียนท่านอย่างนี้ครับว่า เบื้องต้นเราต้องทำความเข้าใจว่า มาตรการพิเศษแทน

การดำเนินคดีอาญานั้น เป็นมาตรการพิเศษที่เราออกแบบไว้เพิ่มเติมในกฎหมายฉบับนี้

25 ท่านอย่างนำไปปะปนกับกระบวนการพิจารณาคดีในศาล ในกระบวนการปกติซึ่งมีอยู่เดิม

เพราะฉะนั้นถ้าเราลบภาพมาตรการพิเศษนั้นออกไป นั่นหมายความว่าทันทีที่เด็กถูกฟ้อง

และดำเนินคดีในศาลนั้น ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่จะนำไปสู่การพิสูจน์ว่า เด็กได้

มีการกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ ต้องเป็นข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

ที่ไปปรากฏขึ้นในกระบวนการพิจารณา คือผ่านการสืบพยานทางฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลย

๖๕

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

สุชารัตน์ ๒๘/๓

ที่นี้เนื่องจากเรามีมาตรการพิเศษเกิดขึ้นมา เป็นมาตรการคู่ขนานกับการดำเนินคดี เราจึงได้
ไปเขียนกฎหมายผ่านมาตรา ๕๓ ว่า -----

5

- ๒๕/๑

มาตรการคุ้มครองที่เกิดขึ้นนั้นเป็นมาตรการเพื่อฟื้นฟูเด็ก เพราะฉะนั้นจึงป้องกันไม่ให้
มาตรการนี้ถูกนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดีบนศาล เพราะการพิจารณาคดี

- 5 บนศาลมีมาตรการอยู่แล้ว คือกระบวนการสืบพยาน การแสวงหาข้อเท็จจริงในคดี
ผ่านมาตรการการสืบพยาน ผ่านมาตรการสืบเสาะนั้นมีอยู่เดิมอยู่แล้วครับ ทั้งข้อเท็จจริง
และพยานหลักฐาน เพราะฉะนั้นตรงนี้คือสิ่งที่เราเขียนไว้เพื่อป้องกันว่า ห้ามไม่ให้ไปเอา
พยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงในชั้นการฟื้นฟูเด็กมาใช้อ้างอิงในชั้นสืบพยาน
เพราะฉะนั้นจึงไม่ใช่เป็นเรื่องที่ทำให้เด็กเสียเปรียบหรือได้เปรียบมากขึ้นในการพิจารณาคดี
10 แต่เป็นมาตรการที่กำลังจะเอามาทดแทนการดำเนินคดี ถ้ามาตรการที่เราคิดออกแบบไว้
เพื่อมาทดแทนการดำเนินคดีนั้น ได้ผลในทางฟื้นฟูเด็ก เราก็จะไม่ดำเนินคดีกับเด็ก คดีที่ฟ้อง
ไว้ก็จะถูกจำหน่ายคดีออกไป เพราะฉะนั้นจึงไม่ใช่เป็นเรื่องที่ทำให้เด็กได้เปรียบ เสียเปรียบ
ในเชิงคดีมากขึ้นแต่อย่างใด เป็นคนละมาตรการเลยครับ กราบเรียนครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน

- 15 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านพลเรือเอก สุรศักดิ์ เข้าใจและไม่คิดใจนะครับ ยังคิดใจหรือครับ
พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ แต่เดิม
ทางเด็กยังสามารถที่จะเอาข้อเท็จจริงอ้างต่อศาลได้ ทีนี้ท่านไปเขียนอย่างนี้ ผมว่า
เด็กเสียเปรียบนะครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน

- 20 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านเสริมเกียรติครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ (กรรมาธิการ) : กราบขอบคุณครับ กราบเรียน

- ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติ ขอบคุณที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้ถาม
ในประเด็นนี้ ท่านมองประเด็นว่ามาตรานี้ถ้าเขียนอยู่แล้วเขียนป้องกันเด็ก แต่บางทีก็เขียน
ตัดสิทธิเด็ก มองคล้าย ๆ ว่าบางทีเขาอาจจริงกับพยานหลักฐานก็เป็นประโยชน์กับเด็ก
25 ผมกราบเรียนว่าเหตุที่ไม่ให้นำมาใช้ฟังนั้น ถ้าท่านคิดว่าถ้าเป็นคุณน่าจะมาฟังได้ประมาณนี้
ผมกราบเรียนว่าต้องมองภาพรวมนะครับ ภาพรวมผมยกตัวอย่างว่า อย่างคดีเด็กกับเด็ก
เยาวชนชายพาเยาวชนหญิงไป แล้วก็มีการล่วงละเมิดทางเพศ ท่านจะเห็นภาพว่าก็จะ

๖๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ดวงทิพย์ ๒๕/๒

เยาวชนทั้ง ๒ ฝ่าย ทั้งเป็นผู้ต้องหา หรือเป็นจำเลย และเยาวชนที่เป็นผู้เสียหาย ซึ่งบางครั้ง
ต้องมองทางฝ่ายผู้เสียหายว่าการกระทำผิดบางคดีเป็นการ โทรมหญิง โทรมเด็กหญิง
5 คือเด็กผู้ชายนี้ นอกจากจะได้ล่วงละเมิดแฟนที่เป็นหญิงแล้วก็พาพวกไปลงแขก และเด็กนั้น
ก็ถูกปู่ย่าเสี่ยผู้เสี่ยคนไป เหตุเกิดที่พิจิตรกรับ ตอนผมเป็นอธิบดีอัยการเยาวชน
ถ้ามองเห็นภาพ ๒ ทาง ท่านจะเห็นว่า จะคุ้มครองฝ่ายเดียวไม่ได้ ทีนี้ตอนเขาใช้มาตรการ
พิเศษแทนการดำเนินคดี ไม่ว่าจะในชั้นก่อนฟ้องมาตรา ๘๖ หลังฟ้องมาตรา ๘๐ จะมี
การประชุมกลุ่มครอบครัวหรือสหวิชาชีพก็แล้วแต่ แล้วก็รวมทั้งจะต้องมีพ่อแม่ทั้งฝ่ายเด็ก
10 ที่ทำผิด ทั้งพ่อแม่เด็กที่เป็นฝ่ายเสียหาย ในการเจรจาอาจจะมีการพยานหลักฐานที่ทาง
สถานพินิจได้มา ที่ได้จากแพทย์เกี่ยวกับเรื่องตรวจทั้งฝ่ายหญิง ฝ่ายชาย อันนี้คือ
พยานหลักฐาน ส่วนข้อเท็จจริงในการบำบัดฟื้นฟู ก็คือข้อเท็จจริงจากการประชุม
เป็นข้อเท็จจริง ไม่ใช่พยานหลักฐาน เราจึงต้องเดิมขึ้นมา มีการเจรจาว่าทำไมไปดำเนินคดี
จริง ๆ เด็กในจำเลย ๔ คนนี้ จำเลยคนหนึ่งเป็นแฟนกับผู้เสียหายที่เป็นเยาวชน และกี่ยอมกัน
15 ทุกครั้ง แล้วคราวนี้ทำไมถึงนำไปฟ้องกัน ก็มาต่อว่าต่อขานระหว่าง ๒ ฝ่าย อันนี้ก็ปรากฏ
ข้อเท็จจริงอยู่ในการฟื้นฟู ทีนี้มีการตกลงกันแล้ว ทำแผนบำบัดว่าอาจจะรู้สำนึกแล้วนะ
ไม่น่าจะพาแฟนไปลงแขกหรืออะไรก็แล้วแต่ แล้วก็มีการแก้ไขเยียวยา แล้วก็มีการชี้ว่า
ชดใช้ค่าเสียหายให้ฝ่ายหญิงนั้น ปรากฏว่าแผนสะดวก แผนสะดวกเพราะว่าไม่ดำเนินการ
แก้ไขตามแผนที่ดี ไม่มีการเยียวยา ค่าเสียหายตามแผนที่ดี แผนก็เลยต้องเลิก ก็เข้าสู่
20 มาตรา ๘๑ จึงต้องมีการดำเนินคดีในระบบปกติ ดังนั้นข้อเท็จจริงที่ได้จากการที่คุยกัน
ในแผนบำบัดฟื้นฟูที่ดี พยานหลักฐานไม่ว่าจะทางแพทย์หรือทางตรงไหนก็ดี ไม่อาจจะ
เอามาใช้ในการดำเนินคดีปกติได้ ไม่ว่าจะเป็นอย่างคุณหรือเป็นโทษ-----

25

- ๓๐/๑

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองเด็กเยาวชนที่เป็นฝ่ายทำผิด คือผู้ต้องหาหรือจำเลยคุ้มครองเด็กเยาวชน ซึ่งเป็นฝ่ายผู้เสียหาย อันนี้คุ้มครองทุกด้านครับ กราบขอบคุณมากครับ

5 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านพลเรือเอก สุรศักดิ์ยอมรับในประเด็นนี้ไหมครับ ยังไม่ยอมรับ คืออย่างนี้ถ้าท่านยังไม่เข้าใจ ผมต้องโหวต ผมยังไม่อยากจะโหวตตอนนี้ให้ทางกรรมการได้ชี้แจงอีกนะครับ ชี้แจงหลาย ๆ ท่าน ท่านสุรศักดิ์อาจจะได้เข้าใจแล้วยอมรับในเหตุและผล เชิญครับ

10 นางอภิรดี โพธิ์พร้อม (กรรมการ) : ท่านประธานคะ อภิรดีคะ รองเลขาธิการคณะกรรมการ คนที่สอง ในมาตรานี้เหมือนกับเรื่องของการ ประนีประนอมยอมความ ท่านคะ ท่านเป็นทนายความ ท่านคงนึกภาพออก ถ้าข้อเท็จจริง หรืออะไรต่าง ๆ ที่เราไปว่ากันในชั้นประนีประนอมยอมความนี้จะมาอ้างไม่ได้ แต่ว่า

15 สืบพยานพิสูจน์กันในศาลได้คะท่าน สามารถนำมาสืบพิสูจน์ในศาล แต่อยู่ ๆ จะไปหยิบ มาอ้างอิงในชั้นประนีประนอมก็คล้าย ๆ กันอย่างนั้น มาใช้คือ ๆ ไม่ได้ แต่ว่าข้อเท็จจริงอันนี้ ไม่ได้ปิดกัน ไม่ได้ห้ามเอามาใช้ แต่ต้องมีการดำเนินกระบวนการแล้วก็สืบพิสูจน์กันในศาล แต่ที่เขียนไว้อย่างนี้ก็เหมือนกับหลักเรื่องของการประนีประนอมเพราะว่าเพื่อจะได้

20 ขอบพระคุณค่ะ

เปิดโอกาสให้มีการเปิดใจพูดคุยกันอย่างเต็มที่ ไม่ใช่จะไปพูดแล้วคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งไปหยิบยก เอามา โดยไม่ต้องผ่านการพิสูจน์โดยกระบวนการทางศาล พอเข้าใจไหมคะ ท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านพลเรือเอก สุรศักดิ์เข้าใจใช่ไหมครับ ท่านประธานสมัคร

ท่านประธานคณะกรรมการเชิญครับ

25 นายสมัคร เชาวภานันท์ (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) : กราบเรียน ท่านประธานครับ ผม สมัคร เชาวภานันท์ ประธานคณะกรรมการ กราบเรียน ท่านสมาชิกวุฒิสภา ในมาตรา ๕๓ นี้ เอามาคล้าย ๆ กับว่าในวิธีการเจรจาไกล่เกลี่ยในชั้น พิจารณาของศาลแพ่งและการพิจารณาในคดีอาญา ซึ่งเวลาที่จะมีการไกล่เกลี่ยเกิดขึ้น ไม่ว่าจะในคดีอาญาหรือแพ่งนี้ทางศาลแพ่งและศาลอาญาจะต้องมีการจกรายงานว่า

๓๐

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

พรรณวดี ๓๐/๓

ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๕ ถึงมาตรา ๕๘ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๕ การฟ้องคดีอาญา

ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๕ มีการแก้ไข”

- 5 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิก กรรมการได้แก้ไขมาตรานี้ มีท่านสมาชิกท่านใดจะขออภิปรายหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

- 10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมให้ผ่านมาตรานี้ นะครับ เชิญครับ

- ๓๑/๑

นายพิเชษฐ์ กิตติสิน (ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการ
วุฒิสภา) : “มาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๑ ไม่มีการแก้ไข หมวด ๑๐ การพิจารณาคดีอาญา
5 ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๐๒ มีการแก้ไข”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกท่านจะอภิปรายไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
10 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบกับมาตรานี้ เชิญต่อไปครับ

นายพิเชษฐ์ กิตติสิน (ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการ
วุฒิสภา) : “มาตรา ๑๐๓ ถึงมาตรา ๑๑๕ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๒๐ มีการแก้ไข
มีกรรมวิธีการสงวนความเห็น”

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
15 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านอภิปรายได้สงวนความเห็นไว้ แล้วผมได้อนุญาตให้แจกเอกสาร
ท่านคงได้รับเอกสารคำชี้แจง เชิญผู้สงวนความเห็น ท่านอภิปราย เชิญครับ

นางอภิรดี โพธิ์พร้อม (กรรมวิธีการ) : กราบขอขอบคุณท่านประธาน
อภิรดีคะ รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง ดิฉันสงวนความเห็นในมาตรานี้
เนื่องจากว่าเอกสารที่ดิฉันได้นำเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติที่เป็นตาราง
20 เปรียบเทียบ ขอความกรุณาท่านดู คือในร่างเอกสารอันนี้ในมาตรา ๑๒๐ ที่เป็นร่างที่ดิฉัน
จัดทำเป็น ๓ ช่อง ช่องแรก เป็นร่างที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎร ช่องที่ ๒ เป็นร่างที่ผ่านการ
พิจารณาของกรรมวิธีการ และช่องที่ ๓ เป็นร่างที่ดิฉันตั้งข้อสงวนไว้ ถ้าท่านเห็นจากร่าง
ที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎร หลักการในมาตรา ๑๒๐ นี้จะวางหลักการไว้ชัดเจนว่า ในศาลที่มี
อำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว จำเลยจะมีทนายความแก้คดีแทนไม่ได้ ต่อให้มี
25 ที่ปรึกษากฎหมาย เพื่อปฏิบัติหน้าที่ทำนองเดียวกับทนายความ ในกรณีที่มีที่ปรึกษากฎ
หมาย ให้ศาลแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้ สาเหตุที่บทบัญญัติในมาตรานี้เขียนไว้แบบนี้
เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนมีการถูกออกแบบไว้โดยเฉพาะ

๓๒

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

กรกฎ ๓๑/๒

แตกต่างจากของผู้ใหญ่ ในกระบวนการพิจารณาเราก็จะไม่ใช้วิธีพิจารณาเป็นพิเศษ จะไม่
เครื่องครัดในกระบวนการวิธีพิจารณาความอาญา การทำงานกับเด็กนี้ผู้พิพากษาก็ไม่สวมครุย
5 ห้องพิจารณาก็จะทำให้มีบรรยากาศที่เป็นมิตร เพื่อให้เด็กนี้รู้สึกว่าเขาไม่มีตราบาป เขามาสู่
กระบวนการของศาล ไม่มีตราบาปติดตัวไป ทำให้บรรยากาศเด็กเหมาะสมกับการกลับตัว
เป็นคนดี เพราะฉะนั้นกระบวนการในการต่อสู้คดีของเด็กก็จะต้องใช้กฎหมายอย่าง
เครื่องครัด เพราะฉะนั้นก็เลยมีการออกแบบคนที่จะมาช่วยเหลือทางกฎหมายกับเด็กแตกต่าง
จากของผู้ใหญ่ ก็คือไม่ใช่ทนายความ เพราะว่าบทบาทของทนายความนี้ตามหลักการแล้ว
10 ก็คือต้องเป็นบทบาทที่จะต้องเข้ามาทำหน้าที่แทนตัวความ ต้องมีการต่อสู้ มุ่งทางคดีกัน
แต่ว่าหลักการในเรื่องนี้เป็นหลักการที่ไม่ได้เขียนขึ้นใหม่ โดยร่างกฎหมายฉบับนี้ แต่เป็น
หลักการที่มีอยู่เดิมตามกฎหมายฉบับนี้ซึ่งสอดคล้องกับหลักสากล ในมาตรฐานขั้นต่ำ
ของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน หรือที่เรียกกันว่า เบจิงรุ (Beginru)
กฎแห่งกรุงปักกิ่ง อันนี้เป็นหลักสากล และกฎหมายของบ้านเราก็ตันทันสมัย เป็นกฎหมายเก่า
15 ร่างใหม่นี้ดิฉันไปค้นข้อมูลจากกฤษฎีกาก็ได้คำรับรองแบบนี้ ก็ได้นำเสนอที่ประชุมของ
กรรมาธิการแล้ว ทีนี้พอกรรมาธิการมาแก้ไขปรับปรุงร่างในตารางช่องที่ ๒ ตัดคำว่า
“จำเลยจะมีทนายความแก้ต่างแทนไม่ได้” ออก แล้วก็บอกว่า “ให้จำเลยมีที่ปรึกษากฎหมาย
เพื่อปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับทนายความ” ทำให้หลักการดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป ท่านอาจจะ
เห็นว่าเป็นเพียงถ้อยคำ แต่จริง ๆ แล้วแนวคิดในเรื่องนี้จะถูกหักล้างไปเลย เพราะว่าเด็กและ
20 เยาวชนจะมีที่ปรึกษากฎหมายซึ่งท่านตัดออกก็จริง คือมีหน้าที่เช่นเดียวกับทนายความ ซึ่งก็
ไม่ตรงกับเจตนารมณ์ดั้งเดิมของกฎหมาย ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปตามหลักสากล เพราะฉะนั้น
ดิฉันจึงขออนุญาตให้คงไว้ตามร่างเดิมซึ่งเป็นหลักการสำคัญ ถ้าใครที่อยู่ในกระบวนการ
ยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนก็จะทราบดีว่าเรื่องนี้เป็นหลักการสำคัญและเป็นหลักการ
สากล ส่วนในมาตรา ๑๒๑ ในตามร่างของสภาผู้แทนราษฎร
25 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เอมามาตรา ๑๒๐ ก่อนก็แล้วกัน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

๓๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

กรรภัทร ๓๑/๓

นางอภิรดี โพธิ์พร้อม (กรรมาธิการ) : สัมพันธ์กันคณะท่านประธาน
ขออนุญาตกราบเรียนไปที่เดียวได้ไหม

5

- ๓๒/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : เชิญครับ

- 5 นางอภิรดี โพธิ์พร้อม (กรรมาธิการ) : กราบเรียนไปที่เดียวได้ไหมคะ ในมาตรา ๑๒๑ จากมาตรา ๑๒๐ ที่เขียนไว้อย่างนั้นก็เลยมีการบัญญัติมาตรา ๑๒๐
- 10 ที่สอดคล้องกันค่ะว่าที่ปรึกษากฎหมายนี้จะต้องมีคุณสมบัติกำหนดไว้เป็น ๒ ข้อ ในร่างที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรใน (๑) จะต้องเป็นทนายความและต้องผ่านการอบรมเรื่อง
- วิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา แล้วก็การสังคมสงเคราะห์
- 15 ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา แล้วอีกในอนุมาตราหนึ่งนะคะ นอกจากเป็นทนายความแล้วก็เนื่องจากว่าเป็นกรณีที่ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงคดีมากนัก เป็นเรื่องที่เข้ามาช่วยเหลือเด็กในทางกฎหมายบ้าง เพราะว่าศาลต้องเข้ามาดูแลเด็กอยู่แล้ว
- โดยมีผู้พิพากษาสมทบเข้ามาช่วยกันดูแลเพื่อแก้ไขฟื้นฟูเด็ก เพราะฉะนั้นใน (๒) ก็เลย
- เปิดว่าไม่จำเป็นต้องเป็นทนายความก็ได้ จบปริญญาตรีทางนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า
- 20 แต่ต้องผ่านการอบรมอย่างเดียวกันกับอนุในเรื่องของวิธีพิจารณาความ ความรู้จิตวิทยา และสังคมสงเคราะห์ อันนี้ชี้ให้เห็นชัดว่าคุณสมบัติของที่ปรึกษากฎหมายมีความแตกต่าง
- กับการเป็นทนายความอย่างชัดเจน แต่ว่าในที่ประชุมของกรรมาธิการได้มีท่านกรรมาธิการ
- ดิฉันขอประทานโทษ ท่านสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ท่านได้เสนอความเห็นซึ่งก็น่าสนใจบอก
- ว่ากรณีที่เรานี้กำหนดที่ปรึกษากฎหมายไว้ใน (๒) โดยไม่เป็นทนายความ แต่แค่จบปริญญา
- 25 ตรีทางนิติศาสตร์ อาจจะเกิดกรณีว่าคนคนนั้นปฏิบัติหน้าที่แล้วไม่มีใครควบคุมในมาตรฐาน
- วิชาชีพ ซึ่งจะเป็นรอยอยู่ ไม่มีใครควบคุม แต่จริง ๆ แล้วก็มันบังคับติดตามควบคุมแต่ว่า
- ท่านก็เป็นห่วง เป็นข้อห่วงใยของท่าน ในที่ประชุมกรรมาธิการเสียงข้างมากได้หารือกัน
- บอกว่า ถ้าอย่างนั้นในปัจจุบันนี้คนที่เป็นทนายความก็มีจำนวนมาก แล้วไม่ใช่เป็นทนาย
- ธรรมดา ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรถึงจะมาทำหน้าที่ที่ปรึกษากฎหมายได้กรรมาธิการ
- 30 เสียงข้างมากเห็นพ้องกันก็เลยตัด (๒) ออก แต่อย่างไรก็ตามคนที่ทำหน้าที่ที่ปรึกษากฎหมาย
- นี้ก็ไม่ใช่ทนายความเฉย ๆ จะต้องผ่านหลักสูตรอบรมพิเศษที่กำหนดไว้หรือข้อบังคับของ
- ประธานศาลฎีกา เพราะฉะนั้นในข้อสงวนมาตรา ๑๒๑ ของดิฉันนี้ก็จึงตรงกับทางร่างของ
- กรรมาธิการใน (๒) ก็ยอมให้ตัด แต่ว่ามีกรเพิ่มเติมหลักการขึ้นมาใหม่ โดยไม่ได้มีการ

- อภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นกันว่า การอบรมดังกล่าวที่ว่าเป็นหลักสูตรพิเศษจะต้อง
 อบรมโดยสภานายความ อันนี้เป็นเรื่องที่มีการบัญญัติขึ้นในชั้นกรรมาธิการ ซึ่งดิฉันมี
 5 ความเห็นอย่างนี้ว่า หลักสูตรนี้มีความสำคัญ แล้วก็ก็เป็นหลักสูตรพิเศษ สภานายความเองนี้
 เขาเรียกว่า องค์กรวิชาชีพ มีหน้าที่ที่จะอบรม จดทะเบียนทนายความ ท่านมีความรู้
 ความเชี่ยวชาญในการฝึกฝนคนขึ้นมาเป็นทนายความ ทุกท่านก็คงประจักษ์ดี แล้วท่าน
 ก็ทำหน้าที่ของท่านได้ดี แต่ว่าการที่มาเขียนบังคับไว้ในกฎหมายแบบนี้ ซึ่งโดยระบุ
 เฉพาะเจาะจงว่าต้องอบรมโดยสภานายความ ดิฉันเห็นว่าถ้าเอามาเปรียบเทียบกับใน
 10 ประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดกับเด็ก คือท่านมีความสามารถในการอบรมทนายความ ซึ่งเป็น
 ผู้เชี่ยวชาญในทางวิชาชีพทนายความในการต่อสู้เชิงคดี แต่ในเรื่องขององค์ความรู้ ในเรื่อง
 พิเศษเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ก็ไม่ปรากฏว่าทางสภานายความได้มีการดำเนินการในเรื่อง
 นี้มาก่อน แล้วในร่างนี้ไม่ได้เขียนระบุว่าอบรมโดยใคร แต่การอบรมนี้ตามร่างของสภา
 ผู้แทนราษฎรก็ดีหรือตามที่ดิฉันสงวนความเห็นนี้ก็คือ เปิดไว้กว้าง ๆ ค่ะ การอบรม
 15 หลักสูตรพิเศษที่จำเป็นจะต้องประสงค์องค์ความรู้พิเศษนี้จัดทำโดยข้อบังคับของประธาน
 ศาลฎีกา ซึ่งในเรื่องนี้ศาลไม่ได้จัดเองโดยตรง เพราะว่าศาลก็ไม่ได้มีความสามารถ
 ขนาดนั้น -----

- เราก็จะไปประสานงาน เอาหน่วยงานที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางในเรื่องจิตวิทยา ในเรื่องของสังคมสงเคราะห์ หรืออาจจะเป็นวิธีพิจารณาเยาวชนที่อาจจะเป็นบุคลากร
- 5 จากของเราซึ่งทำงานในเรื่องนี้เชี่ยวชาญเฉพาะมาเป็นเวลา ๕๐ กว่าปีแล้ว มาทำหลักสูตร ที่เราสามารถพัฒนาคนที่ทำหน้าที่ที่ปรึกษากฎหมายนี้ให้เข้าใจในบทบาทของตัวเอง ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้เพื่อคุ้มครอง เพราะว่าเด็กที่เข้าสู่ กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กนี้ จำเลยต่างกับผู้ใหญ่มาก เราต้องการที่จะแก้ไขให้เขา กลับตัวเป็นคนดีและเป็นอนาคตของชาติสืบไป ไม่ได้เหมือนกับกรณีของผู้ใหญ่
- 10 เพราะฉะนั้นดิฉันจึงสงวนความเห็นไว้ แล้วดิฉันก็อยากจะขอความกรุณาท่านสมาชิก ผู้ทรงเกียรติได้กรุณาพิจารณาในเรื่องนี้อย่างรอบคอบ เพราะว่ากฎหมายฉบับนี้ร่างขึ้นมา ก็เพื่อเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชน ขอความกรุณาท่านได้กรุณาเปรียบเทียบร่าง ทั้ง ๒ ร่าง คือร่างของกรรมาธิการกับร่างที่ดิฉันสงวนความเห็น เพราะฉะนั้นกรุณาพิจารณา ว่าอันไหนเป็นประโยชน์กับเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ของพวกเรา
- 15 เด็ก ๆ ของเราต่อไปมากกว่ากัน มีความจำเป็นแค่ไหนที่จะต้องระบุไว้ว่าต้องเป็นการอบรม โดยสภาพนายความ ซึ่งอันนี้ในรายงานประชุมก็ไม่ได้มีปรากฏไว้ เพราะไม่ได้มีการ พูดถึงประเด็นนี้ ก็ต้องกราบขอบพระคุณท่านประธาน แล้วก็ท่านกรรมาธิการที่เคารพ ที่ได้กรุณาให้ความสนใจรับฟังข้อชี้แจงของดิฉัน ถ้าอะไรที่พูดไปแล้วกระทบหรือว่า ทำให้องค์กรหนึ่งองค์กรใด โดยเฉพาะสภาพนาย ดิฉันก็ไม่ได้กล่าวหาอะไรท่านนะคะ
- 20 แต่ว่าถ้าพูดแล้วอาจจะทำให้ท่านไม่สบายใจก็ต้องขอประทานโทษด้วยนะคะ
- ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิก ผู้สงวนความเห็น ก็คือ คุณอภิรดี ก็คือในมาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๑๒๑ ขณะนี้เรากำลังพิจารณาในมาตรา ๑๒๐ ว่าด้วยที่ปรึกษากฎหมาย ซึ่งท่านอภิรดีบอกว่า ให้คงร่างเดิมไว้ แล้วท่านก็ได้พูดเลยไปถึงมาตรา ๑๒๑ เพราะเกี่ยวพัน
- 25 กัน ก็คือว่าด้วยของการที่จะต้องอบรม และใครจะเป็นผู้อบรม สภาพนายความหรือว่าศาล เพราะฉะนั้นวันนี้ผมอยากให้สมาชิกได้อภิปรายเฉพาะในประเด็น ในมาตรา ๑๒๐ ก่อน อย่างเพิ่งไปถึง ๑๒๑ เชิญท่านสมัครก่อนครับ

นายสมัคร เขาวงกต (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) : กราบเรียน
 ท่านประธานที่เคารพ และเพื่อนสมาชิกทุกท่าน ในฐานะที่ผมเป็นประธานคณะกรรมการ
 5 ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ ผมต้องกราบเรียนว่า โดยปกติแล้วเขาก็ห้ามประธาน
 คณะกรรมการเป็นผู้พูด ต้องกราบเรียนอย่างนี้ว่า เมื่อสักครู่ท่านกรรมการได้พูดว่า
 การให้สภาพนายความเป็นผู้อบรม ไม่มีการพูดกันในที่ประชุมกรรมการ ผมต้องกราบ
 เรียนครับ มีพูดกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผมเป็นคนพูด ก็ได้มีการต่อว่าว่าประธาน
 คณะกรรมการไม่ควรแสดงความคิดเห็นด้วย ต้องกราบเรียนอย่างนี้ครับ เรามี แล้ว
 10 แม้กระทั่งพูดถึงว่าในการสนับสนุนให้ศาลเปิดศาลเยาวชนทั่วประเทศก็เป็นการต่อสู้ของสภา
 นายความมาตลอด ขอกราบเรียนสั้น ๆ ในฐานะประธานคณะกรรมการ ก็อยากจะให้
 กรรมการได้เข้าใจในจุดนี้ เดี่ยวจะเข้าใจผิดพลาดไป ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ก็อยากจะให้
 กรรมการเสียงข้างน้อย และเสียงข้างมากได้ชี้แจงกับเพื่อนสมาชิกเองนะครับ ขอขอบคุณ
 ครับ

15 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ อภิปรายเฉพาะมาตรา ๑๒๐ นะครับ
 เชิญท่านคำนำถุณ แล้วต่อด้วยท่านอนุรักษ์ครับ

นายคำนำถุณ สิทธิสมาน : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม
 นายคำนำถุณ สิทธิสมาน สมาชิกวุฒิสภา ขอสงวนสิทธิที่จะอภิปรายต่อไปก็แล้วกัน แต่ขอ
 20 ถามก่อน คือมาตรา ๑๒๐ กับมาตรา ๑๒๑ มีความสัมพันธ์กัน มาตรา ๑๒๐ นี้ร่างเดิมก็คือ
 บอกว่า จำเลยจะมีทนายความแก้คดีแทนไม่ได้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านคำนำถุณ ขอโทษนะครับ ถ้า ๒ มาตรานี้เกี่ยวพัน ถึงแม้
 ในข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาจะบอกให้พิจารณาทีละมาตรา เพราะฉะนั้นผมจะอนุญาต
 25 ให้อภิปราย ๒ มาตรานี้ แล้วลงมติทีละมาตรานะครับ

นายคำคุณ สิทธิสมาน : กราบขอบพระคุณท่านประธานครับ เพราะมี
 ความสัมพันธ์กันจริง ๆ ครับ ก็คือท่านกรรมการเสียงข้างน้อยนั้นสงวนความเห็น
 5 ให้เป็นไปตามร่างที่มาจากสภาผู้แทนราษฎร แต่ว่าท่านกรรมการเสียงข้างมากนี้ตัดคำว่า
 “จำเลยจะมีทนายความแก้คดีแทนไม่ได้” ออก “ให้จำเลยมีที่ปรึกษากฎหมายเพื่อปฏิบัติ
 หน้าที่เช่นเดียวกับทนายความ” ผมก็ยังพอฟังนะครับ แต่คราวนี้ต้องไปดูมาตรา ๑๒๑
 มาตรา ๑๒๑ นี้ประเด็นก็คือว่า ทั้งกรรมการเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยไปแก้หลักการ
 ที่ผ่านมาจากสภาผู้แทนราษฎรออกทั้งหมด ก็คือว่าไปตัด (๒) ออก ก็คือที่ปรึกษากฎหมาย
 10 ประเภทที่ได้รับปริญญาทางกฎหมายไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า แล้วผ่านการอบรม
 เรื่องวิธีพิจารณาอะไรก็ว่าไป คือท่านไปตัดออกหมด เพราะฉะนั้นทั้งกรรมการ
 เสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยในมาตรา ๑๒๑ ที่ปรึกษาก็คือ ทนายความเท่านั้นเอง
 ใช่มั้ยครับ อันนี้ผมเข้าใจถูกนะครับ ทั้งเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยนี้ คำว่า ที่ปรึกษา
 ในมาตรา ๑๒๐ ก็คือ ทนายความประการเดียว คือตัดสิทธิบุคคลอื่นที่จะเข้ามาเป็นที่ปรึกษา
 15 กฎหมายเลย กระผมขอถามทั้งเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยว่า เหตุใดจึงตัดสิทธิบุคคลอื่น
 ตามมาตรา ๑๒๑ (๒) ออกครับ มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร นี่ประการแรกนะครับ

ประการที่ ๒ ก็ต้องขออนุญาตถามว่ามาตรา ๑๒๑ ในเมื่อถ้าหลักการเดียวกัน
 ว่าต้องเป็นทนายความ เพราะฉะนั้นเมื่อต้องเป็นทนายความเสร็จแล้ว ผมมองว่า
 มาตรา ๑๒๐ ท่านจะตัดหรือท่านจะคงไว้ ซึ่งคำว่า จำเลยจะมีทนายความแก้คดีแทนไม่ได้
 20 ก็เป็นเรื่องวาทกรรมเท่านั้น แต่จริง ๆ แล้วก็คือที่ปรึกษาของท่านต้องเป็นทนายความ
 อย่างเดียว ถูกต้องตามมาตรา ๑๒๑ สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างเสียงข้างมากกับเสียงข้างน้อย
 ก็คือว่า เสียงข้างมากนี้ท่านแก้ไขให้เป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความ และ
 ผ่านการอบรมโดยสภาทนายความเรื่องวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับ
 จิตวิทยา การสังคมสงเคราะห์ และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในข้อบังคับของ
 25 ประธานศาลฎีกา ก็คือของเสียงข้างมากนี้ต้องผ่านการอบรม โดยสภาทนายความเท่านั้น
 แต่ว่าของเสียงข้างน้อยนี้ มาตรา ๑๒๑ ของท่าน ถึงแม้ว่าจะตัด (๒) ออกไปเหมือนกัน
 ก็คือว่าที่ปรึกษากฎหมายตามมาตรา ๑๒๐ ต้องเป็นทนายความเท่านั้น แต่ท่านบอกว่า
 ต้องมีคุณสมบัติเป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความ อันนี้เหมือนกันนะครับ

- แต่ผ่านการอบรมเรื่องวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา การสังคมสงเคราะห์และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธาน
- 5 ศาลฎีกา ก็คือผ่านการอบรมโดยองค์กรใดก็ได้ใช่ไหมครับ แต่ไม่ใช่โดยสภาพนายความ เท่านั้นครับ ข้อแตกต่างของกรรมาธิการเสียงข้างมากกับเสียงข้างน้อยอยู่ตรงนี้ ขออนุญาต ทำความเข้าใจไปที่ละชั้น เพื่อผมจะได้ตัดสินใจนะครับ ก็ต้องขอถามเป็นคำถามที่ ๒ ว่าการอบรมโดยสภาพนายความนั้น มีความครอบคลุมตามนี้ มีความน่าเชื่อถือเป็นหลักประกันได้ แต่เพียงองค์กรเดียวในประเทศไทยหรืออย่างไร ในขณะที่เหตุใด
- 10 กรรมาธิการเสียงข้างน้อยนี้จึงบอกแต่เพียงว่าผ่านการอบรมตามข้อบังคับของประธาน ศาลฎีกา คราวนี้นอกจากสภาพนายความเขาจะอบรมแล้วมีหน่วยอื่นอบรมหรืออย่างไร ทางศาลอบรมหรืออย่างไร ก็คือเปิดกว้างไว้ขออนุญาตรับฟังคำตอบใน ๒ คำถามนี้ก่อน นะครับ คือ ๑. เหตุใดที่ทั้งเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยนี้ไปตัดมาตรา ๑๒๑ (๒) ออก ก็เลยทำให้มาตรา ๑๒๐ นี้ ท่านจะเขียนว่าไม่ต้องมีทนายความเหมือนร่างเดิม หรือจะตัด
- 15 คำว่า ต้องมีทนายความ ออกก็แล้วแต่ แต่คำว่า ที่ปรึกษาในมาตรา ๑๒๐ ไปถูกล็อก (Lock) โดยมาตรา ๑๒๐ ว่า ต้องเป็นทนายความตามกฎหมายที่ว่าด้วยทนายความ -----

อันนี้คือสิ่งที่ท่านเหมือนกัน เพียงแต่สิ่งที่ท่านต่างกัน ซึ่งเป็นคำถามที่ ๒ ก็คือว่า
 เสียงข้างมากท่านบอกว่า ต้องผ่านการอบรมในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้โดยสภานายความเท่านั้น
 5 แต่ว่าของเสียงข้างน้อยท่านไม่ได้บอกว่า โดยสภานายความเท่านั้น กระผมมีความรู้
 ในเรื่องนี้ก็มีความจำกัด ก็อยากจะรู้ว่ามีการอบรมโดยใครบ้าง มีความน่าเชื่อถืออะไร
 แค่นั้น อย่างไร เช่นเดียวกับถามเสียงข้างมากว่า แล้วการอบรมโดยสภานายความ
 มีหลักประกัน มีความน่าเชื่อถือกว่าการอบรมโดยองค์กรอื่นขนาดไหน กระผมจะได้
 ตัดสินใจถูก ขอบขอบคุณครับ

10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านอนุรักษย์อย่าเพิ่งนะครับ เพราะที่ประชุมกำลังอยากจะทราบ
 เหมือนกัน เป็นคำถามของ ๒ กรรมการครับ กรรมการเสียงข้างน้อยก่อน กรรมการ
 เสียงข้างมากเป็นลำดับต่อไป เชิญครับ

นางอภิรดี โพธิ์พร้อม (กรรมการ) : อภิรดีคะ กรรมการเสียงข้างน้อย
 15 นะคะ ขออนุญาตตอบ กราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านสมาชิกผู้ตั้งคำถามเมื่อสักครู่
 เหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงมีการตัดข้อความใน (๒) อย่างที่ดิฉันได้กราบเรียนไปว่า
 ในบรรยากาศในการประชุมกรรมการ มีการเสนอแนวคิดที่จะเสนอให้ตัดคำว่า
 “ที่ปรึกษากฎหมาย” ออกจากร่างทั้งฉบับ แล้วเปลี่ยนทุกจุดให้เป็นทนายความ ซึ่งมีการ
 อภิปรายกันมาก ๒ รอบ ทางดิฉันเองกับกรรมการบางส่วนที่ทำงานทางด้านเยาวชนมา
 20 ก็พยายามไปหาข้อมูลทางวิชาการเพื่อยืนยันว่า อันนี้เป็นหลักสากลซึ่งเราทำมาตลอด
 แล้วถ้าจะตัดและแก้เป็นทนายความหมด บทบัญญัติทุกจุดตรงนั้นก็จะต้องขัดแย้งกับ
 มาตรา ๑๒๐ ที่เขียนไว้ชัดว่า ไม่ให้มีทนายความ โดยเราไม่มีเหตุผลอื่นที่จะมาสนับสนุน
 เดียวท่านกรรมการที่ท่านเสนอความเห็นให้แก้เป็นทนายความ ท่านอาจจะให้เหตุผลว่า
 ทำไมท่านถึงเสนอตัด แต่ว่าดิฉันขอเสนอในส่วนของดิฉันว่า แก้เป็นทนายความแล้วทำให้
 25 ระบบไม่เป็นไปตามระบบเด็กและเยาวชนที่ควรจะเป็น แต่ว่าในขั้นตอนนั้นที่มีการยอมให้
 ตัดตรงนี้ออกไป ก็เพื่อจะได้ไม่ต้องมาแก้คำว่า “ทนายความ” เสียทั้งหมด ก็อย่างไร
 ต้องเป็นที่ปรึกษากฎหมายหลักการในเรื่องเด็กและเยาวชน แต่ถามว่าที่ตัดแล้วจะต่างอะไร
 กับการไม่เป็นทนายความ ก็บอกว่า (๑) ในหน้า ๒๑ ชัดเจนค่ะ ไม่ใช่ทนายความอย่างเดียว

ที่จะมาเป็นที่ปรึกษากฎหมาย แต่ทนายความนั้นต้องมีจิตวิญญาณเรื่องของเด็กและเยาวชน
 5 ถึงจะทำหน้าที่ที่ปรึกษากฎหมายได้ เพราะฉะนั้นถ้าเราดูแต่คำพูด ถ้อยคำ ท่านก็อาจบอกว่า
 10 ไม่มีความจำเป็นอะไรที่ต้องคงไว้ว่า จะมีทนายความหรือไม่ แต่ในทางความเป็นจริง
 คนที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายไม่ได้มีคุณสมบัติแค่แต่เพียงผ่านการอบรมเป็นทนายความ
 มาแล้ว แต่เขาจะต้องผ่านการอบรมให้เกิดจิตวิญญาณ และความเข้าใจในเรื่องของเด็ก
 และเยาวชนอย่างแท้จริงที่จะสามารถทำงานในศาลเยาวชนและครอบครัวได้ เพราะฉะนั้น
 เหตุที่ตัวดิฉันเองยอม แล้วยังเห็นด้วยกับกรรมาธิการเสียงข้างมากให้ตัดใน (๒) ก็ต้องยอมรับ
 15 ว่า เป็นบรรยากาศของการที่จะรักษาในหลักการในเรื่องที่ปรึกษากฎหมายไว้เพื่อไม่ต้องมี
 การโหวตกัน เพราะโหวตแล้วก็ไม่รู้ว่าจะเสียงข้างน้อยหรือข้างมาก ก็พยายามจะทำให้
 กฎหมายออกมาตรงตามเจตนารมณ์ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ แล้วสิ่งที่ท่านที่เสนอขอแก้
 ให้เป็นทนายความ ท่านให้เหตุผลว่า หลุดลอยจากการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพ ก็มีเหตุผล
 บางส่วนที่พอรับฟังได้ คือเป็นเรื่องที่คุยกันได้และจบ จะได้ไม่ต้องโหวตกัน อันนี้ที่ดิฉัน
 20 เรียนข้อเท็จจริงที่เป็นจริง ซึ่งท่านสามารถตรวจสอบจากรายงานการประชุมได้ ส่วนที่เมื่อสักครู
 ท่านประธานคณะกรรมการของดิฉันบอกว่า ดิฉันพูดว่าไม่มีการพูดกันว่าจะเติมคำว่า
 “สภาทนายความ” ในที่ประชุม ดิฉันเรียนว่า ดิฉันพูดว่าไม่มีการยกเหตุผลขึ้นมาอภิปราย
 กันว่า เพราะเหตุใดจึงต้องมีการอบรมโดยสภาทนายความ ดิฉันเรียนอย่างนี้
 ท่านกรรมาธิการ ท่านประธาน และท่านสมาชิกสามารถตรวจสอบจากรายงานการประชุม
 20 ของกรรมาธิการได้ว่า สิ่งที่ดิฉันนำเสนอเป็นไปตามที่ประชุมกัน

๘๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ธีรวรรณ ๓๖/๒

- ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ เพื่อความเป็นธรรมให้กรรมการเสียงข้างมาก
- 5 ได้ชี้แจง ท่านสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ครับ
- นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมการ ประเด็นนี้ผมขอกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังเพื่อนสมาชิกที่เคารพทุกท่าน
- 10 ครับว่า เป็นประเด็นที่สำคัญ และเพื่อนสมาชิกจะต้องใช้สมาธิในการพิจารณาประกอบ การตัดสินใจของท่านว่า ท่านจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในประเด็นที่กรรมการเสียงข้างมากได้มีการแก้ไข สาระสำคัญของ ๒ มาตรฐาน มีสาระสำคัญอยู่ประเด็นเดียวครับ
- ประเด็นหลักใน ๒ มาตรฐานที่มีการปรับปรุงแก้ไขก็คือว่า ในคดีที่เด็กและเยาวชนตกเป็น
- 15 ผู้ต้องหา ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในทางคดีอาญานั้น เด็กและเยาวชนนั้นควรมีสติธิ ในทางกระบวนการยุติธรรมด้วยการมีทนายความหรือไม่ ประเด็นอยู่แค่นี้ครับ เรื่องนี้
- ผมกราบเรียนครับว่า มีการเขียนถึงหลักการเรื่องนี้อยู่ในกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติ
- จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔
- ร่างเดิมทั้ง ๒ มาตรา คือมาตรา ๑๒๐ กี่ดี มาตรา ๑๒๑ กี่ดี ถือหลักการตามกฎหมายเดิม
- ทั้งสิ้น คือลอกมาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ ของกฎหมายเดิมที่ใช้กันมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔
- ๑๕ ปีที่แล้วครับ ที่เขาเขียนกฎหมายไว้ว่า ในคดีที่เด็กและเยาวชนตกเป็นผู้ต้องหา
- 20 ในคดีอาญา ห้ามมิให้เด็กมีทนายความ มีได้แค่เพียงที่ปรึกษากฎหมาย แล้วก็เขียนไว้ครับว่า
- ช่องทางของคนที่จะเข้าไปทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นทนายความ
- จบกฎหมายปกติสาขาใดก็ได้ สามารถเข้าไปทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายได้ เราก็ใช้
- กฎหมายอย่างนี้มา ๑๕ ปีเต็ม -----

25

- ๓๓/๑

- กฎหมายว่าด้วยเด็กซึ่งใช้เมื่อปี ๒๕๓๔ อีกมาตราหนึ่งที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมก็คือ
 5 มาตรา ๑๓๔/๑ เขาเขียนไว้แบบนี้ครับท่านประธาน ชัดเจน เขียนไว้ว่า ในคดีที่มี
 5 อัตราโทษประหารชีวิต หรือคดีที่ผู้ต้องหาไม่อายุไม่เกิน ๑๘ ปี หมายถึงใครครับ
 ผู้ต้องหาที่อายุไม่เกิน ๑๘ ปี นั่นก็คือหมายถึงเด็กและเยาวชนมีสิทธิอะไรบ้างครับ
 ถ้าเขาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด เขียนไว้แบบนี้ครับว่า มีสิทธิที่จะ ในวรรคสอง
 ก่อนเริ่มถามคำให้การ ให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาก่อนว่า มีทนายความหรือไม่
 ถ้าไม่มี และผู้ต้องหาต้องการ ให้รัฐจัดทนายความให้ มาตราต่อไปครับ มาตรา ๑๓๔/๓
 10 เขียนไว้ว่า ผู้ต้องหาสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบปากคำ
 มาตราต่อไปครับ มาตรา ๑๓๓ เขียนอย่างนี้ครับว่า เมื่อคดีผ่านจากชั้นพนักงานสอบสวน
 ไปถึงชั้นศาลแล้ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในมาตรา ๑๓๓ เขียนไว้
 ชัดเจนอีกเช่นด้วยกันครับว่า ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิตหรือในคดีที่จำเลยมีอายุ
 ไม่เกิน ๑๘ ปี ก็คือเด็กและเยาวชน ในวันที่ถูกฟ้องต่อศาลก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาล
 15 ถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มี ให้ศาลตั้งทนายความให้ ถามว่า ทำไม
 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งประกาศใช้เมื่อปี ๒๕๔๗ ใหม่กว่ากฎหมายเด็ก
 ซึ่งประกาศใช้เมื่อปี ๒๕๓๔ -----

- ๑๓ ปีครึ่ง เราใช้ระยะเวลาในการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย จากเดิม
 5 ที่ไม่มีกฎหมายบังคับว่า รัฐต้องจัดทนายความให้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา เป็นว่า
 ถ้าในคดีอาญานั้นผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ใหญ่มีเงินไขครั้นว่า ต้องมีอัตราโทษ
 ประหารชีวิต เป็นหน้าที่ของรัฐต้องจัดทนายความให้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น แต่ถ้าเป็น
 เด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ไม่ว่าอัตราโทษเท่าไร ถ้าเด็กและเยาวชนไม่มีทนายความ รัฐต้องจัด
 ทนายความให้ ทำให้ไม่ถึงมีพัฒนาการ ๑๓ ปีให้หลัง จากปี ๒๕๓๔ อย่างเข้าสู่ปี ๒๕๔๗
 เราถึงพัฒนากฎหมายออกมาในลักษณะเช่นนี้ ก็ด้วยเจตนารมณ์และหลักการสำคัญครั้นว่า
 10 เด็กและเยาวชนนั้นเขามีวุฒิภาวะด้อยกว่าผู้ใหญ่ ทั้งสติปัญญา อายุ ประสบการณ์ชีวิต
 การทำความผิดของเด็กนั้นอาจเกิดจากปัจจัยเหตุหลายประการ ซึ่งไม่ใช่เหตุเพราะความเป็น
 อาชญากรรมหรืออาชญากรโดยสันดาน ถึงได้เขียนกฎหมายว่า ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลย
 มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีแล้ว ไม่ว่าคดีนั้นมีอัตราโทษเท่าไร รัฐต้องจัดทนายความให้กับเขา
 เหล่านั้นเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเด็ก พัฒนาการต่อมาของกฎหมาย ก็คือ
 15 เมื่อเราประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ผมกราบเรียน
 ท่านประธานผ่านไปยังเพื่อนสมาชิกอย่างนี้ครับว่า ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ กำหนด
 สิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมไว้อย่างนี้ครับ ขออนุญาตอ่านครับท่านประธาน
 มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรมดังต่อไปนี้
 (๖) เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิได้รับ
 20 การคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม
 (๗) ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งรวมทั้งเด็กและผู้ใหญ่นะครับ
 มีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม โอกาส
 ในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ การได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากทนายความ
 ชัดเจนเลยครับ รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศบอกว่า
 25 ประชาชนคนไทยทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ถ้าตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา
 แล้ว มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือจากทนายความ แล้วทำไมเราไปเขียนตัดสิทธิเด็กในกฎหมาย
 เด็กละครับว่า ห้ามมีทนายความ นี่คือประเด็นที่ท่านจะต้องช่วยกระผมคิดนะครับว่า
 เราเขียนกฎหมายอย่างนี้ขัดกับรัฐธรรมนูญไหม ยังมีอีกนะครับว่า ในรัฐธรรมนูญ

- แล้วที่ปรึกษากฎหมายนั้นจะเป็นนายความหรือไม่เป็นนายความก็ได้ นั่น โดยอ้างอิง
เหตุผลว่า เป็นหลักการที่ใช้กันมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ นั้น กระผมถึงกราบเรียนครับว่า
- 5 ไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าเรายังยืนยันเอากฎหมายปี ๒๕๓๔ มาใช้ ณ ปี ๒๕๕๐
ไม่มีประโยชน์อะไรเลยครับ ที่เราจะมาร่างกฎหมายใหม่ฉบับนี้ แล้วไปยกเลิกกฎหมาย
ปี ๒๕๓๔ ก็ใช้ฉบับเดิมไปเลยครับ สิ่งที่ผมกำลังกราบเรียนก็คือว่า จากปี ๒๕๓๔
เรามีกฎหมายซึ่งพัฒนาการยกระดับสิทธิเสรีภาพของพี่น้องประชาชนให้สูงขึ้น โดยลำดับ
กล่าวเฉพาะในกรณีนี้ก็คือ กรณีสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา เราแก้ไขไว้
- 10 เรียบร้อยหมดแล้ว ผ่านประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผ่านรัฐธรรมนูญว่า
ถ้าผู้ต้องหาไม่อายุไม่เกิน ๑๘ ปีแล้ว เขามีสิทธิที่จะมีนายความ แต่ ณ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓
เรายังจะไปเขียนกฎหมายว่า ห้ามเด็กมีนายความ โดยอ้างว่าเป็นหลักสากล โดยอ้างว่า
เป็นหลักการเก่าที่ใช้มาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ นั้นหมายความว่า เราไม่คำนึงถึงพัฒนาการ
ทางกฎหมาย ผ่านประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผ่านกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- 15 ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ トラบเท่าจนถึงปัจจุบัน คือปี ๒๕๕๐ เราอาจจะคิดต่อไปได้ครับว่า
กฎหมายวิธีพิจารณาความเด็กเป็นกฎหมายพิเศษ เพราะฉะนั้นจะเขียนแตกต่างกัน
อย่างไรก็ได้ ผมอยากจะให้ถ้าท่านคิดแบบนี้ละครับว่า คดีเด็กเราจะออกแบบใหม่
ให้เด็กไม่ต้องมีนายความ แล้วให้คดีผู้ใหญ่มีนายความ นั้นเรากำลังจะทำให้เกิดระบบ
หลายมาตรฐานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ถามว่า ขัดรัฐธรรมนูญไหมครับ
- 20 ขัดรัฐธรรมนูญโดยชัดเจน ผมจะขออนุญาตท่านประธานอ่านรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๐ ครับ
มาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญเขียนอย่างนี้ครับ บุคคลย่อมเสมอกัน
ในทางกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน แล้วเรากำลังจะเขียน
กฎหมายให้คดีเด็กมีนายความไม่ได้ คดีผู้ใหญ่มีนายความได้ เรากำลังทำให้บุคคล
ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๐ มีความเสมอภาคกันทางกฎหมายหรือเปล่าครับ เรากำลังทำให้
- 25 เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันหรือเปล่าครับ นี่คือ
ประเด็นที่ผมอยากจะกราบเรียน
ประเด็นต่อไปครับ เรื่องของคุณสมบัติ ด้วยเหตุผลที่ผมได้กราบเรียน
มาโดยลำดับว่า เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

5 อย่างเท่าเทียมกับผู้ใหญ่ กรรมการเสียงข้างมากจึงเห็นด้วยกับระดมในการที่จะแก้ไข
 ข้อความในมาตรา ๑๒๐ เป็นอย่างที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ต่อเพื่อนสมาชิกครับ
 แล้วเมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำว่า ไม่ตัดสิทธิที่เด็กและเยาวชนจะมีทนายความ
 เพียงแต่เรายังคงถ้อยคำว่า ทนายความที่จะเข้ามาทำหน้าที่ให้กับเด็กและเยาวชนนั้น
 เราเรียกตำแหน่งใหม่ครับว่า เป็นที่ปรึกษากฎหมาย ตรงนี้ก็เพื่อให้เกิดความรู้สึก
 10 คล้อยตามกับกรรมการเสียงข้างน้อยที่บอกว่า ถ้าใช้คำว่า ทนายความแล้ว จะทำให้
 เกิดการเผชิญหน้ากัน เราก็ยอมรับท่านครับว่า เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกเช่นว่านั้น ก็ยินยอม
 ให้ใช้ถ้อยคำ คำว่า “ที่ปรึกษากฎหมายในคดีเด็กและเยาวชน” แทนทนายความ แต่ในชั้น
 การพิจารณาในชั้นกรรมการ เรามีความเห็นสอดคล้องต้องกันครับว่า สิทธิของเด็ก
 ที่มีทนายความนั้นเป็นสิทธิที่พึงมีตามกฎหมายอย่างที่ผมได้กราบเรียนไป เราจึงไปปรับ
 15 ถ้อยคำในมาตรา ๑๒๑ ครับว่า ที่ปรึกษากฎหมายที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในการดูแลสิทธิ
 เสรีภาพของเด็กและเยาวชนนั้น เข้าใจตรงกันหมดแล้วครับในที่ประชุมว่า คือทนายความ
 ที่ผ่านการอบรมและได้รับใบอนุญาตจากสภาทนายความ ตอบข้อคำถามของท่านสมาชิก
 ที่ท่านถามว่า แล้วมีหน่วยงานอื่นใหม่ในการทำหน้าที่อบรม ควบคุมทนายความ
 ก็กราบเรียนครับว่า ทนายความเป็นวิชาชีพอิสระ เป็นองค์กรมหาชนที่มีกฎหมายจัดตั้ง
 และรองรับ คือพระราชบัญญัติทนายความ ปี ๒๕๒๘ องค์กรสภาทนายความจะทำหน้าที่
 สำคัญ ๓ ประการครับ

20

หน้าที่ประการแรก ก็คือทำหน้าที่ในการอบรม ศิษยานักกฎหมายที่จบ
นิติศาสตร์บัณฑิตและประสงค์จะเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทนายความจะต้องผ่านการอบรม
5 หลักสูตรตามที่สภาทนายความกำหนด มีระยะเวลา ๑ ปีครึ่ง

หน้าที่ประการที่ ๒ ถ้าสามารถผ่านการทดสอบจึงจะได้รับใบอนุญาต
ทนายความ นั่นคืออำนาจหน้าที่ของสภาทนายความ คืออำนาจหน้าที่ในการออกใบอนุญาต
ประกอบวิชาชีพทนายความให้กับผู้ที่ผ่านการอบรมและผ่านการทดสอบแล้ว

หน้าที่ประการที่ ๓ ก็คือหน้าที่ในการควบคุมจริยธรรมของทนายความ
10 ทั่วประเทศ โดยมีกฎหมายกำหนดไว้ว่า ถ้าทนายความประพฤติจริยธรรมตามที่กฎหมาย
กำหนด มีอัตราโทษ ๓ ระดับครับ

ระดับที่ ๑ คือการว่ากล่าวตักเตือน

ระดับที่ ๒ คือการพักใบอนุญาต ห้ามประกอบวิชาชีพเป็นเวลาไม่เกิน ๓ ปี

ระดับที่ ๓ ก็คือการถอนใบอนุญาตทนายความ

15 ถามว่า แล้วที่ปรึกษากฎหมายตามที่ถูกรื้อถอนแบบอยู่ในร่างกฎหมายฉบับนี้
คือร่างที่ผ่านจากการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรที่ให้ที่ปรึกษากฎหมายของเด็ก
และเยาวชนไม่ต้องเป็นทนายความ จบกฎหมายสาขาไหนก็ได้เข้ามาทำหน้าที่เป็น
ที่ปรึกษากฎหมาย ผมอยากจะกราบเรียนเพื่อนสมาชิกครับว่า ลองหลับตานึกภาพดูซิครับว่า
แล้วจะให้องค์กรไหนเป็นคนควบคุมจริยธรรมของที่ปรึกษากฎหมายเหล่านั้น

20 ถ้าท่านไม่ได้เป็นทนายความ ที่ปรึกษากฎหมายเหล่านั้นจะหลุดพ้นการควบคุมของ
สภาวิชาชีพแห่งสภาทนายความไปทันที แล้วถ้าไปประพฤติผิด ไปรับอามิสสินจ้าง
ความทุกข์ร้อนของประชาชน ของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นจะไปร้องเรียนกับองค์กร
ไหนครับ ไม่มีองค์กรที่สามารถควบคุมตรวจสอบผู้ประกอบวิชาชีพที่ปรึกษากฎหมายได้
เพราะขณะนี้ประเทศไทยไม่มีกฎหมายควบคุมการประกอบอาชีพที่ปรึกษากฎหมาย เรามีแต่
25 กฎหมายควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ แล้วผมอยากจะให้ท่านหลับตานึกภาพ
ต่อไปว่า ถ้าเราให้กฎหมายฉบับนี้ผ่านไปตามร่างที่สภาผู้แทนราษฎรออกมา คือบนศาลเด็ก
และเยาวชนสามารถมีที่ปรึกษากฎหมายได้ ๒ ประเภท ประเภทหนึ่งเป็นทนายความ

ซึ่งควบคุมโดยสภานายความ กับอีกประเภทหนึ่งไม่ต้องเป็นทนายความ และไม่ถูกควบคุม
โดยองค์กรไหนเลย เพราะเรายังไม่มีกฎหมายว่าด้วยที่ปรึกษากฎหมายในประเทศไทย

- 5 โดยเฉพาะ ต่อไปท่านจะได้เห็นสำนักงานทนายความที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
มี ๒ แบบครับ สำนักงานทนายความที่เปิดโดยมิใบอนุญาตจากสภานายความ แล้วเขา
ก็ขึ้นป้ายหน้าสำนักงานว่า รับว่าความทั่วราชอาณาจักร อย่างที่เพื่อนสมาชิกได้เห็น อย่างที่
พี่น้องประชาชนได้พบเห็นอยู่ในปัจจุบันนี้ แต่ถ้ากฎหมายฉบับนี้ผ่าน เราจะเห็นสำนักงาน
ทนายความอีกประเภทหนึ่งเกิดขึ้นครับ และขึ้นป้ายหน้าสำนักงานของเขาโดยไม่ต้องขอ
10 ใบอนุญาตจากสภานายความ รับว่าความเฉพาะคดีเด็กทั่วราชอาณาจักร ท่านลองคิดดูครับ
ว่าผลกระทบต่อประชาชนจะเป็นอย่างไร ต่อไปประชาชนจะพึงพิงทนายความ ต้องถาม
ก่อน ท่านเป็นทนายความรับว่าความได้แต่เฉพาะคดีเด็ก หรือว่าความได้ทั้งคดีเด็ก
และคดีผู้ใหญ่ ท่านเป็นทนายความที่มีใบอนุญาตควบคุมโดยสภานายความ หรือไม่มี
ใบอนุญาตอะไรเลย เป็นเพียงที่ปรึกษากฎหมาย ความสับสนในหมู่สังคมไทยจะเกิดขึ้นทันที
15 แล้วต่อไปก็จะมีคำเรียกขานว่า ท่านทนายความเด็ก ท่านทนายความผู้ใหญ่ ล้อเลียนกฎหมาย
ฉบับนี้แน่นอน ด้วยเหตุเช่นนี้ที่ประชุมกรรมการ โดยเสียงข้างมากจึงเห็นพ้องต้องกันว่า
เพื่อไม่ให้เกิดการกระทบซึ่งสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชนซึ่งตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย
ในคดีอาญา เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมเท่าเทียม
ผู้ใหญ่ ควรที่จะมีการปฏิรูปกฎหมายใน ๒ มาตรฐานเสียใหม่ โดยตัดข้อความที่ว่า
20 “ห้ามเด็กและเยาวชนมีทนายความ” ออก แต่เขียนในมติใหม่ว่า “ทนายความที่จะทำหน้าที่ว่า
ความให้เด็กและเยาวชน” เรียกชื่อใหม่ครับว่า “ที่ปรึกษากฎหมาย” -----

- ซึ่งทำให้เราไม่ต้องไปออกกฎหมายว่าด้วยที่ปรึกษากฎหมายต่างหากเพิ่มเติมอีก
พระราชบัญญัติของสภานายความก็ยังคงใช้ควบคุมทนายความซึ่งไปทำหน้าที่
- 5 เป็นที่ปรึกษากฎหมายในศาลเด็กและศาลเยาวชนได้ และด้วยหลักการเช่นนี้จึงไม่จำเป็น
ที่ต้องมีมาตรา ๑๒๑ (๒) ที่กำหนดช่องทางของที่ปรึกษากฎหมายที่มาจากนักกฎหมาย
สาขาอื่น ๆ คงเหลือนักกฎหมายสาขาเดียว ก็คือนักกฎหมายที่ผ่านการสอบใบอนุญาตจาก
สภานายความได้ สำหรับมิติใหม่ที่เพิ่มเติมเข้าไปอีกว่า แล้วทนายความจะสามารถ
ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งในมาตรการพิเศษเพื่อมาทดแทนการดำเนินคดีอาญาได้หรือไม่
- 10 ผมกราบเรียนครับว่า เมื่อสักครู่ท่านกรรมการเสียงข้างน้อยบอกว่า ทนายความทำหน้าที่
ว่าความอย่างเดียว มีทนายความแล้วจะทำให้เกิดการต่อสู้คดี เอาแพ้ เอาชนะ ในเรื่องของเชิง
คดีอย่างเดียว ท่านมองทนายความผิด ไปแล้วครับ ผมจะกราบเรียนครับว่า ทนายความ
ปัจจุบันนี้มีวิธีคิด มีหลักคิดในการทำงาน และมีแนวทางในการทำงานเปลี่ยนไปจากเดิม
นี้มากมายหลายประการ
- 15 ประการที่ ๑ ที่ผมอยากจะกราบเรียนให้ทราบก็คือ สภานายความมี
หลักสูตรว่าด้วยทนายความผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทำหน้าที่ประนีประนอมคดีบนศาล
แทนการดำเนินคดี เขาใช้วิธีการนี้มา ๑๐ ปีแล้วครับ ตั้งแต่สมัยที่ผมยังเป็นกรรมการบริหาร
ของสภานายความอยู่ สภานายความมีหลักสูตรว่าด้วยสถาบันวิชาชีพชั้นสูง
สร้างนักวิชาการให้กับวงการกฎหมายของประเทศไทยมาจำนวนไม่ถ้วน ขณะเดียวกัน
- 20 ถ้าเรามองกลับไปที่มีมาตรการพิเศษที่ถูกออกแบบไว้ในกฎหมายฉบับนี้ เพื่อสมาชิก
จะเห็นเลยว่า บุคลากรทั้งหมดที่ถูกออกแบบไว้ในกฎหมายฉบับนี้เพื่อนำไปสู่การ
ตัดสินใจว่าจะให้เด็กเข้าสู่มาตรการพิเศษทดแทนการดำเนินคดีอาญากับเด็กหรือไม่ เข้าสู่
มาตรการการจัดทำแผนฟื้นฟูว่ารายละเอียดของแผนฟื้นฟูควรมีรายละเอียด ๑, ๒, ๓, ๔
ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง ประกอบไปด้วยบุคลากรภาครัฐทั้งสิ้นครับ นั่นคือตั้งแต่
- 25 ผู้อำนวยการสถานพินิจ พนักงานสอบสวน จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ รวมไปถึงศาล
การที่เปิดโอกาสให้ทนายความเข้าไปมีส่วนร่วม นั่นหมายความว่า เรากำลังจะยินยอมให้
องค์กรเอกชนเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับรัฐในการกำหนดมาตรการฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ฟังความ

๕๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ธนพงษ์ ๔๑/๒

คิดเห็นของภาคเอกชนเขาบ้างสิครับ โครงสร้างของบุคลากรที่ถูกออกแบบไว้ในกฎหมาย
ฉบับนี้ก็ประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ภาครัฐทั้งหมด และผมยืนยันครับว่านายความเขาทำ
5 หน้าที่ได้ ท่านต้องการให้เขาเพิ่มเติมหลักสูตรอย่างไรท่านว่ามาสิครับ ในกฎหมายฉบับนี้
ก็ไม่ได้รังเกียจเด็ดกันที่อะไร ก็เปิดช่องให้แล้วครับว่า รายละเอียดของหลักสูตรที่จะผลิต
นายความซึ่งไปทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมาย ให้ท่านประธานศาลฎีกาเป็นคนกำหนด
โดยออกเป็นข้อบังคับ เพราะฉะนั้นเราสามารถเชื่อมโยงการทำงานเข้าด้วยกันได้ระหว่าง
องค์กรเอกชน คือนายความกับหน่วยงานของรัฐ คือศาลยุติธรรม ผ่านข้อบังคับของ
10 ท่านประธานศาลฎีกา ผมก็ไม่เข้าใจครับว่าท่านกรมการเสียดังนี้ท่านจะเอาวิธีการ
อบรมหลักสูตรนี้ไปทำเองเพื่ออะไร ในเมื่อภารกิจของศาลตามกฎหมายฉบับนี้เต็มไปหมด
เลยนะครับ ตั้งแต่ภารกิจในเรื่องของการรับขึ้นทะเบียนองค์กรที่จะทำหน้าที่ฟื้นฟูเด็ก
ตามมาตรา ๒๕ ตั้งแต่เรื่องของบทบัญญัติในมาตรา ๑๖ ที่กำหนดให้ศาลเยาวชนและ
ครอบครัวสามารถไปทำหน้าที่ในศาลอื่นได้ ท่านเห็นไหมครับว่า วางจากภารกิจ
15 ในศาลเยาวชนและครอบครัว ท่านผู้พิพากษายังไปปฏิบัติหน้าที่ในศาลอื่นอีก แล้วท่าน
จะไปรับภาระในเรื่องการอบรมหลักสูตรนี้มาให้เป็นการของท่านทำไม ในเมื่อเขามีองค์กร
วิชาชีพอยู่แล้ว ทำไมเราไม่ส่งเสริมให้องค์กรวิชาชีพเขาเป็นคนผลิตและพัฒนาหลักสูตร
เพื่อให้สามารถสนองตอบความต้องการของภาคสังคมได้ -----

20

- ๔๒/๑

- ถ้าเราทำงานเอื้อและประสานกันในลักษณะเช่นที่ผมได้กราบเรียนไป ผมเชื่อครับว่า
กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยนั้นจะก้าวหน้าและทันสมัยมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่
5 ในปัจจุบันนี้อีกมาก แต่ถ้าเราคิดว่าการเขียนกฎหมายเราต้องหวงกันอำนาจไว้สำหรับ
หน่วยงานของรัฐ รัฐเท่านั้นจะต้องเป็นคนกำหนดทิศทางในทุก ๆ เรื่อง ไม่เว้นแม้กระทั่ง
เรื่องของกระบวนการยุติธรรม เราก็จะได้ อย่างเช่นเดิม และถ้าเราคิดแบบนั้นผมกราบเรียน
ครับว่า ป่วยการที่เราไปเขียนรัฐธรรมนูญให้มีกฎหมายว่าด้วยองค์กรปฏิรูปกฎหมาย
ป่วยการที่เราไปเขียนรัฐธรรมนูญให้มีองค์กรว่าด้วยการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม
10 เพราะที่สุดหน่วยงานของรัฐก็จะเขียนกฎหมายออกมาให้ทั้งหมดรวมอยู่ในหน่วยงานของรัฐ
เช่นเดิมอีก พัฒนาการในเรื่องของการพัฒนากระบวนการยุติธรรมก็จะเกิดขึ้นไม่ได้
ผมกราบเรียนเป็นประการสุดท้ายอย่างนี้ครับว่า ในเรื่องของหลักสูตร
ของมาตรา ๑๒๑ ที่กำหนดให้สภาทนายความเป็นผู้อบรม โดยกำหนดหัวข้อไว้ชัดเจนครับ
ว่า หลักสูตรที่จะต้องเพิ่มเติมเป็นพิเศษสำหรับทนายความที่จะทำหน้าที่ในศาลเด็กและ
15 เยาวชนนั้น ในร่างที่ผ่านความเห็นชอบจากกรมการเสียดังกล่าวนั้นได้กำหนดไว้ชัดเจน
เลยครับว่า จะต้องประกอบไปด้วยหัวข้อที่ว่าด้วยกฎหมายวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ
ครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา การสังคมสงเคราะห์ และความรู้อื่นตามที่ท่านประธาน
ศาลฎีกาจะกำหนดในข้อบังคับ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ท่านกรมการเสียดังกล่าวนั้นน้อยกังวลว่า
ทนายความจะทำหน้าที่ได้หรือ จะจัดการอบรมได้หรือ ไม่ใช่เรื่องยากเลยครับ ในเมื่อ
20 กฎหมายกำหนดหัวข้อไว้แล้วว่า ท่านต้องไปจัดอบรมหัวข้อใดบ้าง เพื่อให้ได้ทนายความ
เฉพาะทางมาทำหน้าที่ในศาลคดีเด็กและเยาวชน รวมถึงทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเด็ก
และเยาวชนในการประชุมร่วมกับบุคลากรของภาครัฐในการจัดทำแผนฟื้นฟูและบำบัดเด็ก
ซึ่งเป็นมาตรการพิเศษที่จะนำมาใช้ทดแทนการดำเนินคดีอาญา ก็กราบเรียนเพื่อนสมาชิก
ผ่านท่านประธานด้วยความเคารพครับว่า เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ
25 กระทั่งกับสิทธิของเด็กและเยาวชน โดยตรงในการที่เขาเหล่านั้นจะได้มีโอกาสเสียที่
ที่จะได้รับการดูแลจากผู้ประกอบวิชาชีพที่แท้จริง เราผ่านการใช้กฎหมายในลักษณะที่
ไม่ให้เด็กและเยาวชนมีทนายความมาถึงปัจจุบัน ๑๕ ปีแล้วนะครับ ถึงเวลาแล้วหรือยัง

ที่เราจะยกระดับคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชนให้สูงขึ้นเท่าเทียมกับสิทธิเสรีภาพ
 ของผู้ใหญ่ นั่นคือเขามีสิทธิที่จะมีนายความเพื่อทำหน้าที่ได้ ส่วนการทำหน้าที่นั้น
 5 จะทำหน้าที่ในฐานะส่วนหนึ่งของมาตรการพิเศษหรือทำหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญา
 ตามปกติที่สุดแล้วแต่ ก็เป็นเรื่องที่เราจะต้องประสานความร่วมมือเข้าด้วยกันต่อไป
 ในอนาคต กราบเรียนเพื่อนสมาชิกด้วยความเคารพครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธาน
 วุฒิสภา คนที่หนึ่ง ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง

10 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญค่ะ

นายเสริมเกียรติ วรรณัฐ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
 ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติทุกท่านครับ ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่สำคัญประเด็นหนึ่งที่
 15 วุฒิสภาจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ผมกราบเรียนก่อนจะเข้าประเด็นสำคัญที่ขออนุญาต
 เทำความกรรมาธิการเสียงข้างน้อยว่า ศาลยุติธรรมเป็นองค์กรสำคัญที่สุดในการรู้ถึงปัญหา
 เรื่องเด็กเยาวชนมากกว่าองค์กรอื่น ขอกราบเรียนความเห็นต่างว่าคงจะไม่ใช่ คนที่เกี่ยวข้อง
 กับเด็กเยาวชน ทั้งระบบ ทั้งกระบวนการสำคัญเท่าเทียมกัน ซึ่งในระบบกระบวนการ
 ดำเนินคดีก็เริ่มต้นตั้งแต่มีการจับ แล้วก็มีการส่งสถานพินิจ มีให้ฮัยการ มีกลุ่มครอบครัว
 20 แล้วก็มีการกระบวนการศาล มีกระบวนการของอะไรต่ออะไร ก็ล้วนแต่ที่เกี่ยวข้องสำคัญทั้งนั้น
 คงจะไม่มีหน่วยไหนสำคัญที่สุดหน่วยเดียวหรือครับ ทีนี้ผมกราบเรียนในประเด็นสำคัญ
 ในเรื่องที่จะพิจารณามาตรา ๑๒๐ กับมาตรา ๑๒๑ ควบคู่กันนั้นอยู่ ๓ ประเด็น ประเด็นหนึ่ง
 ก็คือชื่อนั้นสำคัญไฉน ชื่อว่านายความกับที่ปรึกษากฎหมายนี้สำคัญไฉน -----

- จริง ๆ แล้วคนที่ชื่อเสริมเกียรติหน้าตาอย่างนี้ เสียงอย่างนี้ จริงใจอย่างนี้ ถ้าพรุ่งนี้
ไปเปลี่ยนเป็นชื่ออุทัยพงษ์ คุณสมบัติก็คงเหมือนกัน เพราะฉะนั้นคำว่า ทนายความ
- 5 กับที่ปรึกษาทนายความ ก็ล้วนแต่ทำหน้าที่ช่วยเหลือเยียวยาเด็ก เยาวชน ที่ต้องหาหรือเป็น
จำเลยในคดีอาญานั้นเอง แต่ที่เรียกผิดแตกต่างกัน มีวิวัฒนาการ อย่างที่เอ่ยนามท่านสุรชัย
เลียงบุญเลิศชัย พูดเมื่อสักครู่ว่า ปี ๒๕๓๔ ใช้คำว่า ไม่ให้มีทนายความ ให้มีที่ปรึกษา
ทนายความ แล้วก็แบ่งแยกเป็นที่ปรึกษาทนายความ มีทั้งทนายความและคนที่จบกฎหมาย
ปริญญาตรีที่ไม่ได้เป็นทนายความ พอมาปี ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญบัญญัติในเรื่องให้สิทธิ
- 10 ประชาชนในการที่จะได้รับการคุ้มครองโดยมีทนายความ แล้วก็มี วิ. อาญา (ฉบับที่ ๒๒)
แก้ไขใน พ.ศ. ๒๕๔๗ รองรับรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะมาตรา ๑๓๔/๑ ในชั้นสอบสวนก็ดี
แล้วมาตราต่อไป ในชั้นศาลก็ดี รองรับเหมือนกันว่า ในคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิต หรือ
คดีที่เด็กต้องหาว่ากระทำความผิด ให้ถามว่าเด็กมีทนายความไหม ให้ถามผู้ต้องหาที่โทษ
ประหารชีวิตว่ามีทนายความไหม ถ้าไม่มี รัฐต้องจัดให้ เด็ก เยาวชนจะไม่มีและไม่ต้องการ
- 15 รัฐก็ต้องจัดให้เพื่อคุ้มครองเด็ก เยาวชน เด็กใน วิ. อาญา มาตรา ๑๓๔/๑ หมายถึงบุคคลอายุ
เท่าไรครับ ไม่เกิน ๑๘ ปี ก็แปลว่าเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย วิ. เด็ก นั่นเอง กราบเรียนว่า
ในเมื่อรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ และปี ๒๕๕๐ ท่านสุรชัย เลียงบุญเลิศชัยได้บอกข้อบัญญัติ
ทำนองเดียวกัน แล้ว วิ. อาญา ก็บัญญัติรองรับรัฐธรรมนูญทั้ง ๒ ฉบับนี้ว่า เด็กต้องมี
ทนายความ ในเมื่อบอกเด็กต้องมีทนายความ แล้วทำไมมาใช้ใน วิ. เด็ก กำลังแก้ไขใหม่เขียน
- 20 ในมาตรา ๑๒๐ ว่าไม่ให้มีทนายความ คนที่เรียนกฎหมาย คนที่เป็นชาวบ้านจะงงใหม่ว่า
ทำไมกฎหมายขัดกันหรือเปล่า รัฐธรรมนูญกับ วิ. อาญา บอกต้องมีทนายความ แต่พอมา
วิ. เด็ก มาตรา ๑๒๐ บอกจะมีทนายความไม่ได้ ถามท่านว่าสับสนไหมครับ ผมเรียนกฎหมาย
ผมก็ต้องงง ว่าทำไมรัฐธรรมนูญกับ วิ. อาญา บอกให้มีทนายความ แต่พอมา วิ. เด็ก จะมี
- 25 ทนายความไม่ได้ แล้วก็มาต่อท้ายว่าให้มีที่ปรึกษาทนายความ ผมถึงกราบเรียนว่าวันนี้จะเป็น
นายเสริมเกียรติหรืออุทัยพงษ์ก็คือคนคนนี้ อย่าไปเถียงกันในเรื่องชื่อเลย แต่ถ้าถามว่าสมควร
จะเรียกอย่างไร ผมกราบเรียนว่าไม่ควรเรียกให้ขัดใจหึ่ง ก็ควรจะเรียกคำว่าทนายความเป็น
สิ่งที่ถูกต้อง ไม่อย่างนั้นเด็กก็จะสับสนว่าทำไมกฎหมายเขียนไม่เหมือนกัน แล้วโดยเฉพาะ
กฎหมาย วิ. เด็ก จะออกปีนี้ ไปออกกฎหมายขัดแย้งกับ วิ. อาญา ที่ออกก่อนปี ๒๕๔๗

๕๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

สุนารี ๔๓/๒

- ไปออกขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ นี้สมควรหรือไม่ กฎหมายที่หลังไปขัดแย้ง
กฎหมายแม่บท เอาละ ประเด็นนี้ผ่านไป เอาประเด็นต่อไปว่าในกรณีในบทบัญญัติ
- 5 ของสภาผู้แทนราษฎรก็ดี ของกรรมการเลียงข้างน้อยก็ดี อ่านมาตรา ๑๒๐ กับ
มาตรา ๑๒๑ นี้ก็ขัดแย้งกันอยู่ในตัวเอง มาตรา ๑๒๐ บอกจะมีทนายความไม่ได้ แต่ให้มี
ที่ปรึกษากฎหมาย พอมามาตรา ๑๒๑ นี้บอกที่ปรึกษากฎหมายต้องเป็นทนายความ
ท่านลองดูซิว่าเป็นอย่างไรกันแน่ บอกว่าที่ปรึกษากฎหมายเป็นทนายความ ก็เลยกลายเป็นว่า
มาตรา ๒ มาตรานี้ทำไมเขียนไม่รองรับกันดี ผมก็กราบเรียนว่าการที่ร่างกฎหมายนี้
- 10 ควรจะร่างกฎหมายแบบอ่านเข้าใจง่าย ไม่สับสน ปฏิบัติได้ อะไรที่ผ่อนปรนเรียกชื่อให้
คล้อยตามได้ก็ผ่อนปรนไปเถอะ อย่ามาเอาว่าเมื่อเป็นประเด็นแล้วจะต้องเอาอย่างที่ผมเสนอ
ท่านเสนอเลย ปรับเข้าหากันได้ไหม

- ประเด็นต่อไปผมกราบเรียนต่อไปว่า เหตุที่ไปตัด (๒) ออก ตามที่ท่าน
สมาชิกผู้ทรงเกียรติถามนี้ตัดทำไม ผมกราบเรียนว่าเหตุที่ไม่ให้คนมาช่วยเหลือเด็ก เยาวชน
- 15 เป็นที่ปรึกษากฎหมายโดยไม่เป็นทนายความ -----

- ๔๔/๑

- เนื่องจากว่าตอนปี ๒๕๓๔ ตอนนั้นเขาเปิดโอกาสให้หลาย ๆ หน่วย รวมทั้งคนที่ไม่ได้เป็น
 5 ทนายความทำหน้าที่ แต่ปัจจุบันนี้คนที่ไปช่วยเหลือเด็กมีแต่ทนายความเท่านั้น ไม่มีคนที่จบ
 กฎหมายไปเป็นที่ปรึกษากฎหมายเลย โดยเฉพาะเป็นที่ประจักษ์กันว่า คนที่ทำหน้าที่
 ช่วยเหลือเด็กในศาล คนที่เป็นทนายความที่ผ่านการอบรมผ่านกฎหมายเรียนมาอย่างดี
 กับคนที่ไม่ได้ทำอาชีพทนายความ สภาพทนายความไม่ได้อบรม คุณภาพย่อมแตกต่างกัน
 10 ดังนั้น เราไม่อยากจะให้เด็ก เขาชนได้รับการดูแลจากคนที่มาช่วยเหลือ ๒ มาตรฐาน
 ท่านต้องเข้าใจว่าคุณภาพไม่เหมือนกันแน่ ประเด็นต่อไปที่ผมจะกราบเรียนเป็นประเด็นฮ็อต
 (Hot) จริง ๆ แล้วจะเรียกที่ปรึกษากฎหมายหรือทนายความ ในตอนประชุมกรรมการทั้ง
 ๒ ฝ่ายคุยกันรู้เรื่อง ถึงขนาดจะเรียกทนายความก็ได้ ที่ปรึกษากฎหมายก็ได้ มาตกลงกัน
 ไม่ได้ตรงที่ว่ามาตรา ๑๒๑ นี้ ว่าผ่านการอบรมจะเรียกทนายความก็ได้ ที่ปรึกษากฎหมายก็ได้
 ผ่านการอบรมต้องมีความรู้ จะเป็นทนายความทั่วไปไม่ได้ ต้องผ่านการอบรมใน ๓ ลักษณะ
 ๑. กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องเด็ก ๒. เรื่องจิตวิทยา ๓. สังคมสงเคราะห์
 15 ๔. เรื่องอื่น ๆ ตามข้อบังคับที่ประธานศาลฎีกากำหนด ตรงนี้จริง ๆ แล้วก็ยังมีกรรมการ
 หลายท่านข้องใจนิดหน่อยว่า ในวิธีพิจารณาความอาญาในกฎหมายอันนี้เดี๋ยวนี้ให้อำนาจ
 ศาลในการออกข้อบังคับไว้เยอะมาก ซึ่งการออกข้อบังคับนี้ไม่มีเส้นว่า อันนี้เป็นเรื่องใหญ่
 อันนี้เป็นเรื่องเล็ก ก็กลายเป็นเหมือนกับว่าให้ตุลาการมีอำนาจนิติบัญญัติไปในตัว ประเด็นนี้
 ผมไม่ได้แย้งครับ ผมยอมรับว่าศาลส่วนใหญ่จะออกข้อบังคับในทางที่เหมาะสม
 20 ผมยอมรับตรงนี้ ประเด็นคือการอบรม ต้องมีข้อบังคับอย่างไร ข้อบังคับก็คือ หลักสูตร
 จะต้องมีหัวข้ออะไร อย่างน้อย ๆ ต้องมีเรื่องกฎหมาย เรื่องเด็ก เรื่องจิตวิทยา เรื่องสังคม
 สงเคราะห์ และเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญ นี่คือเรื่องหลักสูตร

- ประการต่อไป คือ บุคคลใดบ้างที่จะมีความรู้ ต้องไปเชิญใครมาอบรม
 ไม่มีสำนักงานไหน หน่วยงานไหน เอาองค์กรตัวโดยลำพังอบรมอย่างแน่นอน ของอัยการ
 25 เป็นอัยการก็มีอัยการอบรม ของศาลก็มีตุลาการอบรม หน่วยงานศาลยุติธรรม
 ของทนายความก็มีสภาพทนายความอบรม แต่ละองค์กรของตัวเองก็ต้องให้องค์กรตัวเอง

๕๕

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ศรีอนงค์ ๔๔/๒

อบรม เป็นเรื่องถูกต้อง ไม่มีองค์กรไหนที่ไปให้องค์กรอื่นอบรม แต่ข้อบังคับนี้จะกำหนด
โดยศาล สภายอมรับได้ ผมกราบเรียนว่า ไม่ว่าจะศาลอบรมของศาล อัยการอบรมอัยการ
5 ทนายความอบรมทนายความ ก็ล้วนแต่เชิญองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการไปเป็นวิทยากร
ทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นนทนายความ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ สถานพินิจ ก็น่าจะเป็นวิทยากรในการ
อบรมคนที่ไปเป็นที่ปรึกษากฎหมายทั้งสิ้น ผมเชื่ออย่างนั้น แม้แต่ศาลเองก็ต้องเชิญ
หน่วยงานนี้ไปเป็นวิทยากร เมื่อเป็นอย่างนี้แล้ว เมื่อสักครู่นี้ท่านค่านุณ สิทธิสมาน
ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านถามว่า ในร่างของกรมการเสียดังข้างน้อยเขียนว่าผ่านการอบรม
10 ไม่ได้บอกอบรมหน่วยใด เปิดกว้างไว้ แปลว่าอะไร จะโดยหน่วยใดบ้าง เมื่อสักครู่นี้
ที่ท่านถาม ผมกราบเรียนว่าจริง ๆ แล้วเมื่อสักครู่นี้ที่ทางศาลทางผู้เสียดังข้างน้อยชี้แจงว่า
ต้องการให้หน่วยงานศาลยุติธรรมอบรม ถ้าจะแก้กฎหมายให้ชัดว่า ให้หน่วยงานศาล
ยุติธรรมอบรม จะเกิดประเด็นแค่ให้สมาชิกวุฒิสภาพิจารณาว่าควรอบรมโดยสภา
ทนายความ หรืออบรมโดยหน่วยงานศาลยุติธรรม จะแคบลงหน่อย คราวนี้ถ้าไม่เขียน
15 อย่างนี้ ความก็จะไปปรากฏในข้อบังคับประธานศาลฎีกาว่า หน่วยงานที่จะอบรมก็จะเขียน
ว่าเป็นหน่วยงานศาลยุติธรรมเขียนหลบไว้ แต่ไปเปิดอยู่ในข้อบังคับ จริง ๆ ก็ไม่ถูกต้อง
ควรจะให้เปิดให้หมดเลยว่าจะเอาอย่างไร ผมกราบเรียนว่าสิ่งนี้สภาทนายความเป็นผู้ออก
ใบอนุญาตให้ทนายความ -----

20

- ๔๕/๑

ผู้ทำหน้าที่ทนายความมีหน้าที่พักใบอนุญาต มีหน้าที่เพิกถอนใบอนุญาต แล้วสภา
ทนายความทำมาแล้วไม่มีข้อตำหนิติติงจากสังคมว่า บุคลากรที่เป็นทนายความ

- 5 สภาทนายความบกพร่องในการอบรม สภาทนายความควบคุมมารยาททนายความ ๑ ปี
พักใบอนุญาต ๑ ปี เพิกถอนใบอนุญาตมากมาย ในเรื่องความชำนาญพิเศษก็เหมือนกัน
ในเรื่องกฎหมายวิธีพิจารณาคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษ สภาทนายความก็มี
การอบรมในวิชาพิเศษให้เหมือนกัน ดังนั้นเรื่องเยาวชน เรื่องเด็ก ก็เป็นเรื่องสอดคล้องกับ
เรื่องที่เคยทำอยู่ มีความสามารถทำได้ ถ้าเขาถามว่า เรื่องเด็กนี้ทนายความทำไม่เหมาะสม
10 ต้องให้หน่วยงานศาลยุติธรรมทำถึงจะเหมาะสม ต้องมีคำตอบว่าสภาทนายความทำแล้ว
จะบกพร่องอย่างไร จะขาดความรู้อย่างไร จะไม่ใช่อะไร ถ้าไม่มีคำตอบก็ต้องให้ตามหลัก
ที่เขาทำกัน ศาลก็ต้องหน่วยงานศาลยุติธรรมอบรม อัยการก็ต้องให้หน่วยงานอัยการอบรม
ทนายความก็ต้องให้สภาทนายความอบรม ขอบคุณมากครับท่านประธาน

นายอนุรักษ์ นิยมเวช : ท่านประธานครับ

- 15 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านอนุรักษ์ค่ะ

นายอนุรักษ์ นิยมเวช : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม อนุรักษ์
นิยมเวช สมาชิกวุฒิสภา ผมอยากเรียนปรึกษาท่านประธานนิดหนึ่ง พอดีสมาชิกเราอภิปราย
แค่คนเดียว กรรมการตอบเราประมาณ ๕ คน ซึ่งกรรมการมาจากอัยการ มาจากศาล
20 มาจากตัวแทนทนายความ เพราะฉะนั้นจริง ๆ ผมว่ากรรมการควรฟังเสียงสมาชิกว่า
สมาชิกมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็นนี้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ท่านอนุรักษ์จะอภิปรายก็เชิญค่ะ

- นายอนุรักษ์ นิยมเวช : ผมยังไม่อภิปราย พออยู่ในวาระที่ปรึกษาหารือ
25 ท่านประธานครับ ฝากรบกวนท่านประธานนิดหนึ่งว่า อาจจะขอเวลาให้สมาชิกมีเวลา
อภิปรายบ้าง แล้วก็ให้กรรมการค่อย ๆ ตอบ พอดีผมคู่สุดส่วน ก็คือเมื่อสักครู่นี้
ทางสมาชิกอภิปรายไปคนเดียว กรรมการตอบประมาณ ๕ คนอะไอย่างนี้ ก็เลยฝาก
ท่านประธานเป็นข้อสังเกตไว้ แล้วแต่ดุลพินิจท่านประธานตัดสินใจครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง รองประธาน คนที่สอง) : ขอเชิญท่านพลเรือเอก สุรศักดิ์ ค่ะ

- 5 พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ สมาชิกวุฒิสภา ประเด็นแรกเกี่ยวกับที่เมื่อสักครู่นี้ ท่านกรรมาธิการ ได้ชี้แจงว่า กฎหมายฉบับนี้อาจจะขัดมาตรา ๑๒๐ ที่กำลังแก้ไขว่าจะ

- 10 ขัดกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๖) และ (๗) (๖) นี้จะว่าด้วยเรื่องสิทธิของเด็ก เยาวชน และสตรี ซึ่งตรงนี้ผมดูแล้วไม่ขัดอะไร มาตรา ๔๐ (๗) นี้ก็จะว่าด้วยเรื่องคดีอาญา

เพราะฉะนั้นประเด็นที่ว่า จะขัดกับรัฐธรรมนูญ ผมคิดว่าอันนี้ไม่น่าจะขัดนะครับ

ประเด็นที่ ๒ มาตรา ๑๒๐ ที่แก้ไขใหม่ เป็นการแก้ไขซึ่งขัดจากร่างที่

สภาผู้แทนราษฎร ได้เสนอมารับอย่างยั้ง ร่างที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอมารับ ในมาตรา ๑๒๐

เขาเขียนว่า “จำเลยจะมีทนายความแก้คดีแทนไม่ได้ แต่ให้จำเลยมีที่ปรึกษาทนายความได้”

- 15 ส่วนร่างที่กรรมาธิการแก้ไขใหม่นั้น คำว่า “จะมีทนายความไม่ได้” ออกไป แต่ให้มี ที่ปรึกษาทนายความ ฟังดูในทางปฏิบัติเหมือนว่าผลไม่แตกต่างกัน แต่ความจริงถ้าเมื่อเราดู หลักภาษาไทยแล้วในร่างที่สภาผู้แทนราษฎรผ่านมานี้จะเห็นว่าการเน้นว่า ห้ามไม่ให้มี
- ทนายความ กรรมาธิการเขียนใหม่ ไม่ได้ห้ามตรงนี้ อันนี้สำคัญนะครับ เพราะว่าเหตุผล
- ที่ห้ามผมก็ได้ปรึกษาเพื่อนสมาชิกวุฒิสภา ระหว่างไปทานอาหารว่า ในอดีตทำไมเขาถึง
- 20 ไปห้ามไม่ให้มีทนายความ เพราะตามความรู้สึกของผมและการมีทนายความนี้เด็กก็อาจจะ ได้รับประโยชน์มากกว่า ก็ได้รับคำชี้แจงว่า เขาไม่ต้องการให้เด็กที่เข้าไปได้รับ

- การพิจารณาคดีมีบรรยากาศเหมือนในศาล ซึ่งผมว่าอย่างนั้นก็น่าจะดี ในเมื่อตั้งแต่ต้นมา
- เราก็ต้องการที่จะพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนให้แตกต่างไปจากผู้โตแล้ว อันนี้ผมเข้าใจ
- ถ้าสมมุติท่านแก้ไขในลักษณะนี้ผมคิดว่า เป็นการแก้ไขซึ่งขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณีซึ่งมี
- 25 ในอดีต ผมเองก็เป็นคนอายุมากแล้ว ผมก็ไม่เห็นว่ากฎหมายอะไรที่เก่าแก่จะเสียหายมากนัก
- ตรงกันข้าม สิ่งใดที่เข้ามาเป็นระยะเวลายาวนานแล้วตั้งคมยอรับได้ น่าจะเหมาะสมกว่า

๑๐๒

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

สุชาดา ๔๕/๓

การที่จะให้มีทนายความนั้นก็เป็นคาบสองคมเหมือนกัน และเราก็ไม่แน่ใจทนายความนั้น
ท่านจะเข้าใจ อันนั้นไม่ต้องอธิบายยาว เข้าใจไหมครับ -----

5

- ๔๖/๑

เพราะว่าก็มีทั้งดีทั้งเสีย เพราะฉะนั้นในมาตรา ๑๒๐ ที่ท่านอภิชาติ โพธิ์พร้อม ได้สงวน
 5 ความเห็นไว้ อันนี้ผมเห็นด้วย ขออภัยที่เอ่ยนาม ผมเห็นด้วยว่าท่านยังรักษาประเพณีเดิมอยู่
 ว่าในการพิจารณาคดีเด็กนั้นเราน่าจะให้มีการแตกต่าง อันนี้เกี่ยวพันไปในมาตรา ๑๒๑
 ซึ่งไปตัด (๒) ออกทั้งหมด อันนี้ผมก็ไม่เห็นด้วยกับกรรมาธิการ เพราะแต่เดิมนั้นก็จะทำให้
 ผู้ที่ไม่ได้เป็นทนายความแต่มีปริญญาตรีทางกฎหมาย แล้วผ่านการอบรมอะไรมาทางนี้
 10 ก็น่าจะมีประโยชน์มากกว่า เพื่อให้กระจำชดแก่ผมในการที่จะลงคะแนน ขออนุญาต
 เรียนถามว่า ต่างประเทศเขาทำอย่างไร ให้กรรมาธิการช่วยกรุณายกตัวอย่างให้หน่อย
 ว่าต่างประเทศเขามีการห้ามคดีเด็กไม่ให้มีทนายความอย่างนี้ไหม แล้วมีประเทศอะไรบ้าง
 ก็ขอความกรุณาชี้แจงหน่อยครับ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง
 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอขอบคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านไพบูลย์ก่อนค่ะ

นายไพบูลย์ นิติตะวัน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม
 15 นายไพบูลย์ นิติตะวัน สมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานครับ ผมได้ฟังการใช้เวลาในการ
 อภิปรายในข้อนี้ ใช้เวลานานมาก ๆ แต่ส่วนใหญ่แล้วมาจากท่านกรรมาธิการ ซึ่งผมรู้สึก
 ไม่เคยได้ยินลักษณะการพิจารณากฎหมาย ซึ่งกรรมาธิการใช้เวลาอย่างมากกว่าสมาชิก
 วุฒิสภาอย่างนี้มาก่อน ขอตั้งข้อสังเกตไว้จะครับ แล้วก็อยากจะเรียนอย่างนี้ครับ เท่าที่ฟัง
 20 กรรมาธิการนั้นก็มีความเห็นสอดคล้องกันอยู่แล้วในเรื่องที่ปรึกษากฎหมายที่ว่านั้นต้องมา
 จากทนายความอย่างแน่นอน แต่ผมสังเกตว่าท่านกรรมาธิการด้วยกันก็มาให้ข้อต่าง ๆ
 มากมายในส่วนเฉพาะเรื่องที่ปรึกษากฎหมายต้องมาจากทนายความหรือไม่ใช่ทนายความ
 เสียเวลาไปเยอะมาก แต่โดยส่วนตัวผมแล้วเห็นว่าที่ปรึกษาต้องมาจากทนายความ
 แต่สาระสำคัญที่พวกท่านยังขัดแย้งกันอยู่ก็คือ เรื่องกระบวนการอบรมนั้นจะต้องมาจาก
 สภาทนายความ หรือจะเปิดกว้าง ซึ่งบางท่านก็บอกว่าการเปิดกว้างนั้นก็คือ ต้องการจะมุ่ง
 25 ไปให้มาจากฝ่ายทางศาลกำหนดขึ้น ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ก็มีการอภิปรายแสดงความเห็นกันไป
 พอสมควรว่า สภาทนายความก็สามารถทำเรื่องนี้ได้ แต่ในขณะที่เดียวกันทางศาลก็จะไป
 ยึดหลักในบางเรื่องที่อยู่จะเป็นผู้อบรมเสียเอง ผมว่าประเด็นนี้ท่านสมาชิกครับ ขอให้มา
 พิจารณาในส่วนเฉพาะตรงนี้ แต่ส่วนที่ว่าจะกลับไปให้มาสู่ที่ปรึกษากฎหมายนั้นจะมาจาก

- ผู้ที่ได้รับปริญญาทางกฎหมายไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า แล้วก็ไม่ต้องผ่าน
 สภานายความนั้น ผมคิดว่าเรื่องนี้จบไปได้แล้ว เพราะเป็นไปไม่ได้ ไม่ว่าโดยเหตุผลใด ๆ
 5 ทั้งสิ้น แล้วกรรมการทุกท่านก็เห็นสอดคล้องกันแล้ว แต่สมาชิกบางท่านอาจจะมองว่า
 ยังอยากจะให้ไม่ต้องเป็นทนายความก็ได้ ผมคิดว่าเรื่องนี้อาจจะไม่มีน้ำหนักเพียงพอ
 ด้วยจากการฟังอภิปรายมา ดังนั้น ผมอยากจะเรียนอย่างนี้ การชั่งน้ำหนักระหว่าง
 ให้สภานายความเป็นผู้ดำเนินการอบรม กับให้ทางศาลเป็นผู้ดำเนินการอบรมนั้น
 ที่ดำเนินการผ่านมา อันนี้ขอให้ท่านกรรมการเสียงข้างน้อยช่วยตอบสักเล็กน้อยว่า
 10 กระบวนการเปรียบเทียบกันแล้วมีผลต่างกันอย่างไร ที่จะป็นข้อดีที่จะให้สมาชิก
 ได้ชั่งน้ำหนักแล้วก็วินิจฉัยเฉพาะประเด็นนี้ ส่วนประเด็นอื่น ถ้าท่านอื่นสงสัยที่สุดแล้วแต่
 ส่วนผมสงสัยเฉพาะประเด็นนี้ครับ ก็ขอรบกวนเวลาของสภาเพียงเท่านี้ ขอบขอบคุณครับ
- ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศรี บุญทอง
 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านถนอมและต่อไปท่านคำคุณแล้วก็จะขอให้
 15 ท่านกรรมการตอบ ขอเชิญท่านถนอมค่ะ
- นายถนอม ส่งเสริม : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ถนอม ส่งเสริม
 สมาชิกวุฒิสภาจากจังหวัดอุบลราชธานี ต่อกรณีที่เรากำลังพูดกันถึงมาตรา ๑๒๐ ก็คือ
 มาตรา ๑๒๑ ก็คือ ก็จำเป็นต้องพูดทั้ง ๒ มาตรา เพราะเป็นความเกี่ยวพันกัน ผมเอง
 มีโอกาสได้คลุกคลีอยู่กับองค์กรศาลมาก่อนหลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว -----

- ผมก็ได้มีโอกาสเป็นผู้ประνομข้อพิพาทประจำศาลจังหวัด ทั้งจังหวัดศรีสะเกษและจังหวัด
อุบลราชธานี และในขณะเดียวกันผมตัวเองในศาลเด็กและเยาวชน ผมก็เป็นประธาน
- 5 กรรมการสงเคราะห์ของสถานพินิจจังหวัดอุบลราชธานีด้วย แล้วทั้ง ๒ หน่วยงานที่ผม
เข้าไปทำงานก็ได้มีการให้ไปอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกฎหมาย อย่างเช่น
ผู้ประνομข้อพิพาท ท่านก็จัดหลักสูตรอบรมขึ้นมา ทางศาลนะครับ ก็เอาองค์ความรู้
ที่เกี่ยวข้องในเรื่องทางจิตวิทยา ทางด้านสังคม เข้ามาบรรจุเป็นหลักสูตรของท่าน แล้วเรา
ก็อบรมกันมา และในขณะเดียวกันของกรรมการสงเคราะห์ก็ได้ให้มีการจัดการฝึกอบรม
- 10 คณะกรรมการสงเคราะห์ทั้งหลายให้มีความรู้ แม้ว่าเขาไม่ได้เป็นนักกฎหมายก็จริง แต่เขา
อาสาเข้ามาช่วย ก็ได้อบรมไม่เฉพาะเรื่ององค์ความรู้ทางด้านกฎหมายที่มาเกี่ยวข้อง ได้นำ
องค์ความรู้ด้านอื่นที่เราระบุไว้ในมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ เป็นหลัก เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว
ในความคิดเห็นของผมที่ไปทำงานร่วมกับองค์กรทั้ง ๒ องค์กรนี้มา ผมมีความเห็นว่า
ในเรื่องของที่ปรึกษากฎหมายก็ดี ในเรื่องของทนายความก็ดี จริง ๆ แล้วก็ทำหน้าที่
- 15 เดียวกันก็คือแก้ต่าง ทำหน้าที่ในการแก้ต่างที่จะทำให้เด็กหรือเยาวชนนั้น ได้รับ
ความยุติธรรมทางด้านกฎหมาย แต่ที่บังเอิญว่าในเรื่องเด็กกับเยาวชนนี้จะต้องใช้วิธีกรณี
พิเศษแตกต่างออกไปจากบุคคลธรรมดาในเรื่องของการให้ความยุติธรรม เพราะเขายังด้อย
ด้วยวัย เมื่อเขาด้อยด้วยวัยเช่นนี้แล้ว กฎหมายก็ได้ให้โอกาสให้สิ่งที่จะช่วยเขาได้ ไม่ว่าจะ
- 20 จะเป็นการฟื้นฟู ไม่ว่าจะเป็นการสืบเสาะแสวงหา ไม่น้อยกว่า ๑๒ อย่างที่จะต้องแสวงหา
ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ เรื่องเชื้อชาติ เรื่องอายุ เรื่องครอบครัว เรื่องบิดา มารดา สิ่งแวดล้อม
เหล่านี้เป็นต้น แล้วก็บังเอิญอีกครับ ผมเองมีความใฝ่ฝันที่อยากจะเข้ามาทำหน้าที่ตรงนี้
ถ้าหากว่ามีวาสนา หลังจากเกษียณจากทางนี้ไปแล้วอีก ๔ ปี ถ้าสภาพเรานี้อยู่ได้ ผมก็ได้
- 25 มีโอกาสไปสมัครเข้าอบรมในสภาพทนายความ ก็อยากจะได้ใบอนุญาตทนายความนี้แหละ
ครับ ก็ตั้งใจเรียนเหลือเกินครับท่านประธาน ถึงเข้าใจว่า ที่บอกว่าให้สภาพทนายความนี้
เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ก็เนื่องจากว่าคนที่ประกอบวิชาชีพทนายความได้ กฎหมายเขาเขียน
ไว้ชัดเจนว่า ต้องผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมของสภาพทนายความ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว
ถ้าท่านผู้ใดได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัสจะรู้ว่าเขาทำการอบรมที่เข้มข้นที่สุด ไม่ว่าจะเป็
นภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ต้องผ่านเป็นอย่าง ๆ ไปก่อน ถึงจะได้ผ่านในการที่จะได้รับ

ไบอนุญาตมาประกอบวิชาชีพ ในเมื่อกฎหมายเขียนไว้ว่า ถ้าจะให้ลดความแข็งของถ้อยคำ
 ของกฎหมายในคำว่า ทนายความ ก็เป็นที่ปรึกษากฎหมายจริง ๆ แล้วก็คือในเรื่องคุณสมบัติ
 5 เดียวกัน แต่จะเอาคุณสมบัติเดียวกันที่ผ่านอะไร ก็ต้องผ่านทางนี้ เพราะทนายความต้องผ่าน
 ทางนี้ แล้วก็อยากให้เข้าใจตรงนี้ด้วยนะครับ นี่ประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ ในเรื่องของการฝึกอบรม เอาละครับ ประธานศาลฎีกา
 ท่านก็คงจะวางกฎวางระเบียบออกมาในเรื่องดังกล่าวที่กฎหมายเขียนไว้นี้ ท่านจะวาง
 หลักสูตร มีกรอบไว้ว่าอย่างไรบ้าง ก็สามารถที่จะทำได้ในลักษณะของศาล ถ้าผมมี
 10 ความเห็นว่า สำนักงานของสภาพทนายความสามารถทำได้เหมือนศาลนั้นแหละ เพราะเป็น
 องค์กรมหาชน แล้วเขาอบรมอย่างเป็นมืออาชีพ ก็บรรจุเหมือนกับที่ผมไปอบรมใกล้เกลี่ย
 ของศาล ก็บรรจุวิชาที่เกี่ยวข้อง จะเสียหายอะไรครับ เพราะฉะนั้นในสิ่งที่กรรมการ
 ผ่านกรรมการเสียงข้างมากเข้ามานี้ ผมเห็นว่าเหมาะสมแล้วครับ ท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
 15 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านคำคุณค่ะ

- นายคำคุณ สิทธิสมาน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม คำคุณ สิทธิสมาน สมาชิกวุฒิสภา วันนี้ไม่ได้ตั้งใจจะมาอภิปรายเลยครับ แต่ว่ายังลืกไป
- 5 ก่อนจะลงมติใด ๆ ก็ขออนุญาตถามเป็นครั้งที่ ๒ แล้ว ก็ต้องให้ผมกระจ่าง เพราะว่าตอนนี้ สมาชิกวุฒิสภาที่นั่งอยู่ข้างล่างเหมือนคนดู ความเห็นของท่านความกับความเห็นของศาล ท่านก็ไม่เขียนไว้ตรง ๆ แล้วท่านก็ไม่พูดทั้งหมด ท่านพูดมาทั้งหมดซิ เดี่ยวพวกผมจะคัดลอก ก็คือเมื่อสักครู่นี้พูดถึงมาตรา ๑๒๐ ซึ่งต้องสัมพันธ์กับมาตรา ๑๒๑ ที่นี้ผมขออนุญาต
- 10 พ้ออ่านไปพบว่า ท่านจะไม่พูดถึงบทเฉพาะกาลมาตรา ๒๐๕ เลยไม่ได้ เพราะกระผม ไม่เข้าใจเหมือนกันว่า ในเมื่อกรรมาธิการเสียงข้างมาก ผมจะไม่พูดถึงมาตรา ๑๒๐ เอาเป็นว่ามาตรา ๑๒๐ ผมเริ่มจะเอนเอียงเห็นด้วย แต่ว่าพ้อมาตรา ๑๒๑ กรรมาธิการ เสียงข้างมากท่านไปลือกว่า ผ่านการอบรมโดยสภาทนายความ กระผมก็ทำท่าว่าจะเห็นด้วย
- 15 เพราะว่าฟังคู่มือมีผล แต่ที่นี้พ้อมาตรา ๒๐๕ ผมไม่เข้าใจว่าท่านไปเดิมนวรรคสองเข้ามา อีกว่า “ในวาระสามปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ให้หน่วยงานของศาลยุติธรรม เป็นผู้อบรมผู้ปฏิบัติหน้าที่ เป็นที่ปรึกษาทนายความตามมาตรา ๑๒๑” ไม่ต้องพูดถึงวรรคแรก
- 20 ที่ว่ายังไม่ใช้บังคับมาตรา ๑๒๑ คราวนี้อย่างไรกันครับ เมื่อกฎหมายนี้ใช้บังคับแล้วถ้าผ่าน ออกไปแบบนี้ แปลว่า ๑ ปีแรกให้ศาลจัดอบรมก่อนใช่ไหม แล้วพ้น ๑ ปีแล้ว สภาทนายความจัดอบรมทำไมต้องเป็นอย่างนั้นครับ อันนี้ต้องถามกรรมาธิการเสียงข้างมาก
- 25 ก็ในเมื่อท่านมั่นใจอย่างที่ท่านกรุณาอภิปรายมาจนผมจะโหวตให้ท่านอยู่แล้ว ว่าทนายความ ผ่านการอบรมจากสภาทนายความ มีหลักการ มีเหตุผล ทั้งสิ้นทั้งปวงดี คราวนี้ผมพลิกมา มาตรา ๒๐๕ เกิดผ่านไปตามนี้ ก็กลายเป็นว่า ๑ ปีแรกท่านให้ศาลอบรมก่อน เหมือนอย่าง
- ท่านกรรมาธิการที่เป็นอัยการที่มีอีกฝ่ายหนึ่งเข้ามา ท่านบอกว่า กรรมาธิการเสียงข้างน้อย ไม่อยากจะเขียนตรง ๆ ไว้ในมาตรา ๑๒๑ ว่าให้ศาลเป็นผู้อบรม แต่คราวนี้มาตรา ๒๐๕
- ท่านไปบอกว่า ๑ ปีให้ศาลอบรม แล้วสมมุติว่า ๑ ปีศาลเขาทำได้ดีมาก แล้วจะอย่างไร
- 25 กันครับ อันนี้ขออนุญาตฟังเหตุฟังผลอีกสักครั้งหนึ่งว่า มีเหตุผลอะไรที่จะต้องมี มาตรา ๒๐๕ วรรคสอง ขออนุญาตฟังอีกสักครั้งหนึ่งครับ ทั้งกรรมาธิการเสียงข้างมาก
- กรรมาธิการเสียงข้างน้อย เพราะว่าในกรณีนี้กรรมาธิการเสียงข้างน้อยท่านสงวนความเห็น
- แก้ไขในเรื่องอื่นไว้ แต่ไม่มีวรรคสอง

เพราะฉะนั้น ในกรณีนี้ก่อนผมจะตัดสินใจ ผมขออนุญาตฟังให้ครบถ้วนกระบวนการความ
 5 ทั้งมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ และท่านต้องโยงไปถึงมาตรา ๒๐๕ โดยเฉพาะมาตรา ๒๐๕
 ถ้ากรณีการเสียงข้างมากอธิบายเหตุผลได้ดี สมาชิกมักจะเห็นด้วย ภาพรวมท่านวาดภาพ
 ให้กระผมเห็นได้ใหม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ในเมื่อ ๓ ปีแรกท่านให้ศาลอบรม แล้วพ้น ๓ ปี
 10 ไปแล้ว ก็แปลว่าสภาพนายความอบรมได้อย่างเดียว ทำไมต้องเป็นอย่างนั้นครับ มีเหตุ
 และผลอะไร กระผมขออนุญาตตัดสินใจ แล้วถ้าจะกรุณาอาจจะขอสงวนสิทธิไว้ซักถาม
 อีกสักครั้งหนึ่งครับ ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศรี บุญทอง
 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : เดี่ยวนะคะ อย่าเพิ่งตอบนะคะ เดี่ยวจะขอท่านสมชาย
 ก่อน เพื่อว่าจะได้ตอบคราวเดียว ท่านสมชาย เชิญค่ะ

นายสมชาย แสวงการ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม สมชาย แสวงการ
 15 สมาชิกวุฒิสภา เดิมทีก็ว่ากฎหมายฉบับนี้จะพยายามผ่านให้ท่านโดยเร็ว เพราะท่านก็กรุณา
 แก้ไขในเรื่องผู้พิพากษาสมทบให้ผมแล้ว ผมก็ไม่คิดใจ เพียงแต่ว่าพอดู ๆ ไป ท่านยัง
 อภิปรายกันไปมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๒๐๕ อย่างที่ท่านสมาชิก ท่านคำคุณ
 ได้พูด ก็มีคำถามมากมายจริง ๆ ครับ เป็นไปได้ไหมว่า ผมเข้าใจว่ากฎหมายฉบับนี้ท่านมีการ
 20 สู้กันมาก อันนี้ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนั้น ท่านก็คอมโพรไมส์ (Compromise) กันไป
 คอมโพรไมส์ (Compromise) กันมา แต่ว่าการโหวตวันนี้จะทำให้เกิดปัญหามากพอสมควร
 เราเองก็ลำบากใจครับ ถ้าตัดสินใจไปอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วเกิดข้อผิดพลาดขึ้นในอนาคต ก็
 ยากที่จะแก้ไข เพราะกฎหมายฉบับนี้อยู่ ๔๐ – ๕๐ ปี เป็นไปได้ไหมครับ กรณีการใช้
 เวลาพัก ๑๕ นาที ตกลงกันให้เสร็จ -----

ท่านจะเอามาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ กลับมาใหม่ (๑) (๒) จะแก้ไขเพิ่มเติมอะไรทำให้
เรียบร้อย แล้วมาตรา ๒๐๕ ที่เมื่อสักครู่ท่านคำถามมานี้พวกเราก็สงสัยว่า

- 5 ถ้าสภาพนายความ ด้วยความเคารพครับ รัฐธรรมนูญก็อ้างไว้จริง เห็นด้วยกับท่านเลย
แต่ว่าถ้าท่านมีขีดความสามารถแล้วเราก็ไม่ต้องเว้นบทเฉพาะกาลไว้ ๑ ปี เรียนปรึกษาว่า
ให้ท่านพักไปหรือกันสัก ๑๕ นาที เดี่ยวเรารอครับ แล้วเอาให้เสร็จเลย เดี่ยวเราโหวต
เห็นด้วยกับท่าน ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง

- 10 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านประธานคณะกรรมการคณะ

- นายสมักร เขวากันท์ (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพและเพื่อนสมาชิกทุกท่าน ผมตอบในฐานะเป็นคนกลางที่เป็นคนเจรจา
ให้ทั้ง ๒ ฝ่าย คือกรรมการเสียงข้างมากและกรรมการเสียงข้างน้อย เรื่องนี้เป็นเรื่องที่
ทางกรรมการเสียงข้างมากนี้ต้องการเปลี่ยนจากที่ปรึกษากฎหมายเป็นทนายความทั้งหมด
15 ไม่มีคำว่าที่ปรึกษากฎหมาย ให้ตัดออกทั้งหมด แต่กรรมการเสียงข้างน้อยนี้บอกว่า
ต้องการมีหลักการเดิมเอาไว้เป็นที่ปรึกษากฎหมาย ก็ให้มีการเจรจากรอบ ผมก็สั่งพักนะ
ครับ นอกรอบกัน ผลสุดท้ายก็ตกลงกันได้ว่า มาตรา ๑๒๐ ก็เป็นไปตามที่กรรมการเสียง
ข้างมากได้แก้ไข มาตรา ๑๒๑ ก็เป็นอย่างนี้ตามที่แก้ไข มาตรา ๒๐๕ ก็เช่นกัน เพราะว่า
กรรมการเสียงข้างน้อยต้องการที่จะยึดถือว่าศาลจะเป็นผู้อบรมก่อน แต่สภาพนายความก็
20 บอกว่าต้องการอบรมเอง ก็เถียงกันในปัญหาข้อนี้ ก็เจรจกันได้ครับ ยุติ เข้ามาแล้วเจรจกันได้
ได้ว่า เอาตามร่างพวกนี้ แล้วก็ให้ศาลดำเนินการอบรมก่อน ๑ ปี ปรากฏว่าตกลงกันแล้วก็ให้
ไปร่างมาตามนี้ก็เสร็จเรียบร้อย หลังจากนั้นอีกหลายวันต่อมากรรมการเสียงข้างน้อยบอก
ไม่ได้แล้ว ขอสงวนคำแปรญัตติ ท่านลองคิดดูซิว่าผมเป็นประธานแล้วผมจะอย่างไร ผมก็
ต้องยึดตามที่รายงานการประชุม ตามที่จดชวเลข แล้วเรียกมาคุยกัน ก็ โอ.เค. สงวนคำแปร
25 ญัตตินั้นันดสุดท้ายด้วย ผมก็บอก โอ.เค. ถ้าหากว่ากฎหมายให้สงวนคำแปรญัตติได้ เพราะ
แปรญัตติเสร็จเรียบร้อยหมดแล้ว ถ้ากฎหมายให้สงวนคำแปรญัตติทีหลังได้ ในเมื่อร่างเรายังไม่
เสร็จก็จะให้ ผมเห็นว่าสามารถที่จะทำได้ ก็เลยบอกอย่างนั้นคุณสงวนคำแปรญัตติไว้ก็
แล้วกัน

ก็เลยเป็นเหตุมาเป็นอย่างนี้แหละครับ นี่เพราะความใจดีของประธาน เลยเกิดเหตุอย่างนี้
ขึ้นมา ขอบขอบคุณท่านประธานครับ

5 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอขอบคุณค่ะ ขอเชิญท่านอนุรักษ์ค่ะ

นายอนุรักษ์ นิยมเวช : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ

นางอภิรดี โพธิ์พร้อม (กรรมาธิการ) : ขออนุญาต พอดีเป็นประเด็น

เกี่ยวข้อง

10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอท่านสมาชิกได้อภิปรายอีกท่านหนึ่งแล้วกันนะคะ
เชิญค่ะ

นายอนุรักษ์ นิยมเวช : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ

ขอรบกวนที่จะมีการอภิปรายตัวมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ ประกอบกับมาตรา ๒๐๕

15 เพราะว่าเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกัน คือว่าในประเด็นตรงนี้ผมคิดว่าในส่วนของมาตรา ๑๒๐

มาตรา ๑๒๑ นี้ โดยเฉพาะมาตรา ๑๒๑ ในส่วนที่กรรมาธิการเสียงข้างน้อยยอมรับหลักการ

อยู่แล้วว่า คนที่จะเป็นที่ปรึกษากฎหมายนี้จะต้องเป็นทนายความ คือถ้ายอมรับในตรงนั้นได้

ก็เท่ากับว่าในความสำคัญของตัวมาตรา ๑๒๐ นี้แตกต่างจากตัวพระราชบัญญัติเดิม ที่ว่าใน

ระบบของตัวที่ปรึกษากฎหมายนี้มี ๒ ระบบ ๑. ก็คือในส่วนที่เหมือนกับมาตรา ๘๔ ของเดิม

20 นะครับ ก็คือคนที่เป็นทนายความ โดยหลักการผมพูดง่าย ๆ คือคนที่รับใบอนุญาตกับอีกคน

ที่จบปริญญาตรี เพราะฉะนั้นโดยหลักแล้ว ถ้ากรรมาธิการเสียงข้างน้อยยอมรับในส่วนที่ตัด

ในส่วนของมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง ก็คือยอมรับในบทที่ว่าในส่วนที่เป็นปริญญาตรีธรรมดา

ไม่มีใบอนุญาต ไม่มีตัวทนายความ เพราะฉะนั้นโดยหลักแล้วในมาตรา ๑๒๐ ผมคิดว่า

โดยหลักการคงเป็นในแนวทางเดียวกับที่กรรมาธิการเสียงข้างมาก เพราะฉะนั้น

25 โดยหลักการจะเขียนอย่างไรก็ตามคนที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายตามมาตรา ๑๒๐ นี้อย่างไร

ก็เป็นทนายความ มีใบอนุญาต แต่เป็นการเขียนเวิร์ดดิ้ง (Wording) อย่างที่กรรมาธิการ

๑๑๑

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

มีงขวัญ ๔๕/๓

บอกว่า จะเขียนอย่างไรที่ปรึกษากฎหมายก็คือทนายความ เพราะว่ามาตรา ๑๒๑ ถูกตีบังคับ
ว่าเป็นทนายความอยู่แล้ว -----

5

- ๕๐/๑

๑๑๒

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ฐันติตา ๕๐/๑

เพราะฉะนั้น โดยหลักแล้วมาตรา ๑๒๐ ผมไม่ได้มีปัญหาข้อสงสัย หรือมาตรา ๑๒๑ ผมว่า
ประเด็นที่ทางสมาชิกส่วนใหญ่ที่ฟังคงติดขัดในแง่ถามว่า การเป็นที่ปรึกษากฎหมายตรงนี้
5 ทำไม่ต้องผ่านการอบรมโดยสภาทนายความอันเดียว ก็คือเป็นการลิมิต (Limit) ไว้ว่า
เป็นการอบรมโดยหน่วยงานอื่นไม่ได้หรือในภายหลัง ๓ ปี ก็เหมือนอย่างที่ทางท่านสมาชิก
บอก คราวนี้ผมอยากให้เพื่อนสมาชิกดูมาตรา ๒๐๕ ประกอบทั้งวรรคหนึ่ง วรรคสอง
ดูมาตรา ๒๐๕ วรรคหนึ่ง วรรคสองประกอบเลย มาตรา ๒๐๕ เราบอกว่า มาตรา ๑๒๑ ก็คือ
ในเรื่องที่กำหนดคุณสมบัติใหม่ตามที่ทางท่านกรรมการกำหนด ไม่เอามาใช้บังคับภายใน
10 ๒ ปี ก็คือในระหว่างนี้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๔ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชน
และครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและเด็ก ปี ๒๕๓๔ เอามาใช้บังคับจนกว่าคดี
จะถึงที่สุด ก็คือว่า ถ้าอย่างนี้ให้นำมาตรา ๘๔ ก็ยังเอามาใช้บังคับอยู่ใน ๒ ปี ตามความเข้าใจ
ของผม เพราะฉะนั้นเท่ากับว่าระบบของตัวการที่จะมีที่ปรึกษากฎหมาย ๒ ระบบ ระบบที่
เป็นระบบทนายความกับระบบคนที่จบปริญญาตรีตามมาตรา ๘๔ ยังนำมาใช้บังคับจนกว่า
15 คดีจะถึงที่สุด เพราะฉะนั้น โดยหลักแล้ว อย่างที่ทางกรรมการเสียงข้างมากพูดเหตุผล
เยอะเยาะว่ารัฐธรรมนูญเป็นอย่างไร ต้องมีบทบัญญัติทนายความอะไรอย่างนี้ ผมอยาก
สอบถามว่า ถ้าเป็นอย่างนั้นจริง ๆ ทำไม่ต้องเก็บบทบัญญัติมาตรา ๒๐๕ วรรคหนึ่งไว้
ถ้าจะเอามาใช้บังคับ ก็เอามาใช้บังคับเลย หรือคิดว่าโดยหลักการแล้วยังไม่สามารถใช้บังคับ
ได้ เพราะว่าในมาตรา ๒๐๕ เอามาใช้ ๒ ปี ที่จริงในระบบของเดิมในมาตรา ๘๔ ก็จะมี
20 ๒ ระบบ ก็คือพยายามที่จะจำกัดในส่วนที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายเฉย ๆ ที่ไม่มีทนายความ
ตรงนั้นผมว่าถ้าเราจะมาใช้ทั้งระบบก็คิดว่าสามารถใช้ได้หรือเปล่า ก็ต้องสอบถามทาง
กรรมการว่าทำไมถึงเก็บในส่วนของมาตรา ๒๐๕ วรรคหนึ่งไว้

อีกประการหนึ่ง ในวรรคสองก็คือว่า ให้ ๓ ปีนับจากวันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ ให้หน่วยงานของศาลยุติธรรมเป็นผู้อบรมผู้ปฏิบัติหน้าที่ เป็นที่ปรึกษากฎหมาย
25 ตามมาตรา ๑๒๑ ก็เหมือนกัน ก็คือเท่ากับบทบัญญัตินี้ให้ทางหน่วยงานของศาลยุติธรรม
เป็นคนอบรม ๓ ปี ในความหมายย้อนกันกลับไปเหมือนเดิมว่า ในวรรคหนึ่ง ถ้าในช่วง
๒ ปีถ้าเราใช้ระบบของตัวกฎหมายเก่า ก็คือระบบของมาตรา ๘๔ ถ้าเราขึ้นไปดูกฎหมาย
ตามมาตรา ๘๔ ไม่มีระบบของการอบรม ในมาตรา ๘๔ ตามกฎหมายเดิมก็ระบุแล้วว่า

๑๑๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ฐันศิตา ๕๐/๒

ให้มีที่ปรึกษากฎหมายตามมาตรา ๘๓ โดยคุณสมบัติไม่ได้กำหนดเรื่องการอบรมไว้
ก็แค่ระบุว่า ๑. เป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความ หรือได้รับปริญญาทาง
5 กฎหมายไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือจดทะเบียนเป็นที่ปรึกษากฎหมายตาม
มาตรา ๘๕ ไม่ได้มีคุณสมบัติของการอบรมไว้ ผมเลยสงสัยว่าการที่เราเอากฎหมายเก่าไปใช้
แล้วกฎหมายเก่าไม่ได้กำหนดคุณสมบัติการอบรม แต่พอมาใส่วรรคสองบอกว่า
ให้หน่วยงานศาลยุติธรรมเป็นผู้อบรมผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๒๑ เพราะเหมือนจริง ๆ
ว่ามาตรา ๑๒๑ ยังไม่ได้ใช้ทันที ต้องถูกดึงมาใช้ในอีก ๒ ปีข้างหน้า เลยกราบเรียนเพื่อความ
10 เข้าใจว่าจริง ๆ แล้วเป็นอย่างไรใน ๓ มาตราตรงนี้ กราบขอบพระคุณครับ

- ๕๑/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศรี บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอขอบพระคุณค่ะ ดิฉันจะขอให้กรรมการ

5 ทั้งกรรมการเสียงข้างน้อยและกรรมการเสียงข้างมากตอบคนละที ขอเชิญท่านก่อนค่ะ

นางอภิรดี โพธิ์พร้อม (กรรมการ) : ขอบพระคุณค่ะ อภิรดี

รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง กรรมการผู้สงวนความเห็น ดิฉันต้องรบกวน
เวลาที่ประชุมจริง ๆ นะคะ เพราะว่ามีประเด็นมากมาย

เรื่องแรกเลย ดิฉันอยากกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านสมาชิก

10 ทุกท่านว่า สิ่งที่คุณจะกล่าวต่อไปนี้ ท่านสามารถตรวจสอบได้จากรายงานการประชุม
เมื่อสักครู่ดิฉันขอประทานโทษที่อาจจะต้องให้ข้อมูลที่จะไม่ได้ตรงกับที่ท่านประธาน
ได้พูดนัก เนื่องจากดิฉันได้กราบเรียนตั้งแต่แรกแล้วว่า หลักว่าจะใช้ที่ปรึกษากฎหมายหรือ
ทนายความ เป็นประเด็นสำคัญในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง
แล้วในการพิจารณามาตราหนึ่งซึ่งมีการยกขึ้นมาเพื่อขอแก้ไข คำว่า “ที่ปรึกษากฎหมาย”

15 ในทุกที่ในร่าง ให้เป็นว่า “ทนายความ” ดิฉันเห็นว่าเป็นหลักการที่ขัดกับหลักสากล
หลายท่านบอกว่ากฎหมายนี้ร่างมานานแล้ว ก็กราบเรียนว่าร่างพระราชบัญญัติ
ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวฉบับนี้มีการยกขึ้น
โดยนำหลักการเก่าที่ยังมีประโยชน์และสอดคล้องกับหลักการสากลมาบัญญัติไว้ แล้วก็
บัญญัติหลักการใหม่ ๆ ออกแบบเครื่องมือสำหรับแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กได้หลากหลาย

20 มากขึ้น และก็นำมารวม เพราะฉะนั้นถามว่า ทำไมกฎหมายฉบับนี้บางมาตรายังใช้
บทบัญญัติเดิม ๆ เลย เพราะเหตุผลว่า บทบัญญัติเดิมนั้นเป็นบทบัญญัติที่สอดคล้อง
กับเจตนารมณ์ในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน แล้วเป็นหลักการที่สอดคล้อง
กับหลักสากล ดิฉันขออนุญาตกราบเรียนต่อว่า พอเกิดบรรยากาศเช่นนั้นขึ้นในการ
อภิปรายมีการอภิปรายกันถึง ๒ ครั้ง ๒ คราในเรื่องของที่ปรึกษากฎหมาย และดิฉันก็รับ

25 จากที่ประชุมไปค้นคว้างานทางวิชาการมาอ้างอิง กรรมการหลายท่านก็นำวิทยานิพนธ์
มานำเสนอ ดิฉันไปค้นข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามาให้ดูว่า ทำไมเขาถึง
เขียนมาตรา ๑๒๐ ไว้ ซึ่งเขียนชัดเจนว่าไม่ให้มีทนายความ แต่วันนี้กรรมการเรากำลังจะ

๑๑๕

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

วนิดา ๕๑/๒

5 แก่ข้อความว่า ที่ปรึกษาถูกหมายให้เป็นทนายความในทุก ๆ ที่ อธิบายด้วยเหตุผลทาง
วิชาการไม่ได้ว่าเราแก้เพราะเหตุผลอะไร ดิฉันก็เลยพยายามค้นคว้ามาให้ ก็ได้รับความจริง
อย่างที่ได้ทราบเรียนไปเมื่อสักครู่ว่า หลักการในเรื่องนี้ในชั้นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลเยาวชน มีการค้นคว้าทางวิชาการในระบบเยาวชนประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกหลายประเทศ
ไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ หรือหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งเขามีการจัดตั้ง
ศาลเยาวชนมาก่อน เขาก็มองเรื่องนี้ชัดเจนว่า-----

- ในกระบวนการยุติธรรมเยาวชน เด็กและครอบครัว เขาไม่ได้มุ่งเน้นในเรื่องทางคดีอย่างที่
 5 ดิฉันได้กราบเรียน เขาต้องการให้เด็กกับศาลมีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อดูแลให้
 โอกาสแก่กระทั่งพ่อ แม่ ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในศาล กระบวนการในการพิจารณา
 คดีเยาวชนไม่ได้ใช้วิธีพิจารณาความอาญาโดยเคร่งครัด ผ่อนคลาย ใช้ภาษาง่าย ๆ ถามว่า
 เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อะไร ก็เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่เขาเป็นผู้กระทำความผิด เขารู้สึก
 ถึงบรรยากาศความเป็นมิตร เขาไม่รู้สึกถึงตราบาป เขารู้สึกถึงความอ่อนโยนในการทำงาน
 10 ที่เด็กจะสามารถกลับตัวเป็นคนดีได้อีกครั้งหนึ่งจริง ๆ นี่คือเจตนารมณ์ที่แท้จริงของ
 กฎหมาย ในต่างประเทศทุกประเทศที่ดิฉันศึกษาและพหุหาความรู้ได้ ในกระบวนการ
 ยุติธรรมเยาวชนก็ไม่มีประเทศไหนเขาใช้คำว่า “ทนายความ” เมื่อบรรยากาศเป็นแบบนี้
 ดิฉันเองในฐานะที่เป็นกรรมการและทำงานด้านเด็กและเยาวชนมาตลอด และเข้าใจดีว่า
 15 เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ ถ้าปล่อยให้เกิดการแก้ไขบทบัญญัติในเรื่องนี้ไปจะเสียหายกับ
 กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างมาก แต่ดูบรรยากาศแล้ว ถ้าปล่อยให้
 มีการนับคะแนนเสียงกัน คงอาจจะกลายเป็นเสียงข้างน้อย และร่างทั้งร่างก็จะถูกแก้ไขเป็น
 “ทนายความ” ทั้งร่างเลย เพราะฉะนั้นขั้นตอนต่อมาก็ยังคุยกันอยู่ ยังไม่จบ แล้วเรื่องของการ
 เสนอว่าอบรมโดยสภาทนายความ ไม่ใช่ข้อเสนอที่มีการไปตกลงกันนอกรอบ แต่เป็น
 ข้อเสนอที่ท่านกรรมการท่านหนึ่ง ดิฉันต้องขออนุญาตระบุนามท่าน คือท่านรองประธาน
 20 คณะกรรมการสุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย เป็นคนเสนอ เพื่อให้บรรยากาศผ่อนคลายเข้ามาใน
 ที่ประชุม มีอยู่ในรายงานการประชุม กรุณาพูดขึ้นมาในที่ประชุมว่า เป็นที่ปรึกษากฎหมายก็
 ได้ แต่ต้องให้สภาทนายความอบรม ข้อนี้ดิฉันได้เรียนในที่ประชุมว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่
 กระทบกับการทำงานของหน่วยงาน ซึ่งเป็นข้อบังคับของประธานสภาทนายความ ดิฉันเองใน
 ฐานะเป็นกรรมการมา รับผิดชอบไม่ไหว ดิฉันไม่ได้ตอบรับนะคะ แต่ว่าท่านรอง ท่าน
 วัลลภ ตั้งคณาภิรักษ์ท่านอยากให้มีบรรยากาศไปได้และกฎหมายผ่านได้เร็ว ท่านก็เสนอมา
 25 บอกว่า ถ้าอย่างนั้นไปเขียนในบทเฉพาะกาลไว้ว่าหลังจาก ๓ ปีแล้วให้สภาทนายความเป็น
 คนอบรม อันนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในที่ประชุม พอดิฉันกลับไปสำนักงาน ดิฉันก็ถูกทาง
 สำนักวิชาการ สำนักงาน

๑๑๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ละไม ๕๒/๒

ศาลยุติธรรมบอกว่า หลักการเรื่องนี้เป็นข้อบังคับประธานศาลฎีกานะ และเราก็ไม่ได้อบรม
กันเอง แล้วที่ท่านกรรมาธิการ ประธานโทษณะคะ ท่านเสริมเกียรติ ดิฉันไม่ได้เจตนาที่จะ
5 บอกว่าต้องศาลเป็นหน่วยงานที่อบรม แต่ศาลเป็นหน่วยงานดำเนินการอย่างที่ได้กราบเรียน
ท่านประธานไปยังท่านสมาชิกตั้งแต่แรกแล้วว่า บทบัญญัตินี้เขียนกว้าง ๆ เป็นข้อบังคับ
โดยประธานศาลฎีกา ศาลยุติธรรมเข้ามาทำหน้าที่แค่เป็นผู้ประสานให้เกิดการอบรม
ซึ่งสภาพนายความเองก็อาจจะเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับเชิญเข้ามาช่วยกันจัดทำข้อบังคับ
ด้วยซ้ำ เพราะฉะนั้นเพียงแต่เราบอกว่า อย่าไปเขียนบังคับหรือฟิกส์ (Fix) ไว้เลยว่าต้องโดย
10 สภาพนายความ เพราะว่าก็ไม่ปรากฏเหตุผลใด ๆ มีความจำเป็นอะไรที่จะต้องอบรมโดย
สภาพนายความ เรื่องนี้ท่านสามารถตรวจสอบจากรายงานการประชุมได้ ดิฉันก็ยอมรับ
ในที่ประชุมว่า ตัวดิฉันจำเป็นต้องไปในสถานการณ์นั้น เพื่อไม่ให้มีการมาแก้ไขถ้อยคำ
หรือหลักการสำคัญในร่าง แต่ว่าท้ายที่สุดดิฉันก็มากราบเรียนท่านประธานและก็แถลง
ในที่ประชุมว่า ดิฉันต้องขอประธานโทษว่า ถึงดิฉันจะเห็นด้วยไปแล้ว แต่ในเมื่อมีสัญญาณ
15 มาจากหน่วยงาน มีความเห็นมาแบบนี้ ดิฉันก็มีความจำเป็น ดิฉันเป็นฝ่ายเลขานุการ ก็ไป
ร่างบทบัญญัติตอนท้ายมานำเสนอที่ประชุมให้ในวรรคสองของมาตรา ๒๐๕ ก็แถลง
ท่านประธานว่าขออนุญาตที่ดิฉันต้องสงวนความเห็นไว้ อันนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในการ
ประชุม สิ่งที่ดิฉันต้องกราบเรียน ต้องรบกวนเวลามาก ๆ เลยว่า ที่ทั้งท่านกรรมาธิการ
เสียงข้างมากทั้ง ๒ ท่านชี้แจงเกี่ยวกับในมาตรา ๗/๑ ในวิธีพิจารณาความอาญา ที่ท่านยกขึ้น
20 มาว่าใช้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ดิฉันต้องกราบเรียนว่าไม่ได้เป็นเรื่องขัดแย้งอะไรกัน เพราะว่า วิธี
พิจารณาความอาญาเป็นบทบัญญัติที่ใช้เป็นการทั่วไปในการดำเนินคดีอาญาปกติสำหรับ
ผู้ใหญ่ แล้วก็มีกรเขียนวิธีพิจารณาเยาวชนคู่ขนานไป -----

- ๕๓/๑

25

เพราะฉะนั้นอะไรที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนก็ต้องมาใช้วิธีพิจารณาคดีเยาวชน

ซึ่งบัญญัติมาตั้งแต่ปี ๒๔๕๕ ฉบับแรกเลย แล้วในมาตรา ๖ ในวิธีพิจารณาคดีเยาวชน

- 5 ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ ก็ยังบอกว่าให้เอาวิธีพิจารณาความอาญามาใช้ในวิธีพิจารณาคดี
 เยาวชนด้วย อะไรที่ไม่ขัดหรือแย้งกับเรื่องของเยาวชน ส่วนในบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๔/๑
 ที่ต้องการตั้งทนายความในชั้นสอบสวนก็ดี ตั้งทนายความให้ในชั้นศาลก็ดี ก็เป็นเรื่องของ
 ผู้ใหญ่ทั้งนั้น ในเรื่องของเด็ก สมัยก่อนกฎหมายฉบับนี้ยังไม่เคยเขียนไว้ในชั้นสอบสวนให้
 10 มีที่ปรึกษากฎหมาย เพราะฉะนั้นมาตรฐานในการดูแลเด็กและเยาวชนของเราในกฎหมาย
 ปัจจุบันจึงมีมาตรฐานที่ยังด้อยกว่าการดูแลผู้ใหญ่ ก็มีการมาร่างบทบัญญัติฉบับนี้ขึ้น และก็
 ปรับให้มีที่ปรึกษากฎหมายในชั้นสอบสวนด้วย เพราะฉะนั้นไม่ได้เป็นเรื่องที่ขัดแย้งกัน

ส่วนในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ ที่บอกว่า บุคคลจะต้องได้รับความช่วยเหลือ

ในทางคดีจากทนายความ ดิฉันก็ทราบเรียนว่าเป็นบทบัญญัติที่เขียนเป็นหลักการทั่วไป คำว่า
 ทนายความ ณ ที่นี้เป็นคำทั่ว ๆ ไป เป็นการสื่อความหมายว่าเขาควรจะได้รับ的帮助เหลือ

- 15 ทางกฎหมาย ถ้าเป็นผู้ใหญ่ก็ช่วยเหลือโดยทนายความ ถ้าเป็นเด็กก็ช่วยเหลือโดย
 ที่ปรึกษากฎหมาย แล้วก็อีกอันหนึ่งที่ดิฉันต้องทราบเรียนก็คือ ท่านตั้งคำถาม รู้สึกของ
 ท่านสมาชิกวุฒิสภาท่านหนึ่งท่านถามดิฉัน ให้ตอบว่า ระหว่างสภาทนายความอบรม
 กับศาลอบรม จริง ๆ แล้วดิฉันไม่อยากให้เปรียบเทียบอย่างนั้น เพราะว่าในร่างไม่ได้บอกว่า
 อบรมโดยหน่วยงานไหน เพราะดิฉันเสนอขอสงวนไว้ ให้เขียนไว้ให้เปิดกว้างว่าอบรมโดย
 20 ข้อบังคับประธานศาลฎีกา เหมือนอย่างเช่นที่สภาผู้แทนราษฎรทำมาท่านั้น ท่านประธานคะ
 เพราะฉะนั้นดิฉันไม่ได้ระบุเจาะจงว่าจะต้องมาเขียนว่า อบรมโดยหน่วยงานของศาล ส่วนที่
 เกิดข้อสงวนในวรรคสองขึ้นมา ก็ไม่ใช่ความเห็นหรือความคิดของดิฉัน แต่เป็นความคิด
 ของกรรมการเสียงข้างมาก ถ้าเป็นไปตามข้อสงวนของดิฉัน มาตรา ๒๐๕ วรรคสอง
 ก็จะไม่ได้อยู่ ในร่างฉบับนี้ แต่เมื่อพูดถึงมาตรา ๒๐๕ แล้วขออธิบายต่อในวรรคแรก
 25 เพื่อท่านสมาชิกจะได้เข้าใจว่า ในวรรคแรกเป็นไปตามร่างเดิมที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎร
 มาแล้ว หมายความว่า ที่ปรึกษากฎหมายที่เป็นอยู่เดิมอย่างที่ท่านเข้าใจว่าเขาไม่ผ่านการ
 อบรม ทำไมฉบับนี้

๑๑๘

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ปาติคา ๕๓/๒

ต้องมาเขียนว่าให้มีกรอบรม เหตุผลก็เนื่องจากการดำเนินการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน
จำเป็นต้องให้คนที่เข้ามาทำหน้าที่ที่ปรึกษากฎหมายต้องมีจิตสำนึกพิเศษจากการเป็น
5 ทนายความธรรมดาที่ผ่านการอบรมโดยสภาทนายความ ให้มีความรู้ในเรื่องเจตนารมณ์
ของกฎหมายเยาวชน ให้เข้าใจถึงกระบวนการวิธีในการทำงานในศาลเยาวชนให้เข้าไปตาม
เจตนารมณ์ให้เหมาะสมที่จะทำให้เด็กกลับตัวเป็นคนดีได้ ที่ผ่านมากฎหมายเดิมไม่มี
กระบวนการการอบรม เพราะฉะนั้นก็เลยทำให้บทบาทตรงนี้ยังไม่ค่อยมีความชัดเจน
จึงมีการมาเขียนบทบัญญัติในฉบับใหม่ให้ผ่านการอบรมขึ้นมา เพราะฉะนั้นก็จะเกิด
10 ที่ปรึกษากฎหมาย ๒ กลุ่ม คือที่ปรึกษากฎหมายที่ทำหน้าที่อยู่เดิมในศาลทุกวันนี้ แล้วก็
เกิดที่ปรึกษากฎหมายที่จะเกิดขึ้นตามมาตรา ๑๒๐ แต่เนื่องจากการจะทำหน้าที่
ที่ปรึกษากฎหมายตามมาตรา ๑๒๐ ได้ มาตรา ๑๒๑ บอกว่าต้องผ่านการอบรม ต้องมี
กระบวนการการดำเนินการ ซึ่งต้องมีขั้นตอนทำหลักสูตรจัดการอบรม ถ้าเราบอกว่าให้ใช้
มาตรา ๑๒๐ ทันที เด็กและเยาวชนที่เป็นจำเลยอยู่ในศาลในขณะนี้ หรือในกระบวนการ
15 ยุติธรรมชั้นสอบสวน ก็จะไม่มีการปรึกษากฎหมายช่วยเหลือดูแลแล้ว เพราะที่ปรึกษา
กฎหมายตามกฎหมายเดิมสิ้นผลไป เลยจำเป็นต้องเขียนมาตรา ๒๐๕ ในวรรคแรกไว้
เป็นบทเฉพาะกาลให้คนกลุ่มนั้นยังคงทำหน้าที่ต่อมาเพื่อระยะเวลา ๒ ปีนี้จะได้ใช้ในการ
ดำเนินการเพื่อจัดให้มีที่ปรึกษากฎหมายตามกฎหมายใหม่

20

- ๕๔/๑

ส่วนอีกประเด็นหนึ่งหลายท่านพูดว่า ในเมื่อไปยอมในหลักการใน (๒) แล้วว่า ที่ปรึกษากฎหมายไม่จำเป็นต้องมาจากทนายความ ที่ปรึกษากฎหมายทั้งหมดต้องเป็น

5 ทนายความแล้วก็ได้กราบเรียนเหตุผลว่า เห็นด้วยกับท่านรองประธานคณะกรรมการ
 สурชัย เลียงบุญเลิศชัย ที่ท่านได้ยกประเด็นว่า ถ้าเกิดกลุ่มคนเหล่านี้ทำงานต่อไปจะไม่มีคน
 ควบคุมในมาตรฐานวิชาชีพ อันนี้เป็นเหตุผลที่ท่านยกขึ้นมา ตัวดิฉันเองและกรรมการ
 เสียงข้างมากก็เห็นพ้องกัน ถ้ามว่าคำว่า “ทนาย” ตรงนี้จะต่างกับการทำหน้าที่ที่ปรึกษา
 กฎหมายอย่างไร ก็กราบเรียนอย่างนี้ค่ะว่า ถ้าท่านดูในมาตรา ๑๒๑ (๑) จะเห็นความชัดเจน
 10 ว่า คนที่จะมาเป็นที่ปรึกษากฎหมายได้ต้องผ่านการอบรมหลักสูตร โดยสภาทนายความเพื่อ
 เป็นทนายความก่อน หลังจากนั้นแล้วถ้ายังเป็นทนายความยังทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา
 กฎหมายไม่ได้ ท่านที่เป็นทนายความที่อยากจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมาย จะต้องผ่าน
 กระบวนการที่ถูกฝึกอบรมให้มีจิตวิญญาณสำหรับการทำงานด้านเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะ
 อีกถึงจะทำหน้าที่ได้ เพราะเหตุผลอย่างนี้ บทบัญญัติในมาตรา ๑๒๐ จึงต้องคงไว้ตามร่าง
 15 เดิม คำว่า “มีคุณสมบัติเป็นทนายความ” ไม่ได้สื่อความหมายว่าต้องเป็นทนายความตาม
 มาตรา ๑๒๐ คือเขาไม่ให้เป็นทนายความ แต่ที่เป็นที่ปรึกษากฎหมาย เพียงแต่คุณสมบัติที่
 ปรึกษากฎหมายจะต้องมี ๒ ระดับ คือผ่านการอบรมจากสภาทนายความเพื่อเป็นทนายความ
 แล้วผ่านการอบรมโดยหลักสูตรพิเศษ โดยข้อบังคับประธานศาลฎีกา ที่ดิฉันได้กราบเรียน
 ท่านสมาชิก ดิฉันไม่มีเจตนาจะรบกวนเวลาของท่านสมาชิกแต่ประการใด ดิฉันขออนุญาต
 20 สรุปลีกครั้งหนึ่งว่า เหตุผลต่าง ๆ ที่เรายกขึ้นมาพูดคุยกัน ดิฉันเชื่อมั่นในความเป็นสมาชิก
 วุฒิสภา เพราะท่านเป็นสภาที่เลียง ดิฉันเชื่อมั่นในความเป็นผู้มีหลักวิชาการ ทั้งท่านที่มาจาก
 การสรรหาและการเลือกตั้ง ที่ท่านมีองค์ความรู้ผ่านประสบการณ์มากมายว่า วันนี้เรากำลัง
 ช่วยกันออกแบบกฎหมายฉบับหนึ่งเพื่อเด็กและเยาวชนของประเทศไทย และเรามาช่วยกันดู
 สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับเด็กและเยาวชน ดิฉันไม่อยากจะพูดถึงเรื่องอำนาจของหน่วยงานไหน
 25 เพราะว่าไม่ใช่จุดยืนของศาลยุติธรรมอยู่แล้ว ศาลยุติธรรมเรามาทำร่างกฎหมายฉบับนี้
 เจตนารมณ์ที่แท้จริง จุดยืนคือ จะทำกฎหมายอย่างนี้ออกมาให้หน้าตาเป็นอย่างไร แล้วดี
 ที่สุดสำหรับเด็กและเยาวชน เด็กไทยจะได้รับการดูแลอย่างดีที่สุด กลับตัวเป็นคนดี
 เป็นอนาคตของชาติบ้านเมืองได้ต่อไปได้อย่างไร เราไม่เคยยืนอยู่บนฐานคิดว่าอำนาจ

- ของหน่วยงานไหน ศาลยุติธรรมจะถูกก้าวล่วงอำนาจหรือไม่อย่างไร อันนี้ต้องกราบเรียน
แล้วที่ท่านกรรมการหลายท่านได้พูดในประเด็นนี้ ซึ่งดิฉันฟังแล้วไม่สบายใจ ดิฉันใน
- 5 ฐานะที่เป็นกรรมการที่มาจากหน่วยงานของศาลยุติธรรม คงต้องขออนุญาตใช้เวลา
ตรงนี้ได้ กราบเรียนชี้แจงว่า เราไม่มีจุดยืนในเรื่องนี้ เรามีจุดยืนอย่างเดียวกันว่า กฎหมายฉบับนี้
ออกมาแล้วทำอะไรจะดีที่สุดสำหรับเด็กและเยาวชนที่เขากระทำความผิด แล้วสามารถ
เปลี่ยนแปลงตัวเอง กลับตัวเป็นคนดีได้อีกครั้งหนึ่ง ไปเป็นอนาคตที่จะพัฒนาประเทศชาติ
ให้เจริญก้าวหน้าได้ อันนี้คือสิ่งที่ดิฉันอยากจะกราบเรียน ไม่ทราบดิฉันตอบครบหรือยัง
- 10 แต่น่าจะครบแล้วนะคะ ถ้ายังไม่ครบก็กรุณาถามได้อีก ขอบพระคุณค่ะท่านประธาน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนยา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ค่ะ
นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) :
ขอขอบคุณท่านประธาน สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมการ
- 15 ก็ขออนุญาตตอบคำถามคร่าวๆเดียวกันเลย ทั้งที่ท่านสมาชิกได้กรุณาถาม แล้วก็คำอภิปราย
ของท่านกรรมการฝ่ายเสียงข้างน้อยที่พาดพิงมาถึงผม ขอกราบเรียนอย่างนี้ครับว่า สิ่ง
ที่พยายามนำเสนอว่าการเข้าไปดูแลเด็กซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในคดีอาญานั้น
มาตรฐานสากลเขาไม่ให้เด็กมีโทษความ ก็ต้องกราบเรียนครับว่า กฎแห่งกรุงปักกิ่งซึ่งออก
ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ปี ๑๙๘๐
- 20 นั้น ไม่มีข้อไหนเลยที่เขียนห้ามไม่ให้เด็กหรือเยาวชนมีโทษความ อันนี้ต้องขอกราบเรียน
ข้อเท็จจริง ยิ่งไปกว่านั้นในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของเด็กและเยาวชนในข้อ ๒๐ (๒)
กลับเขียนอย่างนี้ครับเพื่อนสมาชิกที่เคารพ เขียนว่า “รัฐภาคีจะประกันให้มีการดูแลแก่เด็ก
เช่นว่านั้นตามกฎหมายภายใน” นั้นหมายความว่าตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งมีผล
ใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ปี ๑๙๘๐ ให้เป็นสิทธิของประเทศภาคีที่จะออกกฎหมาย
- 25 ภายในเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนอย่างไรก็ได้ เพียงแต่ให้อยู่ในหลักการ
สำคัญที่ปรากฏอยู่ในอนุสัญญาที่ว่านั้น นั้นหมายความว่าประเทศไทยมีอธิปไตยในทาง
กฎหมายของตัวเองที่เราจะยกระดับในการคุ้มครองสิทธิของเด็กให้สูงกว่าข้อตกลงที่ถูก

๑๒๒

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ลัดดาวัลย์ ๕๔/๓

กำหนดไว้ในอนุสัญญาได้ เพราะฉะนั้นการที่บอกว่า เด็กมีทนายความไม่ได้ ควรมีแต่ที่
ปรึกษากฎหมาย เป็นมาตรฐานสากลนั้นจึงไม่เป็นความจริงครับ

- 5 ประการต่อมา ผมขอทราบเรียนเกี่ยวกับเรื่องของการอบรมว่า หน่วยงาน
ไหนควรที่จะทำหน้าที่เป็นผู้อบรมทนายความที่จะเข้าไปทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมาย
ให้กับเด็ก ณ ขณะนี้คงเป็นข้อยุติทั้งกรมการฝ่ายเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยว่า
ผู้ที่จะมาทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายให้กับเด็กและเยาวชนนั้นก็คือ ทนายความ
เพียงแต่เราไปเพิ่มกฎกติกาผ่านมาตรา ๑๒๑ ว่าจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรพิเศษ
10 ซึ่งมีความเห็นต่างกันในตรงนี้ว่า หน่วยงานที่จะทำหน้าที่อบรมหลักสูตรพิเศษให้กับ
ทนายความเพื่อก้าว ไปสู่การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายในคดีเด็กและเยาวชนนั้น
ควรอบรมโดยสภาพทนายความหรือโดยศาลยุติธรรม ผมทราบเรียนอย่างนี้ครับว่า
โดยข้อเท็จจริงสภาพทนายความทำหน้าที่อบรมผู้ที่จะเป็นทนายความอยู่แล้ว ผมดีใจครับ
ที่ท่านกรมการ ได้ชี้แจงว่าพื้นฐาน หลักคิดในเรื่องนี้ท่านยึดอยู่บนประโยชน์ของ
15 ประชาชน ผมทราบเรียนครับว่า ถ้ายึดอยู่บนประโยชน์ของประชาชนนั้นเราก็คงมีความเห็น
สอดคล้องกันที่สุดในที่สุดว่า ในการทำงานเพื่อที่จะผลิตบุคคลเข้ามาทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมาย
ในเมื่อมีหน่วยงานประจำคือสภาพทนายความเขาทำหน้าที่ฝึกอบรมอยู่แล้ว -----

- ๕๕/๑

20

๑๒๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

วินัย ๕๕/๑

ถ้าเรากำลังถึงการประหยัดเรื่องงบประมาณของประเทศชาติ ก็ให้สภานายความเขาทำ
ในคราวเดียวกันไม่ได้หรือครับ ถ้าอยากจะให้หลักสูตรนั้นออกมารูปร่างหน้าตาอย่างไร
5 ในร่างกฎหมายมาตรา ๑๒๐ เขากำหนดอยู่แล้วว่า ศาลยุติธรรมโดยท่านประธานศาลฎีกา
เป็นคนออกข้อบังคับ ท่านกำหนดทิศทางได้หมดเลย เพียงแต่สิ่งที่ท่านอภิปรายนั้น
ท่านพยายามต้องการลงมาเป็นผู้ปฏิบัติการเสียเอง ซึ่งผมถึงได้กราบเรียนว่า ผมอยากเห็น
ภาพของศาลยุติธรรมอยู่กับการพิจารณาพิพากษาคดี มากกว่าที่ท่านจะลงมาทำงานธุรการ
จัดหลักสูตรอบรมให้กับหน่วยงานภายนอก ซึ่งผมเชื่อว่าท่านผู้พิพากษาทั่วประเทศ
10 ท่านก็ไม่เห็นด้วย ที่จะไปเขียนให้ศาลต้องมาแบกภาระในการที่จะต้องมาจัดหลักสูตรอบรม
ให้กับทนายความทั่วประเทศ ทั้ง ๆ ที่สภานายความเขามีกำหนดการในแต่ละปี
เขาจัดอบรมในหลักสูตรตรงนี้อยู่แล้ว ทำไมเราไม่เอาตรงนี้ไปเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์ขึ้น
ตรงเป้าหมายที่เราอยากให้เป็น ตรงเป้าหมายที่เราอยากจะได้ โดยเราไม่ต้อง
ไปเขียนให้ สร้างให้มีอีกหน่วยงานหนึ่งมาจัดอบรมหลักสูตรเพิ่มเติมให้สิ้นเปลือง
15 งบประมาณของแผ่นดิน ในเมื่อเป็นสิ่งที่สามารถทำได้คราวเดียวกัน และเพื่อประโยชน์
ของประเทศชาติ ขอเถอะครับ อย่าไปสิ้นเปลืองงบประมาณว่า ต้องของงบประมาณ
มาจัดหลักสูตรต่างหากให้กับทนายความอีก

ประเด็นต่อไปก็คือว่า ประโยชน์ของประชาชนอยู่ตรงไหน ผมเรียนว่า
นอกจากประโยชน์ของประเทศชาติในด้านของการประหยัดงบประมาณแล้ว ประโยชน์ของ
20 ประชาชนก็คือ ประชาชนจะไม่เกิดความสับสน เวลาจะใช้บริการที่พึงพาในเรื่อง
กระบวนการยุติธรรมจากผู้ประกอบวิชาชีพหรือจากมืออาชีพ ประชาชนไม่ต้องคิดว่า
อันนี้เป็นคดีเด็กต้องไปหาทนายความหรือต้องไปหาที่ปรึกษากฎหมาย อันนี้เป็นคดีผู้ใหญ่
ต้องไปหาทนายความจากสภานายความ หรือต้องไปหาทนายความจากการอบรมหลักสูตร
ของศาลยุติธรรม ท่านลองคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน ลองคำนึงถึงประโยชน์ของ
25 ภาคสังคมโดยรวมสิครับว่า เรากำลังจะไปสร้างหลักเกณฑ์ใหม่ขึ้นมาให้มีหลักเกณฑ์
หลายมาตรฐาน เกิดความยุ่งยากสับสนของภาคประชาชนไหมครับว่า ในการที่จะพึงพา
บุคลากรที่จะเข้ามาดูแลสิทธิเสรีภาพของเขานั้น เขาต้องไปหาทนายความ หาที่ปรึกษา
กฎหมายที่ผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันต่างสถาบันกัน

๑๒๔

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

วินัย ๕๕/๒

ประการสุดท้ายเรื่องของบทเฉพาะกาล ผมกราบเรียนอย่างนี้ว่า
เรื่องบทเฉพาะกาลนั้นก็เป็นการเขียนขึ้นมาเพื่อรองรับปัญหาข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ ก็คือ
5 กราบเรียนอย่างนี้ครับว่า ท่านที่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับนั้น เราไม่สามารถทำให้คดี
ที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลเสร็จสิ้นในคราวเดียวกัน พร้อมกันหมดทั่วประเทศ เพื่อที่จะเริ่มต้น
นับหนึ่งใหม่ได้ เพื่อนสมาชิกคงทราบดีครับว่า กฎหมายฉบับนี้จะมีผลยกเลิกกฎหมาย
ฉบับเดิม ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ เพราะฉะนั้นช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างกฎหมายเก่า
10 กับกฎหมายใหม่จึงมีรอยต่อตรงนี้ครับ รอยต่อของคนที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมาย
ให้กับเด็กตามกฎหมายเดิม ซึ่งอาจจะป็นนายหรือไม่เป็นนายความก็ได้ ที่จะเปลี่ยนผ่าน
เข้าสู่พัฒนาการใหม่ คือที่ปรึกษากฎหมายของเด็กต้องเป็นนายความอย่างเดียว เราไม่ยอม
ให้เกิดความวุ่นวายขึ้นว่าเด็กต้องไปหาที่ปรึกษาใหม่ทั้งหมด ในขณะที่หลักสูตรที่ท่าน
เขียนไว้ในมาตรา ๒๑ ที่จะต้องออกเป็นข้อบังคับของท่านประธานศาลฎีกา ก็ยังไม่รู้ว่า
ท่านประธานศาลฎีกาจะใช้เวลาออกข้อบังคับอีกนานเท่าไร แล้วตรงนั้นจะเกิดสูญญากาศ
15 ของการที่จะหาบุคลากรมาทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายให้กับเด็ก เราจึงได้ชะลอให้เวลา
ไว้ว่า ๒ ปีช่วงเปลี่ยนผ่าน มาตรา ๑๒๑ ยังไม่เอามาใช้บังคับ เพื่อให้ที่ปรึกษากฎหมาย
ตามคุณสมบัติตามกฎหมายเดิมได้สามารถทำคดีเก่าที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลให้ลุล่วงไปได้
ส่วนวรรคสองที่เขียนว่า ๓ ปีแรก ให้ศาลเป็นผู้จัดทำหลักสูตรการอบรมนั้น ก็กราบเรียนว่า
ด้วยเหตุผลอยู่ ๒ ประการ

20 ประการแรกก็คือ เราอยากยอมเพื่อให้กฎหมายนี้ผ่านออกไปได้ ก็ให้
เวลาท่านทำหน้าที่ ๓ ปี ถ้าท่านคิดว่าท่านมีความเหมาะสม แล้วท่านคิดว่าหลักสูตรนั้นต้อง
มาจากศาลจะเป็นคนนำร่องให้ ก็ให้เวลาท่านทำ ๓ ปีเพื่อนำร่องให้ แล้วหลังจากนั้นก็ถ่าย
โอนภารกิจให้สภานายความเขาไปทำตามทิศทางที่ศาลเป็นคนกำหนดด้วยการนำร่องไว้
ในช่วง ๓ ปีแรก

25 ก็เป็นเหตุผลที่มาของบทเฉพาะกาลของวรรคที่สองของมาตรา ๒๐๕ ครับ
ก็กราบเรียนเพื่อความชัดเจนเพิ่มขึ้นกับเพื่อนสมาชิกผ่านท่านประธาน ขอบพระคุณครับ

LIRT

๑๒๕

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

นันทวรรณ ๕๖/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศรี บุญทอง รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : จะมีกรรมาธิการอีก ๒ ท่าน ขึ้น ๆ เลยนะคะ
5 เพราะดิฉันคิดว่าเราฟังกันมาจนกระทั่งพอสมควรแล้ว และขอเชิญท่านค่ะ แล้วต่อไป จะขอเชิญท่านประธานคณะกรรมการ ขอเชิญค่ะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล (กรรมาธิการ) : ผม วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล กรรมาธิการครับ จริง ๆ แล้วคุณอภิรดีก็โดดเด่นนะครับ ความเห็นส่วนใหญ่คือเราแพ้ในกรรมาธิการเสียงส่วนใหญ่ แต่ไม่เป็นไร แต่ผมอยากจะเรียน
10 ความในใจว่า จริง ๆ แล้วตามกฎหมายเดิมเรามีที่ปรึกษากฎหมายมาจากนายความ กับผู้จบปริญญาตรี ทีนี้กฎหมายเดิมปัญหาว่าเคยใช้ไหม ก็เคยนะครับ ตอนผมอยู่ ศาลเยาวชนกลางก็เคยจัดอบรมบุคคลที่จบปริญญาตรี แล้วก็ขึ้นทะเบียนให้เป็นที่ปรึกษา
กฎหมายที่ศาลเยาวชนกลาง จำได้ว่าอบรม ๒ รุ่น แล้วเราอบรมวุฒิบัตร แล้วก็ขึ้นบัญชี
ก็มีการใช้เหมือนกัน ก็แต่งตั้ง ทีนี้ปัญหาก็คือว่า การอบรมนี้เราก็อบรมเจตนาธรรมณ์ในการ
15 พิจารณาคดีเด็กและความรู้เกี่ยวกับเด็ก แล้วก็เกี่ยวกับจิตวิทยาบ้างเล็กน้อย แต่เมื่อมี การปรับปรุงกฎหมายฉบับนี้ขึ้นมา ซึ่งผมเป็นคนร่างส่วนนี้เอง คือเรามีเจตนาว่า ทำอย่างไรที่จะให้นายความและบุคคลที่จบปริญญาตรี แล้วก็ประสงค์อยากจะช่วยเหลือ
เด็กเข้ามาอยู่ในวงการศาล เราก็คิดว่าน่าจะต้องเรียนรู้วิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น จิตวิทยา การสังคมสงเคราะห์ แล้วก็การพิจารณาคดีของเด็ก รวมทั้งท่านที่เป็นนายความมาแล้ว
20 ก็น่าจะต้องผ่านการอบรมตรงนี้ เหตุผลก็คือ จากประสบการณ์ที่ผมเคยเป็นผู้พิพากษา อยู่ศาลเยาวชน ในกรณีท่านนายความที่ท่านไม่เคยว่าความในศาลเยาวชน พอท่านมา ว่าความ ท่านก็สู้อย่างเอาจริงเอาจัง จนผมต้องเตือนว่านี่ท่านอยู่ศาลเยาวชนนะ ไม่ใช่ ศาลอาญาที่จะมาเอาเป็นเอาตาย ก็คือจะต้องช่วยกันค้นหาว่าเด็กนี้เราควรจะทำอย่างไร เป็นหลัก อันนี้ก็เป็นเหตุผลหนึ่งนะครับ ทีนี้ในเมื่อกรรมาธิการเสียงส่วนใหญ่ไปตัดผู้จบ
25 ปริญญาตรีออกไปแล้ว ซึ่งโดยส่วนตัวผมไม่เห็นด้วย แล้วผมก็ได้คัดค้านในช่วงหลัง แต่อย่างไรก็ตามผมเรียนฝากท่านสมาชิกวุฒิสภาว่า ประเด็นนี้ก็เป็นประเด็นหนึ่งที่เราจะเปิด โอกาสให้บุคคลที่ไม่ได้เป็นนายความโดยตรง แต่จบปริญญาตรี แล้วก็อาจจะไม่ได้ มีใบอนุญาตว่าความแล้วก็ตามมาอบรมเพื่อที่จะทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลตรงนี้

- อีกประการหนึ่งที่ผมอยากจะเรียนชี้แจงตรงนี้ว่า ทำไมเราถึงใช้ชื่อว่า
- ที่ปรึกษากฎหมายกับทนายความ คือโดยหลักทนายความนี้ไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมาย
- 5 อาญาหรือวิธีพิจารณาความอาญาหรือรัฐธรรมนูญก็ตามที ในกรณีที่ได้ถูกกล่าวหาเป็น
- ผู้ต้องหา ก็คือถูกตรวจสอบโดยรัฐ ในกรณีเช่นนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ทนายความซึ่งจะต้องเข้าไป
- ช่วยเหลือดูแล แต่เมื่อไรที่เข้าสู่กระบวนการทางศาลเยาวชนและครอบครัวแล้ว เราไม่ถือว่าเป็น
- กระบวนการทางอาญา เราถือว่าเป็นกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน
- ภาษาอังกฤษเขาก็ไม่ใช่คำว่า คริมีนอล จัสติส (Criminal justice) เขาใช้คำว่า จูเวนไนล์
- 10 จัสติส (Juvenile justice) ก็คือวิธีการปฏิบัติกับเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะ ด้วยเหตุนี้เอง
- เราจึงไม่ให้เรียกว่าเป็นทนายความ ใช้ที่ปรึกษากฎหมาย เพื่อให้บรรยากาศในการดำเนินคดี
- สำหรับเด็กนั้นเป็นการพูดคุยกัน ค้นหาความจริง แล้วก็เพื่อที่จะนำไปสู่การแก้ไขเป็นหลัก
- อันนั้นคือเป็นเหตุผลหนึ่ง ด้วยเหตุนี้เอง แล้วเวลาการแก้ไขกฎหมายอันอื่น ๆ นี้ก็จะวางหลัก
- ทัวไป ก็คือถ้ากรณีเด็กถูกตรวจสอบโดยรัฐปั๊บ ทนายความก็ต้องเข้าไปช่วยเหลือคุ้มครอง
- 15 อันนั้นก็เป็นหลักทัวไปซึ่งเรายอมรับกันอยู่แล้ว แต่ในกฎหมายเด็กนี้ถือว่าเป็นกฎหมาย
- พิเศษ ก็ต้องดูตามกฎหมายพิเศษซึ่งยกเว้นหลักทัวไป ไม่ว่าจะรัฐธรรมนูญ หรือจะประมวล
- กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ตามที ก็ต้องมาดูคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
- ร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชน
- และครอบครัว พ.ศ. เป็นหลัก ตกกลางคือประเด็นนี้นะครับ
- 20 ส่วนอีกประเด็นหนึ่งที่ว่ากรอบเรื่องนี้ซึ่งในความเห็นผม ใครจะอบรม
- ก็น่าจะได้ ดังที่ผมยกตัวอย่างกรณีนักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาในวิธีพิจารณา
- ความอาญาก็คือการสืบพยานเด็ก-----

๑๒๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

เปล่งฉวี ๕๗/๑

ซึ่งหลักสูตรนั้นถ้าผมจำไม่ผิดนี้กระทรวงยุติธรรม พอประมวลกฎหมายพิจารณาความอาญา ว่าด้วยสืบพยานเด็กออกมาแล้วก็มีกรเขียนหลักสูตรนี้ ผมก็เป็นคนไปเขียนหลักสูตร

5 ครั้งแรก พอเขียนเสร็จก็ไม่รู้ว่ากระทรวงใดกระทรวงหนึ่งเป็นเจ้าของ ต้องอบรมนะครับ

หน่วยงานอื่นก็ไปอบรม สมาคม นักสังคมสงเคราะห์ที่อยู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นี้เขาก็

อบรมตั้งหลายรุ่นมาแล้ว อบรมเสร็จก็ไปขึ้นทะเบียนที่กระทรวงยุติธรรม แล้วมาทำหน้าที่

เป็นผู้สืบพยานเด็กในศาล ซึ่งอาทิตย์ที่แล้วผมก็ไปบรรยายให้เขาฟังที่ปทุมธานี วันที่ ๒๒ นี้

เขาก็จัดอบรมอีก ผมก็ไปเป็นวิทยากรให้เขาตลอด ก็จะเห็นว่า สมมุติว่าหลักสูตรนี้

10 ประธานศาลฎีกาวางแนวแก่นั่นเองว่า ผู้ที่จะมาเป็นที่ปรึกษากฎหมายนี้ควรจะอบรม

อะไรบ้าง คือเป็นระเบียบประธานศาลฎีกาออกมา ส่วนหน่วยงานไหน อย่างไรนี้ ผมคิดว่า

น่าจะต้องเปิดกว้าง อาจจะเป็นมหาวิทยาลัยก็ได้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ถ้าเขาพร้อมที่จะอบรมเกี่ยวกับทนายความที่ท่านเคยเป็นทนายความมาแล้ว

แต่ท่านไม่เคยอบรมวิชาเหล่านี้ก็สามารถที่จะอบรมได้ แล้วก็ไปขึ้นทะเบียน ไปแจ้งบัญชีชื่อ

15 ที่ศาลแห่งท้องถิ่นที่ตนประสงค์จะไปว่าความ ก็น่าจะเปิดกว้างกว่า ผมก็เลยเห็นว่าการที่จะ

ไปประชุมว่าจะต้องโดยสภาพทนายความ ผมก็ว่าอาจจะแคบไปหรือเปล่า ถ้าเป็นไปได้ก็

อยากจะเปิดกว้างแบบที่หลายท่านก็เห็นอย่างนี้ ก็ขอเรียนอภิปรายเสริมท่านอธิบดี

ขอบคุณมากครับท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง

20 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอขอบคุณค่ะ ต่อไปดิฉันขอเชิญท่านประธาน

คณะกรรมการฯ

(นายกฤษ อาทิตย์แก้ว ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

นายกฤษ อาทิตย์แก้ว : ท่านประธานครับ ขออนุญาตครับ ท่านครับ

ผมกำลังประท้วงท่านประธานครับ

25 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง

รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : เชิญท่านกฤษค่ะ

นายกฤษ อาทิตย์แก้ว : ผมขอเวลา ผมรอตั้งแต่เช้าแล้วครับ แล้วก็

กรรมการฯทุกคนตั้งแต่เช้า ผมก็นั่งรออยู่ ผมไม่ได้ไปไหน ท่านประธานครับ

๑๒๘

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

เปล่งจวี ๕๗/๒

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : เราคิดว่าท่านประธานคณะกรรมการจบแล้วนี้

5 ก็จะจบแล้วค่ะ

นายกฤษฎ อาทิตย์แก้ว : ผมใช้เวลานิดเดียว ถ้าท่านประธานอนุญาต

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านกฤษฎค่ะ

นายกฤษฎ อาทิตย์แก้ว : ขอบคุณท่านประธาน ยังเป็นพี่สาวที่น่ารักของผม

10 อยู่ครับ ท่านประธานที่เคารพ ผม กฤษฎ อาทิตย์แก้ว สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดกำแพงเพชร
ท่านประธานครับ ผมไม่ใช่ นักกฎหมาย ผมเรียนรัฐศาสตร์ แต่ว่าสิ่งที่ผมกำลังจะนำเรียนนี้
อาจจะเป็นประโยชน์ต่อท่านกรรมการ และอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของ
บรรดาเพื่อนสมาชิกวุฒิสภา ท่านประธานครับ ผมอยู่บ้านนอก บ้านผมอยู่ห่างจาก

15 ตัวอำเภอเมืองประมาณ ๓๐ กิโลเมตร และที่นั่นก็มีปัญหาเยาวชนมากมาย แล้วเยาวชน
ก็จะต้องการที่ปรึกษากฎหมายมากมาย ขออนุญาตเรียนเอ่ยนามท่านอนุศักดิ์ ส.ว. สรรหา
ภรรยาท่านเป็นผู้พิพากษาสมทบ ภรรยาผมก็เคยเป็นผู้พิพากษาสมทบ แล้วก็เห็นเหตุการณ์
ต่าง ๆ มากมาย ถ้าหากว่าเราจะรอทนายความมาช่วยในเรื่องของเยาวชนที่มีพื้นที่อยู่ห่างไกล
ห่างไกลไปในชนบทนี่ก็เป็นปัญหามากมายสำหรับเยาวชนที่ไม่รู้จะปรึกษาใคร ก็ต้องมาหา
ทนายความในเมือง ซึ่งห่างไกลเหลือเกิน ผมเห็นด้วยกับท่านหลายท่านที่เสนอว่า น่าจะให้มี
20 ที่ปรึกษาแล้วมาอบรม ขณะนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จบนิติศาสตร์มาก แต่เขาไม่ได้เป็น

ทนายความ ไม่ได้ประกอบอาชีพทนายความ ปลัด อบต. ก็จบมามาก แล้วสมาชิก อบต. ก็จบ
ทางนิติศาสตร์ แต่ถามว่าพวกนี้เขาอยากจะไปเป็นทนายความไหม เขาไม่ได้อยากจะไปเป็น
แต่ถามว่าเขาอยากจะช่วยเหลือพี่น้องประชาชน ลูกหลานเขาที่อยู่ในหมู่บ้าน เป็นคนที่จะ
แนะนำเรื่องกฎหมายเบื้องต้นในกรณีมีปัญหาที่จะต้องไปขึ้นศาลเยาวชน เขาอยากทำไหม
25 เขาอยากทำ แต่ถ้าไปบอกว่าแค่ทนายความเท่านั้น เวลาเป็นเรื่องในหมู่บ้าน ตำบล แล้วใครจะ
ให้คำปรึกษากับบุคคลเหล่านี้ได้ ก่อนที่จะตัดสินใจอะไร ผมอยากจะให้เพื่อนสมาชิก
วุฒิสภาได้รู้เหตุการณ์ มองไปไกล ๆ ที่ชนบทด้วยครับ ขอบพระคุณท่านประธานครับ

LIRT

๑๒๘

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

เปล่งจวี ๕๗/๓

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศา บัญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านประธานคณะกรรมการคณะ

5 นายสมัคร เชาวภานันท์ (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพและเพื่อนสมาชิกทุกท่าน ส่วนเรื่องจะมีใครเป็นผู้บรมอะไรรนี้ผมคง
ไม่พุดถึง -----

- ๕๘/๑

ผมจะกราบเรียนด้วยความเป็นคนกลางในความอัดอั้นใจที่เป็นประธานในคณะกรรมการ
 ชุคนี่ และสามารถทำให้มาตราทั้งหมด ๒๐๐ กว่ามาตรา เสร็จภายในประมาณ ๔ – ๕ ครั้ง
 5 ท่านทราบไหมครับว่า การประชุมเพื่อที่จะให้กฎหมายฉบับนี้ออกมา ต้องประชุม ๕ โมง
 ๑๐ โมง เสร็จ ๒ ทูม ๓ ทูมทุกวัน ต้องกราบเรียนอย่างนี้ แล้วที่ผมมาพูดนี้ ผมอยากให้
 ท่านทราบถึงบรรยากาศในการอภิปรายในคณะกรรมการ คืออย่างนี้ครับ คือที่ผมพูดแล้ว
 มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๒๐๖ อะไรพวกนี้ มีการคุยกันนอกรอบ โดยการแนะนำ
 จากคุณวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์ อันนี้เป็นรายงานการประชุม ดังปรากฏในรายงานการประชุม
 10 สมมติว่าเรามีบทเฉพาะกาลทำให้ศาลทำไปก่อนแต่ภายใน ๓ ปี หลังจากนั้นให้สภานายความทำ
 เอง ก็เป็นทางออกได้ ตรงนี้ผมก็ให้ไปคุยกันนอกรอบ โดยพักเวลา ๑๖.๑๐ นาฬิกา ให้พักไป
 คุยกัน ปรากฏว่าพอ ๑๖.๒๐ นาฬิกา เข้ามาบอกว่าคุยกันเรียบร้อยแล้ว โดยเฉพาะผมจะให้
 ข้อความตอนหนึ่งว่า ตัดมาตรา ๑๒๑ ออกไป คุณสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ขอประธานโทษที่
 เยี่ยมนาม ท่านบอกว่า มาตรา ๑๒๑ ที่ปรึกษากฎหมายตามมาตรา ๑๒๐ ต้องมีคุณสมบัติเป็น
 15 ทนายความ แล้วก็ลอก (๑) ไปทั้งหมดเลย แล้วก็ตัดคำว่า หรือท้าย (๑) ออก แล้วก็ตัด (๒)
 ออกทั้งหมด เมื่อปรับปรุงถ้อยคำในมาตรา ๑๒๑ เป็นเช่นดังที่เรียนมา ก็ให้ตัดมาตรา ๑๒๒
 ออกทั้งมาตราด้วย เพราะว่าไม่จำเป็นที่จะต้องให้มีมาตรา ๑๒๒ เนื่องจากตัด (๒) ของมาตรา
 ๑๒๑ ออกไปแล้ว มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ เราก็เอาเข้ามาคุยกันอีก มาตรา ๑๒๑ ตัดเรื่องที่
 ปรึกษากฎหมายออกไปแล้วนะครับ ท่านสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ได้พูดต่อ ส่วนคุณสมบัติ
 20 การฝึกอบรมตามมาตรา ๑๒๑ นั้น เดี่ยวจะขออนุญาตให้เพิ่มเติมเป็นอีกมาตราหนึ่ง ให้บท
 เฉพาะกาลที่ให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการ มีกรอบเวลา ๓ ปีนับจากวันที่ใช้
 บังคับของพระราชบัญญัตินี้ หลังจากนั้นก็จะโอนภารกิจไปเป็นของสภานายความ จบ ไม่
 มีใครอภิปราย เอาตามนี้หมด แล้วก็ให้มีการไปร่างมา ท่านลองคิดว่าผมเป็นทนายความ
 ด้วย ผมก็ไม่ได้เข้าข้าง เพราะเป็นประธานต้องเป็นกลาง ก็ให้คุณอภิรดี ต้องขอประธานโทษ
 25 ไปร่างมา มาประชุมอีกครั้งหนึ่ง ท่านก็ยังไม่ร่างมา ครั้งสุดท้ายเราก็บอกว่าเอาตามนี้ เป็น
 อย่างนี้ ก็ไม่เห็นเป็นอย่างไร พอหลังจากที่จะปิดการประชุม จบแล้ว ท่านก็บอกว่าขอสงวน
 คำแปรญัตติ เนื่องจากรับภาระไม่ไหว ทางผู้ใหญ่ให้มาอย่างนี้ ตามที่ท่านอภิปรายเมื่อสักครู่
 ท่านลองคิดว่าคนเป็นประธานต้องกุมเกมให้ได้

๑๓๑

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

วลัยกรณ์ ๕๘/๒

- และอันนี้เราไม่ได้ชี้หน้าอะไร ไปคุยกันเอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุผลต่าง ๆ ในนี้ท่านก็
รับฟังจากกรรมการเสียงข้างน้อย กรรมการเสียงข้างมากไปแล้ว ผมคงไม่มาพูด สำหรับ
- 5 มาตรา ๒๐๕ ท่านสมาชิกวุฒิสภา ท่านอนุรักษ์ ได้ถามไว้ว่า ทำไมยังให้ที่ปรึกษากฎหมาย
ดำเนินการต่อไปภายใน ๒ ปี ก็อย่างที่ท่านสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ได้อภิปรายไปแล้วว่าเป็น
เหตุผลอย่างนั้น แล้วประกอบกับภารกิจในการที่จะออกข้อบังคับนี้ในที่ประชุมใหญ่ เราก็
ถามกรรมการเสียงข้างน้อยแล้ว ในเมื่อกฎหมายออกมามีผลบังคับใช้ภายใน ๑๘๐ วัน
ท่านร่างข้อบังคับของประธานศาลฎีกาไม่ได้หรือ ร่างไปแล้ววางหน้าเลย แล้วก็ใช้เลยทีเดียว
- 10 ท่านบอกประธานศาลฎีกามีภาระมาก เลยต้องคงไว้ ๒ ปี ท่านคูสิครับว่า กฎหมายออกมาใช้
บังคับแล้ว ๒ ปี ยังให้ใช้ที่ปรึกษาเก่าไปก่อนได้ โดยยังไม่ต้องร่างข้อบังคับของประธาน
ศาลฎีกา-----

- ๕๘/๑

๑๓๒

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

นิกานต์ ๕๕/๑

และอีก ๑ ปีค่อยบริหาร แล้วหลังจากนั้นครบ ๑ ปีแล้วถึงจะให้สภานายความ นี่คือเหตุผล
5 ที่ทำไมถึงมีมาตรา ๒๐๕ ไว้ เพราะคุยกันแล้วบอกว่าทำไมไม่ทำเลย ก็มีเหตุขัดข้องตามที่
ท่านรับฟังมาอย่างนี้ ผมก็อยากจะขอให้เพื่อนสมาชิกได้โปรดพิจารณาด้วยความเป็นธรรม
ให้ทั้ง ๒ ฝ่าย ท่านว่าเหตุผลอันไหนที่ดี ท่านก็เอาตามนั้น ผมในฐานะประธาน ผมก็เล่า
ความจริง บรรยากาศในที่ประชุม เหตุผลทุกอย่างให้ท่านฟังหมดว่าเป็นอย่างนี้
กราบขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
10 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ท่านวรินทร์ยังจะอภิปรายต่อหรือคะ ดิฉันคิดว่าคง
พอสมควรแล้วกระมังคะ ขอเชิญอย่างสั้นที่สุดเลยคะ

นายวรินทร์ เทียมจรัส : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม วรินทร์ เทียมจรัส
สมาชิกวุฒิสภาสรรหาจากองค์กรภาคเอกชน ท่านประธานครับ จริง ๆ แล้วมีคำอยู่ ๒ คำ
เท่านั้นที่เถียงกันมาตลอดตั้งแต่เช้าเลย ก็คือคำว่า ที่ปรึกษากฎหมาย กับคำว่า ทนายความ
15 ผมก็มีคำถามกลับไปที่ท่านกรรมาธิการว่า คำ ๒ คำนี้ คนที่อยู่ตรงนั้นทำหน้าที่ต่างกัน
อย่างไร มีคุณสมบัติต่างกันอย่างไร แต่ถ้าพูดกันเรื่องคุณสมบัติก็ไปเสริมเอาที่หลังก็ได้ตรงนี้
เขาบอกฟังไปฟังมาแล้วก็สับสน พออธิบายไม่ได้ ท่านก็อ้างว่าหลักการเป็นอย่างนั้น
เหมือนกับพระที่เลี้ยงบาลี ต่อไปครับ ถามว่า ต้องใช้หลักการประเทศนั้นประเทศนี้ ท่านอ้าง
ถึงประเทศในทวีปยุโรป ผมถามว่า ข้อดีข้อเสียของคำ ๒ คำนี้บนรากฐานของวัฒนธรรม
20 ไทย วิถีชีวิตของชาวเอเชียมีไหม มีข้อดีข้อเสียที่ต่างกันไหม ต่อไปครับ ท่านยืนยันตลอด
ว่าท่านเป็นศาลตลอดเวลา ท่านยังมีความรู้สึกว่าเป็นศาลตลอดเวลา ท่านไม่เชื่อต่อ
ระบบกระบวนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของเด็กและเยาวชนเลย เพราะจริง ๆ แล้ววิถี
การพัฒนาเรื่องนี้เป็นวิถีทางการนำไปสู่องค์กรชำนาญพิเศษที่จะใช้กับเด็กและเยาวชนเท่านั้น
ผมไม่สบายใจเลย ผมเรียนท่านตรง ๆ ๒ ปีกว่าที่ทำหน้าที่ตรงนี้ กฎหมายฉบับนี้สร้างความ
25 หนักใจมากในการตัดสินใจในการลงมติ เพราะผมไม่เคยพบที่กรรมาธิการจะชี้แจงว่า
ถ้าไม่เชื่อ ไปดูรายงานการประชุม แล้วผมก็เพิ่งเห็นประธานคณะกรรมการเอารายงาน
การประชุมมาอ่านในที่ประชุม เราต้องยอมรับสภานิติบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวุฒิสภานั้น
เราเชื่อในกรรมาธิการที่มาให้ข้อมูล มาชี้แจงในที่ประชุม ท่านเป็นผู้มีเกียรติ ท่านเป็นผู้มี

๑๓๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

นิจกานต์ ๕๕/๒

ศักดิ์ศรี ไม่ต้องอ้างครับ เราไม่ใช่สภาล่าง ไปเปิดดูรายงานการประชุม เอาเทปมาเปิดเลย
ไม่ใช่ครับ ท่านบอกมาว่าท่านศึกษามาแล้วมีข้อดีข้อเสียอย่างนี้ เราต้องการเหตุผลมากกว่า
5 การแก้กฎหมาย การแก้หลักการ หรือการเสนอหลักการใหม่ที่ทำให้กระบวนการยุติธรรม
สำหรับเด็กและเยาวชนนี้พัฒนาขึ้น ในความเห็นของผมน่าจะต้องทำ แต่ชี้แจงว่าหลักการว่า
อย่างนี้ ๆ ผมคิดว่าไม่มีประโยชน์หรอกครับ เพราะเราเป็นสภาที่ต้องการเหตุผล เราจะ
ตัดสินใจบนเหตุผลนะครับ เพราะถ้าบอกว่าหลักการว่าอย่างนี้ สับสนครับ ขอบคุณครับ

10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศรี บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ท่านสมาชิกคะ เราก็ได้ฟังความเห็นทั้ง ๒ ฝ่าย ดิฉัน
คิดว่าท่านก็คงจะชัดเจนพอแล้ว ดิฉันก็คงจะขอมติจากที่ประชุม เพราะฉะนั้นขอเชิญสมาชิก
ที่อยู่นอกห้องเข้ามาในห้องประชุมด้วยค่ะ ท่านสมาชิกคะ ท่านที่อยู่นอกห้อง ขอความกรุณา
เดินเข้ามาในห้องประชุมค่ะ -----

15

- ๖๐/๑

๑๓๔

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ร. จีรา ๖๐/๑

นายสมชาย แสวงการ : ขออนุญาตหารือ ไม่ได้เกี่ยวกับการอภิปรายรับ
หารือท่านประธานระหว่างรอเพื่อนสมาชิกครับ

5 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ใต้ละ เชิญค่ะ

นายสมชาย แสวงการ : ท่านประธานจะโหวตมาตรา ๑๒๐ มาตราเดียว
ถูกไหมครับ

10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : มาตรา ๑๒๐ แล้วถึงจะโหวตมาตรา ๑๒๑ ทีละมาตราละ
นายสมชาย แสวงการ : เดี่ยวมาตรา ๑๒๑ ผมมีที่ต่อหารืออีกนิดหนึ่งครับ
ขอมาตรา ๑๒๐ ก่อนนะครับ

15 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ค่ะ ดิฉันจะขอตรวจสอบองค์ประชุมค่ะ ขอเชิญ
ท่านสมาชิกเสียบัตรและกดที่ช่องแสดงตน ทุกท่านแสดงตนแล้วใช่ไหมคะ
ท่านอนุรักษมีอะไรหรือเปล่าคะ

นายอนุรักษ นิยมเวช : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ
ผม นายอนุรักษ นิยมเวช ก่อนที่ท่านประธานจะโหวตมาตรา ๑๒๐ นี้จะสอบถาม
ท่านประธานนิดหนึ่งก็คือว่า ในมาตรา ๑๒๐ ก็คือเท่ากับว่ากรรมการมีการแก้ไข
20 แต่ในส่วนกรรมการข้างน้อย คือท่านอภิชาติ ก็คือเป็นกรรมการข้างน้อย แต่ว่าให้คง
ร่างเดิมไว้ใช่ไหมครับท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ใช่ค่ะ ทุกท่านได้แสดงตนแล้วนะคะ ขอเชิญส่งผลค่ะ
(มีสมาชิกกดปุ่มแสดงตนเพื่อตรวจนับองค์ประชุม จำนวน ๘๔ คน)

25 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : มีผู้เข้าประชุม ๘๔ ท่าน รวมท่านประธานด้วย
ก็ครบองค์นะค่ะ ต่อไปดิฉันจะถามมติมาตรา ๑๒๐ ซึ่งมาตรานี้คณะกรรมการมีการ

๑๓๕

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ร.จ.ร. ๖๐/๒

แก้ไข แล้วก็มีผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ โดยขอสงวนคำแปรญัตติให้คงไว้ตามร่างเดิม ดิฉัน
จึงขอความเห็นจากที่ประชุมนี้ว่า หากท่านเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ ท่าน
5 กรุณาจดปุ่ม เห็นด้วย หากท่านเห็นด้วยกับผู้ขอสงวนคำแปรญัตติ คือท่านอภิชาติ ซึ่งให้คงไว้
ตามร่างเดิม ท่านกรุณาจดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ขอเชิญท่านลงมติคะ ทุกท่านลงแล้วนะคะ ปิดการ
ลงมติ ขอเชิญคะ

(มีสมาชิกเห็นด้วย ๔๐ คะแนน ไม่เห็นด้วย ๔๒ คะแนน)

10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศรี บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : จำนวนผู้เข้าประชุม ๘๖ ท่าน ท่านเห็นด้วย ๔๐ ท่าน
ท่านไม่เห็นด้วย ๔๒ ท่าน งดออกเสียง ๔ ท่าน เป็นอันว่าท่านเห็นด้วยกับผู้ขอสงวน
คำแปรญัตติ ซึ่งให้คงไว้ตามร่างเดิม ขอเชิญท่านสมชายคะ

15 นายสมชาย แสวงการ : ท่านประธานครับ สมชาย แสวงการ
สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งเมื่อสักครู่ผมได้ขออนุญาตท่านประธานไว้ นะครับว่า พอถึงจะโหวต
ตามมาตรา ๑๒๑ ตรงนี้จะเกิดปัญหาแล้วครับ ก็เรียนว่ามีสัดส่วนของสมาชิก
ที่ผมเรียนเมื่อสักครู่ว่า สิบสน คะแนนเสียง ๔๒ คะแนน กับ ๔๐ คะแนน-----

- ๖๑/๑

๑๓๖

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

อำนาจ ๖๑/๑

ขอเรียนท่านประธานว่า ความจริงถ้าไปคอมโพรไมส์ (Compromise) กันข้างนอกสักครึ่ง
ชั่วโมง หรือกลับมาวันจันทร์ เรื่องเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้น ผมเรียนตามตรง ตรงนี้กำลังมาถึงจุด
5 ที่จะเปลี่ยน ท่านจะเกิดปัญหาแล้วครับว่า มาตรา ๑๒๑ ท่านกรรมาธิการเสียงข้างมาก และ
กรรมาธิการเสียงข้างน้อยไปตัด (๒) ออก ซึ่งหมายถึงท่านตัดผู้มีปริญญากฎหมายไม่ต่ำ
กว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คือตัดคนอื่นออกเลยนอกจากสภานายความ ที่นี้พอมตรา
๑๒๐ ท่านกลับไปเรื่องเดิม ก็ต้องไม่มีนายความแล้ว ผมคิดว่าเรื่องนี้จะเกิดปัญหา ทางที่
จะเป็นไปได้ ตรงนี้ต้องหารือกรรมาธิการแล้วครับ เพราะกรรมาธิการเสียงข้างมากและ
10 เสียงข้างน้อยไปเห็นพ้องกันในการตัด (๒) เป็นไปได้ไหมครับว่า จะหารือกันใหม่ว่า
ต้องกลับไปร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎร หรือกรรมาธิการจะยอม ก็คือต้องยอมให้มี
การอบรมทั้งสภานายความ แล้วก็ไปทำตามหลักเกณฑ์ของประธานศาลฎีกา
นั่นหมายความว่าต้องมีที่ปรึกษาครบ ๒ ส่วน ถ้าเป็นอย่างนี้ผมคิดว่ากรรมาธิการ
ต้องใช้เวลาเสาร์ – อาทิตย์นี้หารือกันครับ แล้ววันจันทร์ค่อยกลับมาเข้าสภาใหม่
15 เพราะไม่เช่นนั้นการ โหวตครั้งนี้ ถ้าโหวตกันไปตามเสียงข้างน้อยอีก ผมคิดว่าสิ่งที่ท่าน
เตรียมกันมาจะผิดพลาดไปมาก ก็เรียนหารือครับ ด้วยความเคารพ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ดิฉันขอหารือท่านประธานคณะกรรมการคะ

นายวิทยา อินทาลา : ท่านประธานที่เคารพครับ

20 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : เชิญค่ะ

นายวิทยา อินทาลา : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม วิทยา อินทาลา
สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดนครพนม ในเมื่อเราอภิปรายกันมาเยอะเลย อยู่ ๆ ก็ขอเลื่อน
เป็นอย่างอื่น ผมว่าตอนนี้ก็เสียเวลาในที่ประชุมมา ๒ – ๓ ชั่วโมงแล้ว เมื่อสมาชิก
25 ครบองค์ประชุมแล้ว ตอนนี้เราโหวตมาตรา ๑๒๐ ต่อไปก็ต้องมาตรา ๑๒๑ อันนี้
ก็ตั้งข้อสังเกตไว้ ขอให้ท่านประธานดำเนินการต่อครับ

LIRT

๑๓๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

อำนาจ ๖๑/๒

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ท่านนั่งลงก่อนเถอะคะ

5 นายสมักร เขาวภานันท์ (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) :
ท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : เชิญคะ

นายสมักร เขาวภานันท์ (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) :

10 โหวตไปตามระบบเลยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ต่อไปดิฉันจะขอมติในมาตรา ๑๒๑ นะคะ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) :

ท่านประธานครับ

15 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญคะ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย (รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สี่) :

ขออนุญาตนาที่เดียวครับ เพื่อชี้แจงสิ่งที่เพื่อนสมาชิกได้นำเสนอ ผมกราบเรียนเพื่อนสมาชิก
ผ่านท่านประธานอย่างนี้ครับว่ามาตรา ๑๒๐ กับมาตรา ๑๒๑ นี้ไม่ได้มีความขัดแย้งกัน

20 แต่ประการใด แม้ว่าที่ประชุมจะเห็นควรให้กลับไปใช้ร่างเดิม ก็คือร่างที่กำหนดให้
ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว จำเลยคือ เด็กและเยาวชนนั้นมีที่ปรึกษา

กฎหมายทำหน้าที่ แต่มีทนายความไม่ได้ แต่ก็ยังเขียนว่าให้มีที่ปรึกษาทำหน้าที่
ทำนองเดียวกับทนายความ เมื่อมติเป็นเช่นนั้น ๒ เสียง ผมต้องเคารพมติของเพื่อนสมาชิก

ครับ แต่อย่างไรก็ดีแล้วแต่นั้นเมื่อผ่านไปสู่มาตรา ๑๒๑ ซึ่งเป็นมาตราที่กรรมการ

25 เห็นพ้องต้องกันว่า ให้มีการแก้ไข ก็คือที่ปรึกษากฎหมายมาได้ช่องทางเดียวครับ ก็คือมาจาก
การเป็นทนายความ กรรมการไม่เห็นควรว่าจะให้มีที่ปรึกษากฎหมายที่มาจากสาขาอื่น

หรือมาจากช่องทางอื่น เพราะฉะนั้นมาตรา ๑๒๐ กับมาตรา ๑๒๑ จึงไม่ได้มีความขัดแย้งกัน
เพียงแต่เรียกชื่อให้ต่างกันเท่านั้นเอง โดยมาตรา ๑๒๐ ที่ที่ประชุมเห็นควรให้คงร่างเดิม

๑๓๘

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

อัญญา ๖๑/๑

ตามมติ ๔๒ เสียงนั้น ท่านเห็นควรว่าร่างเดิมไม่ให้เรียกบุคคลซึ่งไปทำหน้าที่ดูแล
สิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชนว่าเป็นทนายความ แต่ท่านเห็นควรว่าให้เรียกเป็นตำแหน่ง
5 ที่ปรึกษากฎหมาย แต่ที่ปรึกษากฎหมายนี้ให้ทำหน้าที่อย่างเดียวกับทนายความ นั่นคือ
มาตรา ๑๒๐ ส่วนมาตรา ๑๒๑ กำลังจะบอกว่า คุณสมบัติของที่ปรึกษากฎหมายมีคุณสมบัติ
เช่นใด ซึ่งกรรมการเห็นพ้องต้องกันว่า คุณสมบัติของคนที่จะมาเป็นที่ปรึกษากฎหมาย
ในคดีเด็กและเยาวชนนั้นต้องเป็นทนายความ เพราะฉะนั้นจึงไม่ได้มีความขัดแย้งกัน
แต่ประการใดครับ ขอบพระคุณครับ

10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสมชายค่ะ

นายสมชาย แสวงการ : ท่านประธานครับ ผม สมชาย แสวงการ
สมาชิกวุฒิสภา ที่นี้หารือเพื่อความเข้าใจนะครับ ถ้าท่านประธานจะโหวตตามที่
ท่านรองประธานสุรชัยก็ไม่ขัดข้อง แต่ผมเองก็พยายามสนับสนุนเสียงข้างมากไปตอนแรก
15 แต่ว่าคราวนี้ผมต้องสนับสนุนเสียงข้างน้อย อันนี้ต้องแจ้งเลยนะครับ-----

- ๖๒/๑

๑๓๘

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ชนาวดี ๖๒/๑

ที่นี้ปัญหาคือว่าท่านจะโหวต ก็คือโหวตตามที่กรรมการแก้ไขแล้ว กับที่ยังไม่แก้ไข

ถูกต้องไหมครับ ก็คือโหวตกลับไปร่างเดิมที่สภาผู้แทนราษฎรไม่ได้แก้ไขเลย

- 5 ถูกไหมครับ ถ้าเป็นอย่างนั้นท่านประธานก็ต้องเรียกโหวตลักษณะแบบนั้น คือร่างแก้ไขของคณะกรรมการและร่างที่ไม่ได้แก้ไข

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านพลเรือเอก สุรศักดิ์ ค่ะ

- 10 พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
กรรมการ ได้มีการแก้ไข เพราะฉะนั้นคำถามของท่านประธานที่จะชัดเจน ต่อเพื่อนสมาชิกวุฒิสภาในการที่จะโหวตนี้ควรจะถามว่า จะแก้ไขตามร่างที่กรรมการเสนอ หรือร่างที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอ

- 15 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านอนันต์ วรชิตพิงศ์ค่ะ

นายอนันต์ วรชิตพิงศ์ : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าพวกเราเข้าใจจนครบแล้วก็มี ๒ ทางเลือก ก็คือว่า จะเลือกว่าที่ปรึกษากฎหมายเป็นทนายความเท่านั้น หรือว่าที่ปรึกษากฎหมายเป็นทนายความและเป็นอย่างอื่นตามที่เขียนในกฎหมายด้วย มี ๒ ทางเลือกเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นผมคิดว่าลงมติได้ครับ ขอบพระคุณครับ

- 20 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญเลขาธิการอ่านมาตราต่อไปค่ะ

นางสุวิมล ภูมิสิงหาราช (เลขาธิการวุฒิสภา) : “มาตรา ๑๒๑ มีการแก้ไข มีกรรมการสงวนความเห็น”

- 25 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : จะมีท่านใดอภิปรายในมาตรานี้อีกไหมคะ ขอเชิญท่านถนอมค่ะ

LIRT

นายถนอม ส่งเสริม : ท่านประธานที่เคารพครับ ถนอม ส่งเสริม สมาชิกวุฒิสภาจากจังหวัดอุบลราชธานี กระผมขอตั้งคำถามสักหนึ่งแค่นั้นล่ะครับว่า ในเมื่อเรา
 5 จะโหวต เท่าที่ผมเข้าใจก็คือ โหวตในร่างของทางสภาผู้แทนราษฎรที่เขาผ่านมา ๓ วาระแล้ว
 ที่เขาผ่านมาให้ในมาตรา ๑๒๑ กรรมการวิสามัญก็ได้พิจารณาแล้ว ได้ลงมติให้ตัด
 ข้อความในข้อที่ ๒ ออก ก็จะเหลืออยู่แค่ข้อเดียว ประเด็นก็คือว่า การยื่นมติของกรรมการ
 นั้นก็เป็นมติให้มีเหลืออยู่ข้อเดียว เราก็ต้องเคารพในมติของกรรมการที่ได้พิจารณา
 มาอย่างรอบคอบ แล้วทำไมเมื่อเรากลับมาใช้ของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผ่านการแก้ไข
 10 โดยกรรมการแล้วนี้จะชอบด้วยหรือเปล่า ผมไม่ทราบ กรุณาวินิจฉัยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ บุญทอง
 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : เป็นความเห็นของที่ประชุมคะ ขอเชิญท่านประธาน
 คณะกรรมการคะ

นายสมัคร เขาวงกนันท (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) : กราบเรียน
 15 ท่านประธานที่เคารพ และเพื่อนสมาชิกทุกท่านครับ มาตรา ๑๒๑ นี้ท่านอภิสิทธิ์สงวน
 ความเห็นเฉพาะตอนเดียว ตอนวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสามไม่มีการสงวนความเห็น
 ท่านสงวนความเห็นเพียงแต่ว่าไม่ให้สภานายความเป็นผู้อบรม แต่เสียงข้างมากนี้
 การอบรมโดยผ่านสภานายความแค่นั้นเอง ก็มี ๒ ความเห็น คือความเห็นจะให้
 สภานายความหรือว่าจะไม่ให้สภานายความอบรมเท่านั้นเองในมาตรา ๑๒๑ นี้ครับ

20 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศ บุญทอง
 รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านคำนำคะ

นายคำนำ สิทธิสมาน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม คำนำ
 สิทธิสมาน จะโหวตกันอย่างไรก็สุดแท้แต่ นะครับ แต่ในทางที่ถูกท่านต้องถามมติก่อนว่า
 ในเมื่อร่างฉบับนี้กรรมการมีการแก้ไข แต่ท่านจะแก้ไขเป็น ๒ แบบ คือท่านเห็นต่างกัน
 25 นะครับ ท่านก็ต้องถามครั้งแรกก่อนว่าสมาชิกเห็นด้วยการแก้ไขของกรรมการหรือไม่
 ถ้าสมาชิกไม่เห็นด้วยการแก้ไขของกรรมการ ก็คือกลับไปร่างของสภาผู้แทนราษฎร
 ทันทีครับ ถ้าสมาชิกเห็นด้วยการแก้ไขของกรรมการก็ต้องโหวตครั้งที่ ๒ ว่า

๑๔๑

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ธนาวดี ๖๒/๓

จะเห็นด้วยกับการแก้ไขของกรรมาธิการเสียงข้างมากหรือกรรมาธิการเสียงข้างน้อย
ซึ่งในกรณีนี้ที่ฟังอภิปรายกันมา ๒ ชั่วโมงนะครับ-----

5

- ๖๓/๑

๑๔๒

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ทิพวรรณ ๖๓/๑

ก็ต้องยอมรับว่าสมาชิกซึ่งแต่เดิมนี้อาจจะจับต้นชนปลายไม่ถูก ตอนนี้อย่างนี้จับได้ถูกแล้วครับ
ก็คือมีการตั้งนอกรอบ ทั้งการตกลงกันภายในกรรมการ และอันที่จริงกระผม

5 ก็สังเกตเห็นว่า ทางกรรมการเสียงข้างน้อยนี้ดูเหมือนท่านก็อยากจะเป็นร่างเดิมของ
สภาผู้แทนราษฎร แต่ท่านยอมตกลงเพื่อการประนีประนอมอะไรบางอย่าง อันนี้ก็
ขออนุญาตกล่าวไว้ ณ ที่นี้ ขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านรสนาค่ะ

10 นางสาวรสนา โตสิตระกูล : ขอบคุณท่านประธานค่ะ ที่จริงดิฉันเองก็เห็น
เหมือนกับที่ท่านคำนวณพูดและท่านสมชายว่า ถ้าหากว่าขอให้ทางกรรมการได้นำเรื่องนี้
ไปปรึกษากันก่อนว่าจะเป็นอย่างไรจะดีกว่าหรือไม่ แต่ถ้าหากจะให้โหวต ก็ต้องโหวต
โดยเริ่มต้นว่าจะเห็นด้วยกับการแก้ไขของกรรมการหรือไม่ ซึ่งถ้าหากว่าเสียงส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขของกรรมการ ก็คือจบ คือกลับไปร่างของสภาผู้แทนราษฎร
15 แต่ถ้าหากมีเสียงส่วนมากเห็นว่าเห็นด้วยกับการแก้ไข ก็ต้องมาโหวตอีกครั้งหนึ่งว่า
จะเห็นด้วยกับเสียงข้างมากหรือเสียงข้างน้อย ทีนี้อันนี้ก็ไม่ว่าเหมือนกัน เนื่องจากกรณีนี้
มีความสับสนกันพอสมควร ก็อยากจะถามว่า ถ้าท่านคิดว่า ๒ อันนี้ท่านอยากให้โหวต
อย่างไร ท่านไปตกลงกันก่อนดีไหม แต่ถ้าไม่เช่นนั้นก็ต้องโหวตตามนั้น ก็คือต้องถามว่า
เห็นด้วยกับการแก้ไขของกรรมการหรือไม่

20 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านอนุรักษ์ค่ะ

นายอนุรักษ์ นิยมเวช : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ที่จริงในส่วน
มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ นี้ผมว่าคนละเรื่องกัน หลังจากที่โหวตมาตรา ๑๒๐ ไปแล้ว
ก็คงไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับมาตรา ๑๒๑ ความเห็นเหมือนกับทางท่านประธาน
25 คณะกรรมการที่พูดไว้ ฉะนั้นเพียงแต่ว่าในส่วนของมาตรา ๑๒๑ นี้ผมคิดว่าพวกเรา
ก็คงต้องเดินหน้าต่อไป ก็คือว่าถ้าสมาชิกคนใดเห็นชอบกับร่างเดิมก็สามารถจะมีสิทธิที่จะ
เห็นชอบกับร่างนั้น แต่ถ้าทางสภาเห็นว่าควรจะมีการแก้ไข ซึ่งการแก้ไขนั้นก็จะมี ๒ ร่าง
คือร่างของตัวกรรมการกับร่างของตัวกรรมการข้างน้อย ก็คือท่านอภิชาติ ที่ท่านเห็นว่า

๑๔๓

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ที่พารรณ ๖๓/๒

ไม่ควรจะมีการจำกัดในส่วนของการฝึกอบรม โดยเฉพาะในการฝึกอบรมนี้ไม่ใช่ต้องผ่าน
การอบรมโดยสภาพนายความเท่านั้นอย่างเดียว อาจจะผ่านการอบรมโดยหน่วยงานไหน
5 ก็ได้ โดยที่ว่าในเรื่องของการอบรมนี้มีเรื่องทั้งวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
มีทั้งเรื่องความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา มีนักสังคมสงเคราะห์ และความรู้อื่น ๆ ตามที่กำหนด
ในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา เพราะฉะนั้น โดยหลักแล้วผมคิดว่าก็ควรจะดำเนินการต่อ
กราบขอขอบคุณครับ

- 10 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านวรินทร์ค่ะ
นายวรินทร์ เทียมจรัส : ท่านประธานที่เคารพ กระผม วรินทร์ เทียมจรัส
สมาชิกวุฒิสภาสรรหาภาคองค์กรเอกชน ผมกราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพว่า
การจะลงมติผ่านกฎหมายไม่ใช่เรื่องที่จะชนะคะคานกัน แล้วก็เอาอกเอาใจฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด
ผมคิดว่าสิ่งสำคัญที่สุดก็คือว่า คงต้องพิจารณาว่าการผ่านกฎหมายไปนั้นจะเป็นประโยชน์
15 สูงสุดกับประเทศและเยาวชนของเราอย่างไร เพราะเรากำลังจะให้โอกาสกับเยาวชนของเรา
นี้มีโอกาสที่จะเป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศ สิ่งสำคัญที่สุดคือ ถ้าเป็นไปได้ ผมก็ยัง
เห็นด้วยกับที่ท่านสมชายกับท่านรสนาเสนอว่าอยากให้คุยกัน ให้กรรมการคุยกัน
สักทีหนึ่งว่าตรงนี้มีทางที่ออกสวय ๆ ใดอย่างไร และที่สำคัญที่สุดก็คือ ข้อเสนอของ
ท่านผู้สงวนความเห็นไว้นี้ ผมยังมองเห็นว่าในบทบัญญัติกฎหมายที่เราแก้ไขแล้ว
20 ที่กรรมการเห็นชอบแล้วนี้ อย่างไรก็ตามสภาพนายความไม่มีอำนาจโดยอำเภอใจ
ของตนเองในการที่จะไปสร้างหลักสูตรและการอบรมด้วยตัวเองทั้งหมด เนื่องจากตอนท้าย
เขียนไว้ว่า ท่านประธานศาลฎีกาจะเป็นคนออกข้อกำหนด ท้ายที่สุดนั้นอยู่ในการกำกับของ
ท่านประธานศาลฎีกา ซึ่งเป็นประมุขสูงสุดของกระบวนการยุติธรรม ผมคิดว่าน่าจะทบทวน
ขอขอบคุณครับ

- 25 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนา บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอขอบคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านพลเรือเอก สุรศักดิ์
ศรีอรุณค่ะ

LIART

๑๔๔

ว. ๒๐ (ส. ทัวไป) เป็นพิเศษ

ที่พววรรณ ๖๓/๓

พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
กระผม พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ สมาชิกวุฒิสภา ผมขออนุญาตขอให้ท่านประธานถามว่า
5 เนื่องจากว่ากรรมการได้มีการแก้ไข ก็ให้ถามสมาชิกวุฒิสภาว่าเห็นด้วยกับที่กรรมการ
แก้ไขหรือไม่ ถ้าสมมุติว่าเพื่อนสมาชิกวุฒิสภาไม่เห็นด้วย ร่างนี้ก็จะตกไป ก็จะต้องใช้ตามที่
สภาผู้แทนราษฎรได้เสนอ ก็จบไป แต่ในกรณีซึ่งเพื่อนสมาชิกวุฒิสภาเห็นว่าควรจะแก้ไข
ตามที่กรรมการเสนอก็จะเป็นอีก ๒ ประเด็น ก็ขออนุญาตถามคำถามแรกเลย ผมคิดว่า
ทุกคนเข้าใจแล้ว โหวตได้แล้วครับ ถ้าสมมุติว่าให้อธิบายกันอีกเดี๋ยวจะสับสนนะครับ

10

- ๖๔/๑

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนีย์ บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ขอเชิญท่านประธานคณะกรรมการคณะ

- 5 นายสมักร เขาวาณันท์ (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ และเพื่อนสมาชิกครับ เพื่อให้บรรยากาศเบาบางลง ผมขอเลื่อนไป
เพื่อปรึกษากับกรรมการเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยไปปรึกษากันเองครับ
ขอบคุณครับ แล้วจะนำเสนอภายหลังครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนีย์ บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ท่านวิทยาค่ะ

- 10 นายวิทยา อินาธา : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม วิทยา อินาธา เพื่อความ
สะดวกและเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณากฎหมายฉบับนี้ คือตอนนี้ เรามีกรรมการ
เสียงส่วนน้อยขอสงวนคำแปรญัตติไว้ ขออนุญาตที่เอ่ยนามท่านนะครับ ท่านอภิรดี
จุดประสงค์ของท่านนี้ท่านต้องการขึ้นตามร่างเดิมใช่หรือไม่ครับ ที่ท่านสงวนคำแปรญัตติ
15 มานี้ คือท่านต้องการคอม โพร ไมส์ (Compromise) ใช่ไหมครับ แต่จริง ๆ แล้วท่านต้องการ
ร่างเดิมที่มาจากสภาผู้แทนราษฎรใช่ไหมครับ ผมอยากจะถามนิดหนึ่ง ตอนแรกท่านบอกว่า
ต้องการคอม โพร ไมส์ (Compromise) กัน คอม โพร ไมส์ (Compromise) เป็นอย่างไรครับ

- 20 นายสมักร เขาวาณันท์ (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) : กราบเรียน
ท่านประธานครับ ไม่ใช่ครับ ท่านสงวนคำแปรญัตติเฉพาะมาตรา ๑๒๑ วรรคแรกเท่านั้นเอง
เรื่องอบรมโดยสภาพนายความหรือโดยศาลยุติธรรม วรรคสอง วรรคสาม ท่านไม่ได้
ไปแต่ต้อง

นายวิทยา อินาธา : ถ้าอย่างนั้นวิธีการโหวตก็คือ โหวตว่าจะแก้ไข
ตามกรรมการใหม่ อย่างท่าน ขออนุญาตที่เอ่ยนาม ก็คือท่านพลเรือเอก สุรศักดิ์ ถ้าเห็นว่า
ไม่เห็นด้วยก็เอาตามร่างเดิม ขอขอบคุณครับ

- 25 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนีย์ บุญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ท่านสมาชิกคะ ท่านได้รับฟังแล้วนะคะ ดังนั้นดิฉัน
จะถามมติจากที่ประชุมเป็น ๒ ส่วนด้วยกัน ท่านฟังเสียงก่อนก็แล้วกันนะคะ ในส่วนแรกนี้
ดิฉันจะถามว่า ท่านเห็นด้วยกับการแก้ไขใหม่ แก้ไขโดยรวม ถ้าเผื่อว่าท่านเห็นด้วย

กับท่านเห็นด้วยให้คงไว้ตามร่างเดิม ดิฉันจะถามอย่างนี้ก่อนนะคะ หากว่ามีผู้เห็นควร
ให้แก้ไขนี้ดิฉันถึงจะถามว่าแก้ไขตามใคร แก้ไขตามกรมการหรือแก้ไขตามที่

5 ท่านกรมการเสียงข้างน้อยจะขอให้แก้ไข

นายสมัคร เขาวาพันธ์ (ประธานคณะกรรมการวิสามัญ) : กราบเรียน
ท่านประธานครับ เมื่อสักครู่ท่านประธานก็ถามผมแล้วว่า จะเลื่อนหรือไม่เลื่อน

แล้วท่านสมาชิกวุฒิสภาที่อยู่ด้านล่างก็บอกว่าให้เลื่อนไปคุยกัน ผมก็ตัดสินใจในฐานะ
เป็นประธานคณะกรรมการ ผมตัดสินใจที่จะนำทั้ง ๒ ฝ่าย กรมการเสียงข้างมาก

10 และเสียงข้างน้อยไปคุยกันนอกรอบเพื่อให้บรรยากาศดีขึ้น ก็มีเหตุผลแค่นี้เองที่จะคุยกัน
แค่นั้นเอง แล้วมาตราอื่นก็ไม่มีอะไรมาก ถ้าเพื่อเลื่อนไปอีกสักนัดหนึ่ง วันจันทร์หน้า
ก็ไม่เห็นมีปัญหาอะไร เพราะว่ามาตราอื่น ๆ ก็ไม่มีการแก้ไขอยู่แล้ว ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา (รองศาสตราจารย์ทัศนาศา บัญทอง
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง) : ท่านเห็นควรอย่างนั้นนะคะ ถ้าเป็นอย่างนั้นท่านสมาชิก
15 ค่ะ ดิฉันเข้าใจว่าเราก็ได้คุยกันมาเยอะแล้ว อย่างไรก็ตามแต่ การทำกฎหมาย ก็ต้องเป็นไป
อย่างประณีตแล้วก็ประนีประนอมกับทุกฝ่ายค่ะ ดิฉันเห็นด้วยว่าการพิจารณาในมาตรา
ต่อไปนี้ขอให้คณะกรรมการไปหารือกันก่อนเพื่อที่จะให้เป็นผลดีที่สุดนะคะ

ดิฉันขอเลื่อนการประชุม แล้วก็ขอปิดประชุมในวันนี้ค่ะ

20

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๔๕ นาฬิกา